

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

maj 2024

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
1. Zastosowana metodologia.....	4
2. Sytuacja społeczno-gospodarcza gminy Godów.....	6
2.1. Demografia i procesy społeczne	6
2.2. Zagospodarowanie przestrzenne	9
2.3. Samorząd	9
2.4. Finanse.....	10
2.5. Gospodarka.....	13
2.6. Rynek pracy	15
2.7. Bezpieczeństwo	17
2.8. Ochrona środowiska	19
2.9. Ochrona zdrowia, pomoc społeczna, świadczenia rodzinne	22
2.10. Oświata.....	24
2.11. Kultura.....	25
2.12. Sport.....	26
2.13. Turystyka	26
2.14. Infrastruktura techniczna, mieszkaniowa i transport	27
3. Realizacja zapisów Strategii rozwoju gminy Godów do roku 2027 w opinii mieszkańców	33
4. Wyniki badań jakościowych.....	43
4.1. Wyniki zogniskowanego wywiadu grupowego (FGI)	43
4.2. Wyniki warsztatu.....	49
5. Ocena postępu realizacji strategii.....	55
5.1. Rezultaty i wskaźniki monitorowania.....	56
5.2. Zrealizowane działania	60
6. Wnioski i rekomendacje	71
Podsumowanie.....	77
Załączniki	78

WPROWADZENIE

Strategia rozwoju gminy Godów do roku 2027 wyznacza kierunki polityki rozwoju gminy oraz zabezpiecza ciągłość ich realizacji. Zapisy zawarte w dokumencie stanowią podstawę do prowadzenia przez władze samorządowe długookresowych działań zmierzających do wzrostu społeczno-gospodarczego, a w jego następstwie do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców i funkcjonowania podmiotów reprezentujących różne sektory gospodarki. Strategia pozwala na efektywniejsze wnioskowanie o dofinansowanie ze środków zewnętrznych (krajowych i europejskich) konkretnych inwestycji oraz działań niezbędnych bądź istotnych z punktu widzenia realizacji długofalowej i harmonijnej polityki rozwoju gminy. Dokument posiada również wymiar integracyjny w odniesieniu do lokalnej wspólnoty samorządowej, która uczestniczyła w procesie tworzenia strategii i będzie zaangażowana w jej realizację, a także w odniesieniu do lokalnej społeczności, której przedstawiciele brali aktywny udział w warsztatach tematycznych poświęconych kierunkom rozwoju gminy oraz w odniesieniu do tworzenia warunków do wspólnego doskonalenia procesów zarządzania rozwojem JST¹.

Jak wynika z zapisów dokumentu, w celu zagwarantowania właściwego mechanizmu zarządzania i realizacji strategii niezbędne jest podejmowanie działań związanych z jej monitorowaniem i ewaluacją. Coroczny system monitorowania będzie wpisował się w określony ustawowo (Art. 28 aa Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym) proces tworzenia raportu o stanie gminy. Procedura ta pozwoli na uzyskanie kompleksowej informacji dotyczącej rezultatów planowanych działań przyjętych do realizacji. Na potrzeby monitoringu przyjęto zestawienie wskaźników dla oczekiwanych rezultatów, które wpisują się w każdy z celów strategicznych zapisanych w strategii. Łącznie jest ich 35, z czego 9 odnosi się do celu strategicznego 1, 10 do celu strategicznego 2, 8 do celu strategicznego 3, a 8 do celu strategicznego 4.

Jeżeli chodzi natomiast o ewaluację, to zakłada się przeprowadzenie dwóch tego typu badań społeczno-ekonomicznych w trakcie okresu obowiązywania strategii – mid-term w 2024 roku oraz ex-post w 2027 roku. Raporty ewaluacyjne zostaną zaprezentowane Radzie Gminy wraz z rekomendacjami ewentualnych korekt, aktualizacji lub uzupełnień².

Raport z ewaluacji mid-term Strategii rozwoju gminy Godów do roku 2027 uwzględnia wyniki badania, które skupiało się na czterech wyznaczonych w opracowaniu celach strategicznych: „Godów gminą społecznie wrażliwą”, „Godów gminą społecznie aktywną, wykorzystującą do rozwoju potencjał i zaangażowanie mieszkańców”, „Godów gminą zapewniającą zieloną przyszłość dla nowych pokoleń”, „Godów gminą zrównoważonej gospodarki, wykorzystującą potencjał rozwojowy transformacji i wspierającą przedsiębiorczość”, dla których zostały zdefiniowane wyzwania, kierunki działań i rezultaty.

Podstawowym celem ewaluacji było uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy określone w Strategii cele i podjęte działania zmierzają we właściwą stronę oraz czy wymagają one ewentualnych modyfikacji, które powinny zostać uwzględnione w odniesieniu do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Ponadto dokonano oceny skutków zmian, jakie zaszły w związku z wdrażaniem dokumentu, oceny skuteczności realizowanych działań i stopnia ich zaawansowania, a także oceny poprawności zastosowanych wskaźników w odniesieniu do celów strategicznych, wyzwań, kierunków działań i rezultatów. Na końcu sformułowano wnioski i rekomendacje służące aktualizacji strategii.

¹ *Strategia rozwoju gminy Godów do roku 2027*, Godów, grudzień 2021, s. 3.

² Tamże, s. 87-89.

1. ZASTOSOWANA METODOLOGIA

W ramach badania ewaluacyjnego zastosowano następujące metody badawcze:

- analizę desk research (danych wtórnych/danych zastanych) obejmującą dokumenty diagnostyczne, ekspertyzy, plany, raporty, dokumenty programowe, materiały wewnętrzne generowane w trakcie bieżącej pracy gminnych jednostek organizacyjnych oraz zbiory danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego³, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, a także Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie. Analiza stanowiła podstawę do przeprowadzenia oceny aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy;
- internetowe badanie ankietowe prowadzone od 9 do 19 kwietnia 2024 roku, adresowane do mieszkańców gminy Godów. Miało ono na celu poznanie ich opinii na temat realizacji zapisów Strategii rozwoju gminy Godów do 2027 roku. Narzędzie badawcze zostało przygotowane z wykorzystaniem formularza Google i uwzględniało 8 pytań uzupełnionych metryczką. Pytania dotyczyły następującej problematyki:
 - ⇒ oceny zmian, które zaszły na terenie gminy od stycznia 2022 roku;
 - ⇒ oceny skuteczności działań podejmowanych w gminie od stycznia 2022 roku w zakresie edukacji, pomocy społecznej i usług publicznych; oferty kulturalnej, sportowej i turystycznej; ochrony środowiska i ekologii; przedsiębiorczości i zrównoważonej gospodarki;
 - ⇒ stopnia w jakim może przyczynić się do rozwoju gminy realizacja poszczególnych działań kluczowych określonych w strategii;
 - ⇒ innych działań, jakie poza wymienionymi należy podjąć, aby zrealizować cele zawarte w strategii;
 - ⇒ zakresu w jakim strategia wymaga aktualizacji;
- zogniskowany wywiad grupowy (FGI) przeprowadzony 15 kwietnia 2024 roku, adresowany do przedstawicieli instytucji z gminy Godów reprezentujących obszary objęte strategią – edukację, pomoc społeczną i usługi publiczne; ofertę kulturalną, sportową i turystyczną; ochronę środowiska i ekologie; przedsiębiorczość i zrównoważoną gospodarkę. W wywiadzie, który miał miejsce w Urzędzie Gminy Godów, wzięło udział 11 osób. Pytania badawcze dotyczyły następującej problematyki:
 - ⇒ aktualności wizji i misji strategii;
 - ⇒ uwzględnienia w dokumencie strategicznym wszystkich kluczowych dla gminy obszarów działań/potencjałów rozwojowych istotnych z punktu widzenia jej znaczenia;
 - ⇒ aktualności celów strategicznych i towarzyszących im wyzwań, które są określone w strategii;
 - ⇒ aktualności kierunków działań i rezultatów zdefiniowanych w strategii;
 - ⇒ sposobu i skuteczności realizacji działań zapisanych w strategii;
 - ⇒ adekwatności rezultatów przypisanych do poszczególnych kierunków działań;
 - ⇒ aktualności kluczowych działań, zamierzeń, koncepcji i pomysłów projektowych zdefiniowanych w strategii;
 - ⇒ aktualności analizy SWOT będącej częścią strategii;
 - ⇒ aktualności sytuacji społeczno-gospodarczej/diagnozy ujętej w strategii;
 - ⇒ oceny zmian, które zaszły na terenie gminy w związku z wdrażaniem strategii;
- warsztat zorganizowany 6 maja 2024 roku, adresowany do przedstawicieli organów gminy Godów – Wójta oraz Rady Gminy. W warsztacie, który odbył się w Urzędzie Gminy Godów,

³ Bank Danych Lokalnych, stan na dzień 4 kwietnia 2024 roku.

wzięło udział 19 osób. Pytania badawcze dotyczyły problematyki będącej przedmiotem zogniskowanego wywiadu grupowego (FGI).

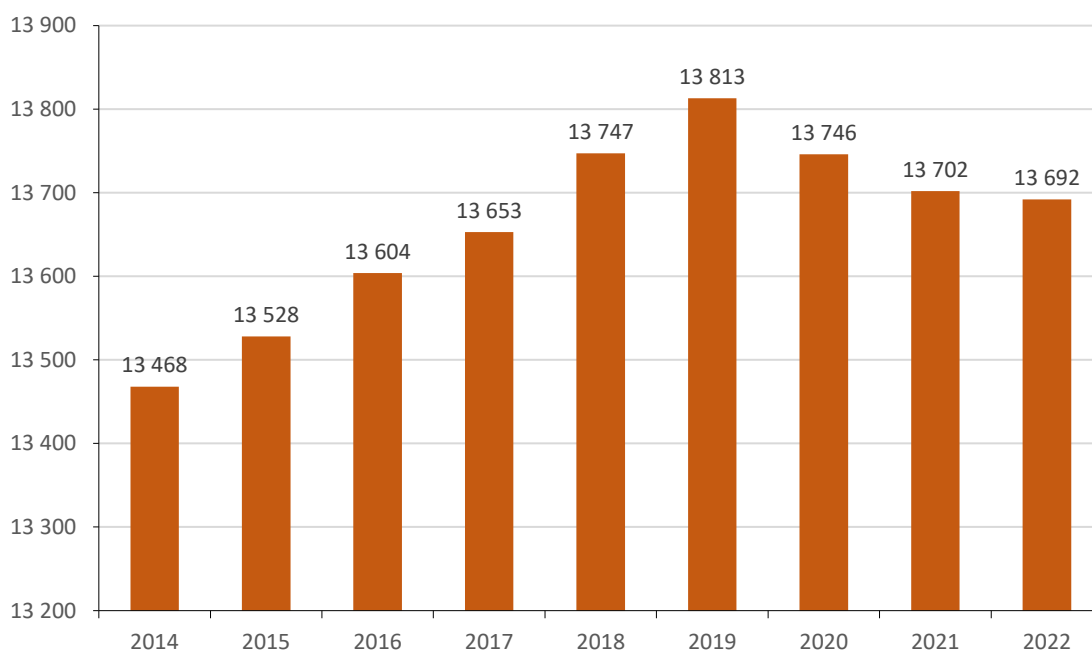
2. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY GODÓW

Liczba sołectw tworzących gminę Godów nie uległa zmianie. Zmieniła się natomiast jej łączna powierzchnia. W 2023 roku wynosiła 38,04 km² (dwa lata wcześniej 38,05 km²). Zmniejszyła się także gęstość zaludnienia. Pod koniec 2022 roku na 1 km² przypadało 359,9 osób. W roku 2021 było ich 360,1.

2.1. DEMOGRAFIA I PROCESY SPOŁECZNE

Pod koniec 2022 roku gminę zamieszkiwało 13 692 osób (o 121 mniej niż trzy lata wcześniej) z czego ponad połowę (7 001) stanowiły kobiety (stan na dzień 31.XII) (ryc. 1). Obserwowana od 2019 roku tendencja związana ze spadkiem liczby mieszkańców Godowa świadczy o zjawisku depopulacji gminy i stanowi dla niej duże wyzwanie.

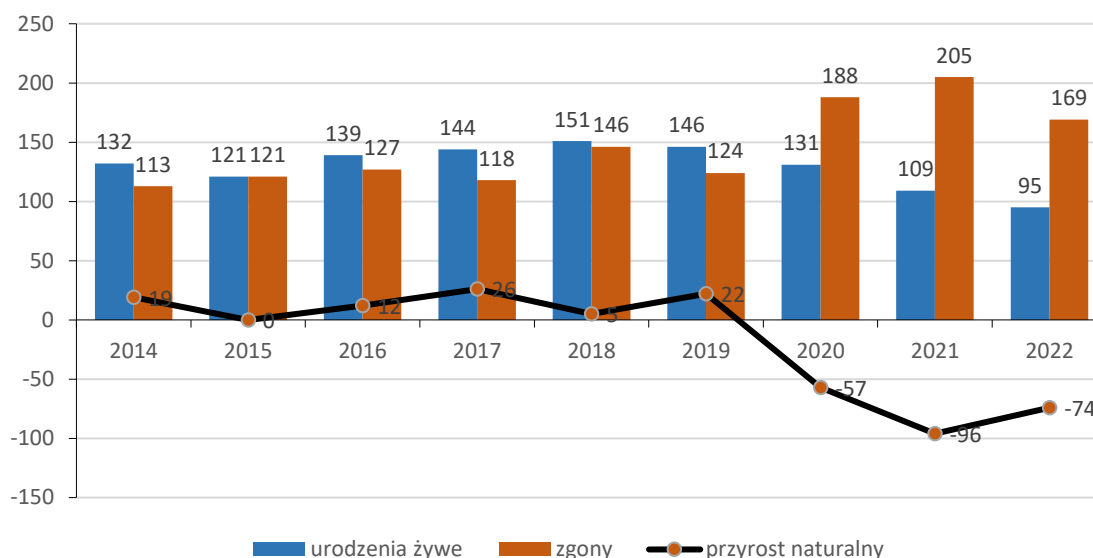
Ryc. 1. Liczba mieszkańców gminy Godów w latach 2014-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Jeżeli chodzi o przyrost naturalny na 1000 ludności, to na przestrzeni ostatnich trzech lat badanego okresu był on ujemny (w 2022 roku wyniósł -5,39). (ryc. 2). Taki trend spowodowała z jednej strony pandemia koronawirusa COVID-19, z drugiej zaś starzenie się lokalnej społeczności.

Ryc. 2. Przyrost naturalny w gminie Godów w latach 2014-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Powyższe zmiany w demografii są w sprzeczności z prognozą GUS dotyczącą ludności gmin powiatu wodzisławskiego do 2030 roku (tab. 1-2), w której zakładano, że Godów, podobnie jak Gorzyce, Markłowice i Mszana, będzie odznaczał się tendencją wzrostową. Wykazują one zatem cechy negatywne związane z ubytkiem ludności.

Tab. 1. Prognoza ludności gmin powiatu wodzisławskiego do 2030 roku

gmina	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Godów	14 059	14 092	14 123	14 154	14 181	14 204
Gorzyce	21 821	21 891	21 962	22 026	22 088	22 147
Lubomia	7 615	7 577	7 542	7 503	7 468	7 430
Markłowice	5 470	5 473	5 475	5 476	5 476	5 479
Mszana	7 810	7 818	7 824	7 829	7 834	7 838
Pszów	13 727	13 658	13 581	13 503	13 422	13 339
Radlin	17 332	17 251	17 169	17 081	16 988	16 897
Rydułtowy	20 971	20 852	20 732	20 601	20 469	20 337
Wodzisław Śląski	46 120	45 789	45 452	45 107	44 756	44 404

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognozy ludności dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 GUS.

Tab. 2. Prognoza liczby mieszkańców w regionie do 2050 roku

region/rok	2025	2030	2035	2040	2045	2050
m. Jastrzębie-Zdrój	82 012	77 495	72 737	67 924	63 160	58 460
m. Rybnik	133 166	129 188	124 828	120 306	115 746	111 143
m. Żory	58 379	56 316	54 062	51 722	49 423	47 239
powiat raciborski	103 850	100 804	97 462	93 872	90 115	86 290
powiat rybnicki	78 627	78 581	78 279	77 854	77 346	76 723
powiat wodzisławski	153 018	149 875	146 324	142 572	138 720	134 751
podregion rybnicki	609 052	592 259	573 692	554 250	534 510	514 606
woj. śląskie	4 369 700	4 245 200	4 107 900	3 964 600	3 821 500	3 680 600

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognozy ludności gmin 2017-2030 GUS.

Bilans migracji w gminie Godów nie zmienił się znacząco, porównując rok 2022 z latami wcześniejszymi. Za nadal utrzymującym się dodatnim saldem migracji wewnętrznych i zagranicznych przemawiała jej relatywnie wysoka atrakcyjność osiedleńcza. Większość nowych mieszkańców stanowiły osoby napływające z miast. (tab. 3).

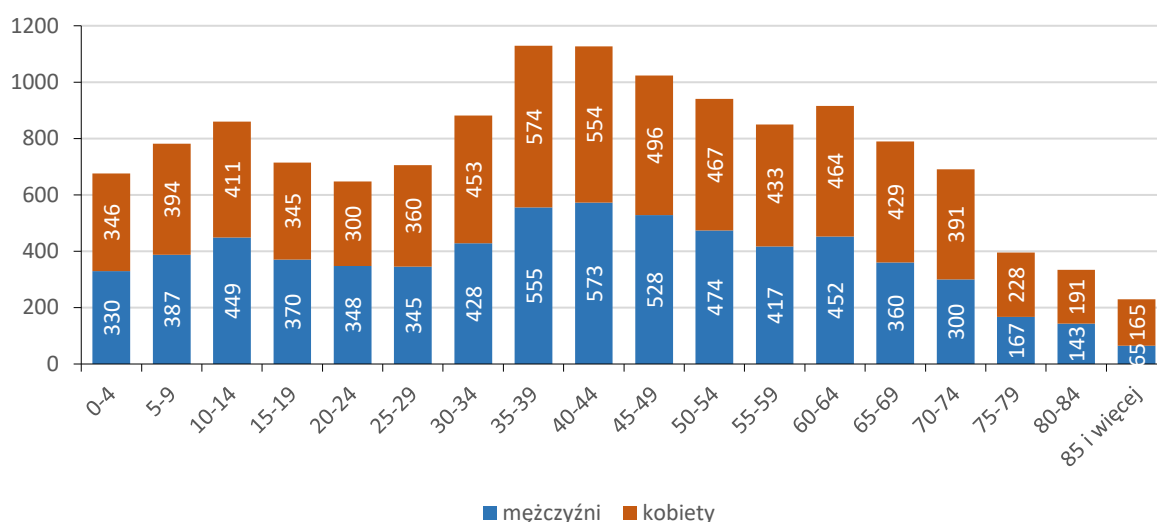
Tab. 3. Migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały w latach 2014-2022

Rok	Napływ				Odływ				Saldo
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagr.	ogółem	do miast	do wsi	zagr.	
2014	134	104	28	2	104	67	31	6	30
2015	0	145	30	0	0	73	41	0	0
2016	171	123	44	4	106	58	39	9	65
2017	155	115	36	4	126	80	39	7	29
2018	221	165	51	5	163	108	49	6	58
2019	152	113	34	5	128	91	33	4	24
2020	180	135	34	11	94	60	31	3	86
2021	185	154	25	6	143	106	33	4	37
2022	195	155	38	2	134	81	46	7	61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2022 roku gminę Godów zamieszkiwało 51,13% kobiet oraz 48,87% mężczyzn. Kobiet było o 310 więcej niż mężczyzn. Najliczniejszą grupę wiekową reprezentowały osoby w przedziałach 35-39 lat oraz 40-44 lata. (ryc. 3). O ile w porównaniu z rokiem 2020 odsetek kobiet i mężczyzn nie wskazywał na znaczące zmiany w strukturze demograficznej (tych pierwszych ubyło o 0,11%/33), o tyle grupy osób w przedziałach wiekowych 35-39 lat oraz 40-44 lata, już tak – liczba mieszkańców reprezentujących obie kategorie zrównała się (wcześniej najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 35-39 lat).

Stan ludności gminy Godów w wybranych kategoriach wiekowych w roku 2022 świadczył o dalszym, cyklicznym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku udziału osób w wieku produkcyjnym. Choć zjawisko to jest obserwowane w skali kraju, tempo zmian w przypadku obu wskaźników w porównaniu z powiatem wodzisławskim i województwem śląskim było nadal wolniejsze (tab. 4).

Ryc. 3. Ludność gminy Godów według płci i grup wieku w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 4. Stan ludności gminy Godów w wybranych kategoriach wiekowych w 2022 roku

Podział ludności ze względu na wiek	gmina Godów		powiat wodzisławski		woj. śląskie	
	w osobach	w %	w osobach	w %	w osobach	w %
2022						
przedprodukcyjny (17 lat i mniej)	2 793	20%	28 278	19%	758 142	18%
produkcyjny (18-59 lat/65 lat)	7 996	59%	88 707	59%	2 529 487	58%
poprodukcyjny (60/65 lat i więcej)	2 903	21%	34 148	22%	1 059 073	24%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Wizja oraz kierunki rozwoju gminy w zakresie zagospodarowania przestrzennego w dalszym ciągu determinowane są dwoma kluczowymi dokumentami – *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Godów*⁴ oraz miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Gminy Godów⁵. W 2022 roku Urząd Gminy w Godowie w oparciu o obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wydał 56 zaświadczeń oraz 214 wyrysów i wypisów, z kolei Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śląskim 251 pozwoleń na budowę⁶.

2.3. SAMORZĄD

Liczba jednostek organizacyjnych i jednostek pomocniczych gminy Godów oraz liczba gmin partnerskich i tych, z którymi zostały podpisane listy intencyjne, nie uległa zmianie. Zmieniła się

⁴ Uchwała Nr XXXIII/226/2017 Rada Gminy Godów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godów”.

⁵ Uchwała Nr XXXVIII/276/2017 Rady Gminy Godów z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Godów w jej granicach administracyjnych.

⁶ *Raport o stanie gminy Godów za rok 2022*, Urząd Gminy w Godowie, Godów 2022.

natomiast liczba związków międzygminnych, fundacji, stowarzyszeń oraz porozumień, spółek komunalnych, do których należy gmina. W 2021 roku Godów przystąpił bowiem do Klastra Energii Ziemi Wodzisławskiej – porozumienia cywilnoprawnego zawartego pomiędzy siedmioma samorządami i Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji w Wodzisławiu Śląskim. Celem klastra jest zapewnienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego poprzez wspólne inwestycje klastrowe, integrację społeczności gminnej, pomoc przedsiębiorcom w zapewnieniu stabilnego źródła zasilania i edukację mieszkańców.

Działania samorządu gminnego zostały także docenione kolejnymi nagrodami i wyróżnieniami:

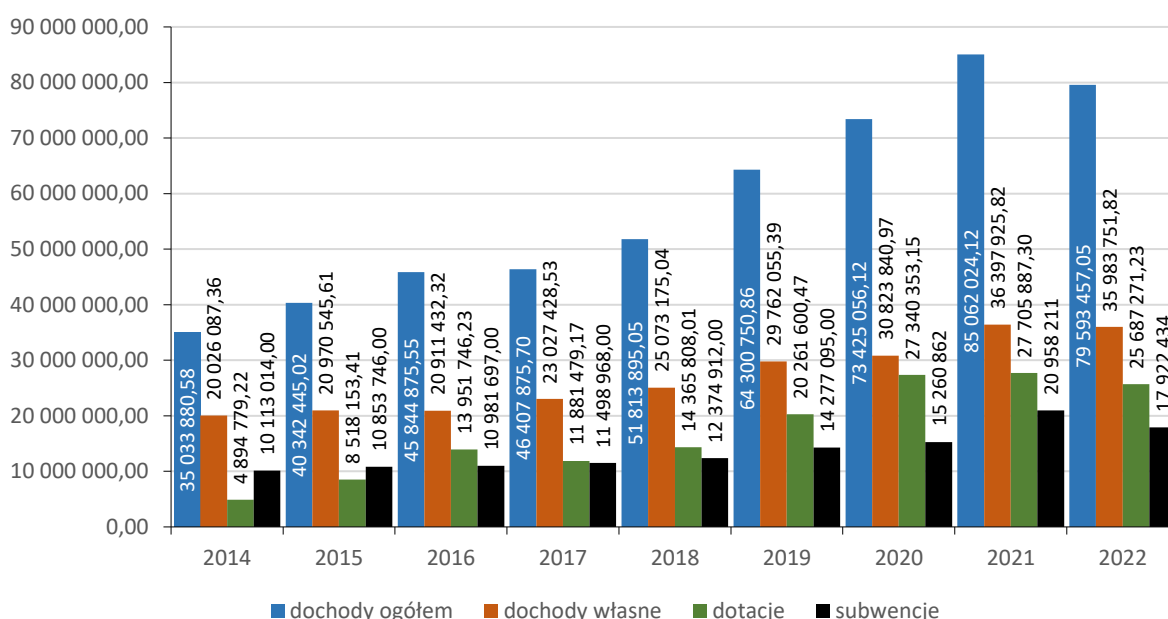
- I miejscem w kategorii „Najlepsze przedsięwzięcie popularyzujące tradycje, obrzędy i zwyczaje ludowe” dla „Szkoły tradycji w Skrbeńsku” w edycji 2023, w ramach konkursu „Piękna Wieś Województwa Śląskiego”;
- I miejscem w konkursie „Gmina pełną piersią 2023” w ramach Marszałkowskiego Programu Poprawy Jakości Powietrza, skierowanego do gmin radzących sobie najlepiej z poprawą jakości powietrza.

Zakończono natomiast implementację Programu Polityki Zdrowotnej Gminy Godów na lata 2017-2021⁷.

2.4. FINANSE

W 2022 roku doszło do pierwszego od 9 lat obniżenia się wysokości dochodów gminy Godów w ujęciu r/r. Spadek ten dotyczył dochodów ogółem, subwencji, dochodów własnych i dotacji (ryc. 4).

Ryc. 4. Dochody gminy Godów w latach 2014-2022 [w zł]

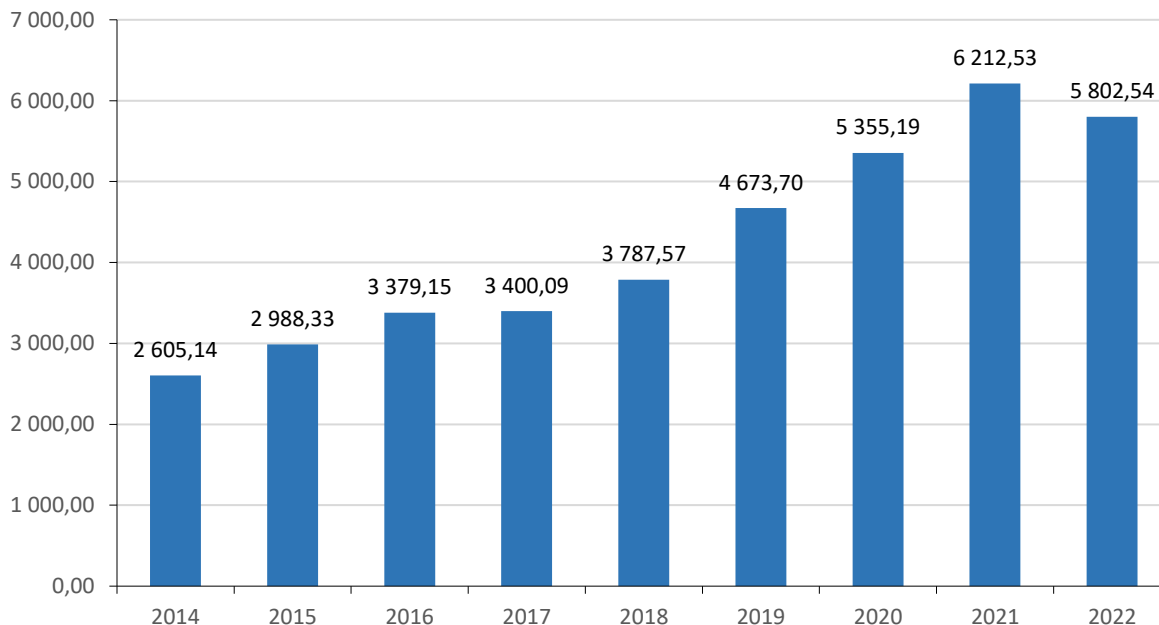

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

⁷ Raport o stanie gminy Godów za rok 2022, Urząd Gminy w Godowie, Godów 2022.

Podobna sytuacja wystąpiła w odniesieniu do wysokości dochodów gminy *per capita*. W roku 2022 wysokość dochodów na 1 mieszkańca w Godowie wyniosła 5 802,54 zł. Rok wcześniej było to prawie 410 zł więcej (ryc. 5).

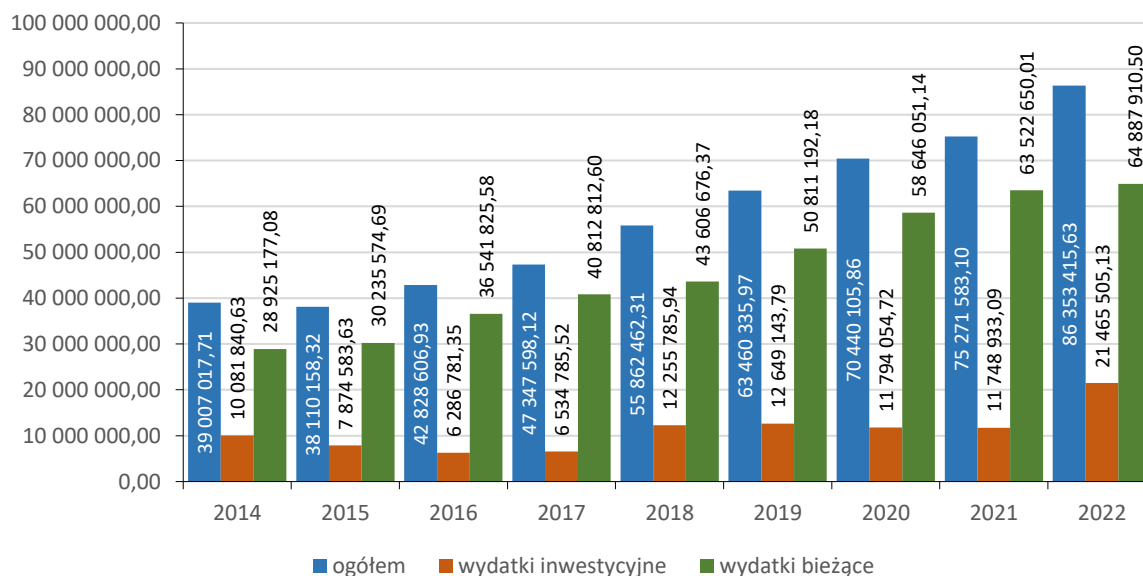
Ryc. 5. Dochody na 1 mieszkańca w latach 2014-2022 [w zł]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Nie zmieniła się natomiast tendencja wzrostowa dotycząca wydatków gminy Godów. Od 2015 do 2022 roku obserwowany był zwłaszcza wzrost wydatków ogółem oraz wydatków bieżących, w mniejszym stopniu wydatków na inwestycje – choć w roku 2022 były one prawie dwukrotnie większe w porównaniu z rokiem 2021 (ryc. 6).

Ryc. 6. Wydatki gminy Godów w latach 2014-2022 [w zł]

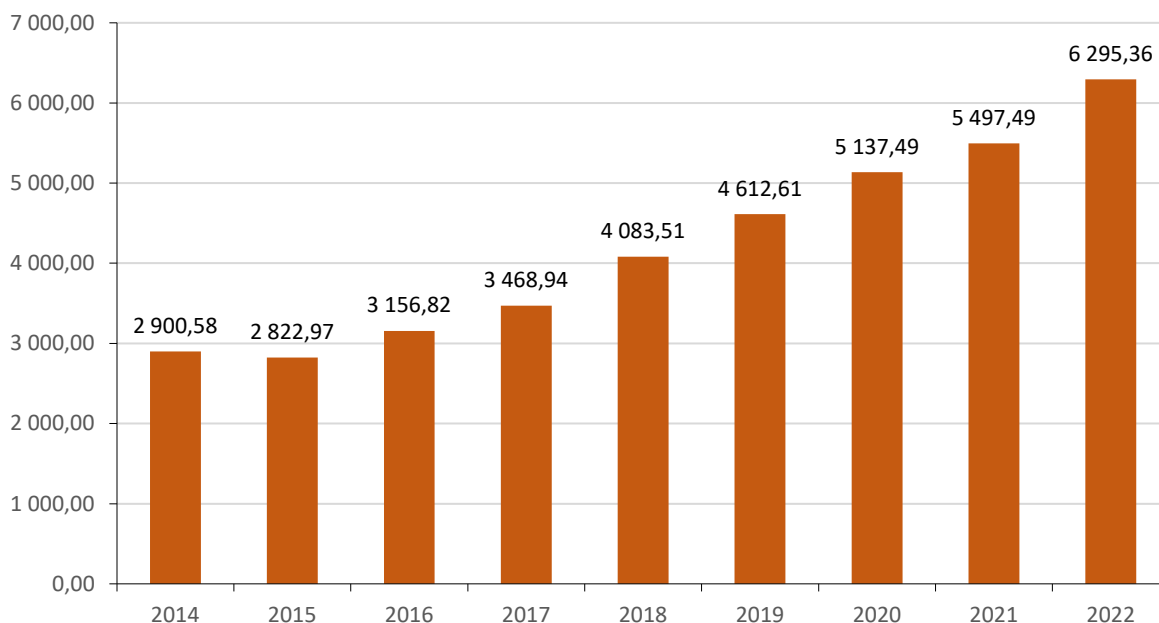

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Taki sam trend od 2015 roku wykazywała wysokość wydatków Godowa na 1 mieszkańca. W roku 2022 wydatki Godowa na 1 mieszkańca wyniosły 6 295,36 zł (ryc. 7).

Perspektywa budżetu gminy na lata 2023-2026 (stan na dzień 30 kwietnia 2023) zakładała, że w pierwszych czterech latach dochody gminy będą systematycznie malały (największa obniżka nastąpi w 2025 roku). W roku 2026 dochody ponownie będą rosły. Ponadto w ciągu całego okresu prognozowano deficyt, przy czym jego najwyższy poziom miał przypaść na rok 2023 (tab. 7)⁸.

Ryc. 7. Wydatki na 1 mieszkańca w latach 2014-2022 [w zł]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 7. Perspektywa budżetu gminy na kolejne lata 2023-2026 (stan na dzień 30 kwietnia 2023 roku)

Perspektywa budżetu	2023	2024	2025	2026
Dochody:	72 301 632 zł	69 716 022 zł	63 252 533	65 833 846 zł
w tym majątkowe	12 183 044 zł	8 365 359 zł	0	0
Wydatki:	83 584 182 zł	71 387 067 zł	64 131 921 zł	65 839 257 zł
w tym majątkowe	24 103 585 zł	11 584 897 zł	2 220 577 zł	2 186 900 zł
wynik budżetu ¹⁾	- 11 282 550 zł	- 1 671 045 zł	- 879 388 zł	- 5 411 zł
Rozchody ²⁾	1 788 092 zł	4 309 000 zł	4 349 000 zł	3 149 000 zł
Przychody ³⁾	13 070 642 zł	5 980 045 zł	5 288 388 zł	3 154 411 zł
Kwota długu na koniec roku	19 407 974 zł	21 079 019 zł	21 958 407 zł	21 963 818 zł

¹⁾ wynik budżetu to różnica pomiędzy dochodami a wydatkami; ujemny oznacza deficyt; dodatni nadwyżkę
²⁾ rozchody to spłata zadłużenia – raty kredytów i pożyczek
³⁾ przychody to źródło finansowania deficytu budżetu wynikającego z wydatków inwestycyjnych oraz źródło spłaty rozchodów

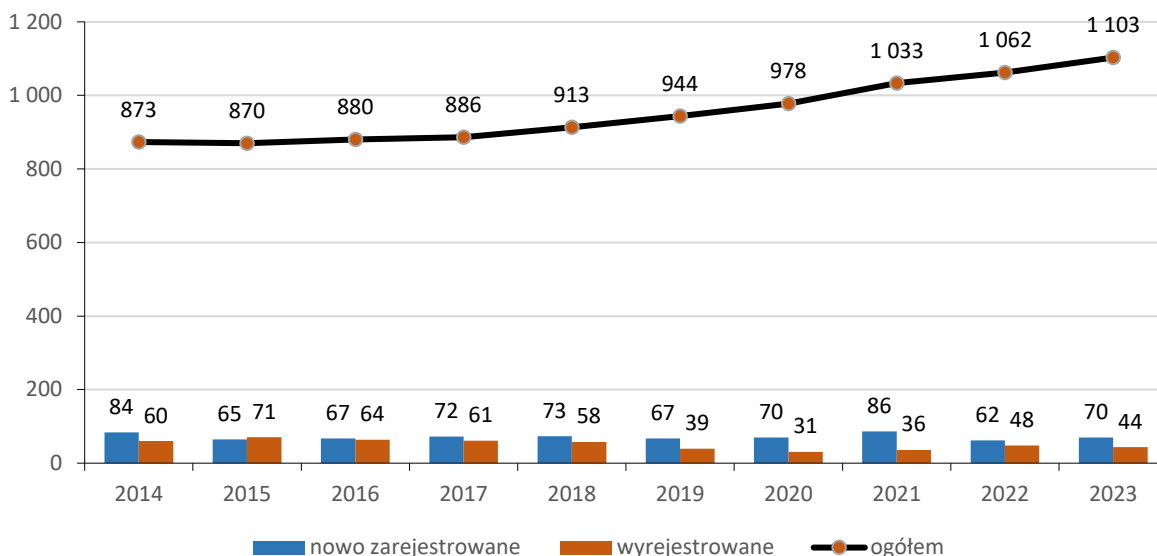
Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2022, Urząd Gminy w Godowie, Godów 2022.

⁸ Raport o stanie gminy Godów za rok 2022, Urząd Gminy w Godowie, Godów 2022.

2.5. GOSPODARKA

Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w 2023 roku wyniosła 1103, co świadczy o utrzymującym się systematycznym wzroście liczby tego typu podmiotów w gminie od roku 2015 (ryc. 8).

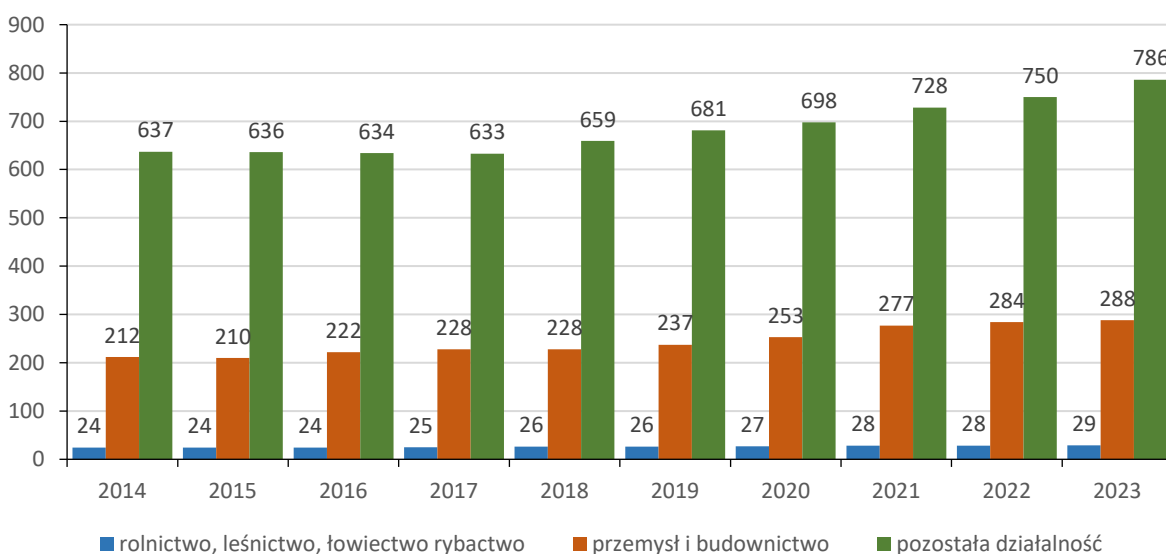
Ryc. 8. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2014-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Zmianie nie uległ również charakter aktywności podmiotów gospodarki narodowej. W 2023 roku na terenie gminy Godów działalność związaną z przemysłem i budownictwem prowadziło 26% (288) podmiotów. Jedynie 3% (29) zajmowało się rolnictwem, leśnictwem, rybactwem. Zdecydowana większość podmiotów (71%/786) koncentrowała się na innej działalności (ryc. 9).

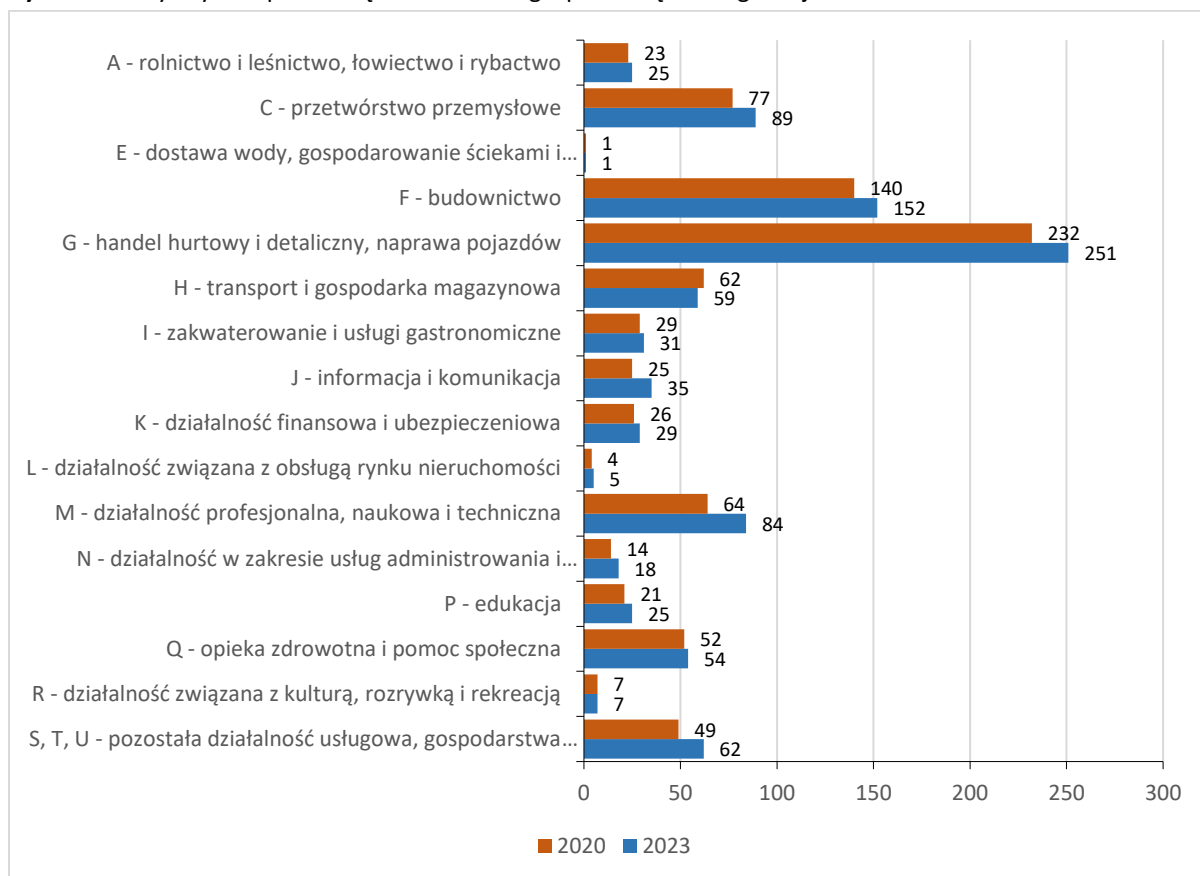
Ryc. 9. Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności w latach 2014-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Podobnie było ze wszystkimi zarejestrowanymi w 2023 roku podmiotami. Największy odsetek stanowiły mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób (96% ogółu). Małe przedsiębiorstwa, w których zatrudnienie znalazło od 10 do 49 pracowników, stanowiły nieco powyżej 3% wszystkich podmiotów, z kolei średnie przedsiębiorstwa (50-249 zatrudnionych) poniżej 1%. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą najwięcej podmiotów funkcjonowało w handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów i w budownictwie (podobnie było trzy lata wcześniej). W porównaniu z rokiem 2020 jedyną branżą, w której zmniejszyła się liczba tego typu podmiotów, była branża transportu i gospodarki magazynowej (ryc. 10).

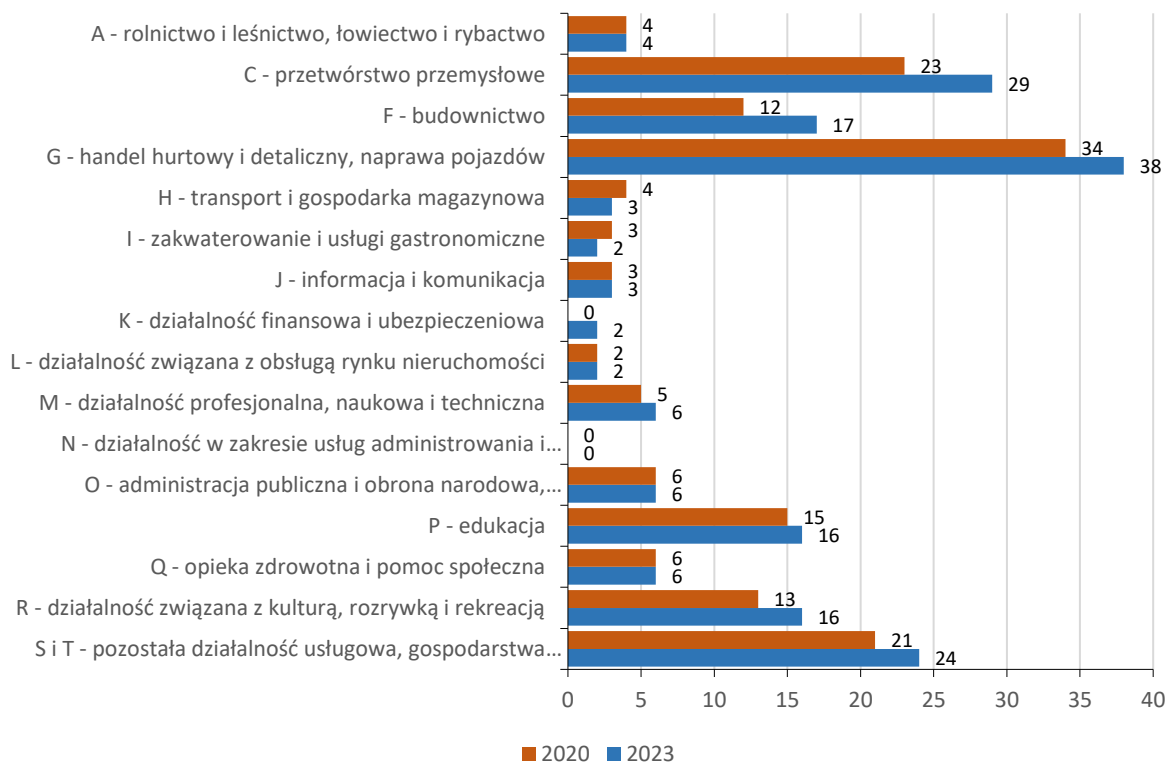
Ryc. 10. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji PKD 2007 w 2020 i 2023 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2023 roku spośród wszystkich osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej największa liczba zajmowała się handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów oraz przetwórstwem przemysłowym. Porównując rok 2023 z rokiem 2020, zmniejszyła się liczba podmiotów działających w dwóch branżach – transporcie i gospodarce magazynowej oraz zakwaterowaniu i usługach gastronomicznych (ryc. 11).

Ryc. 11. Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007 w 2020 i 2023 roku

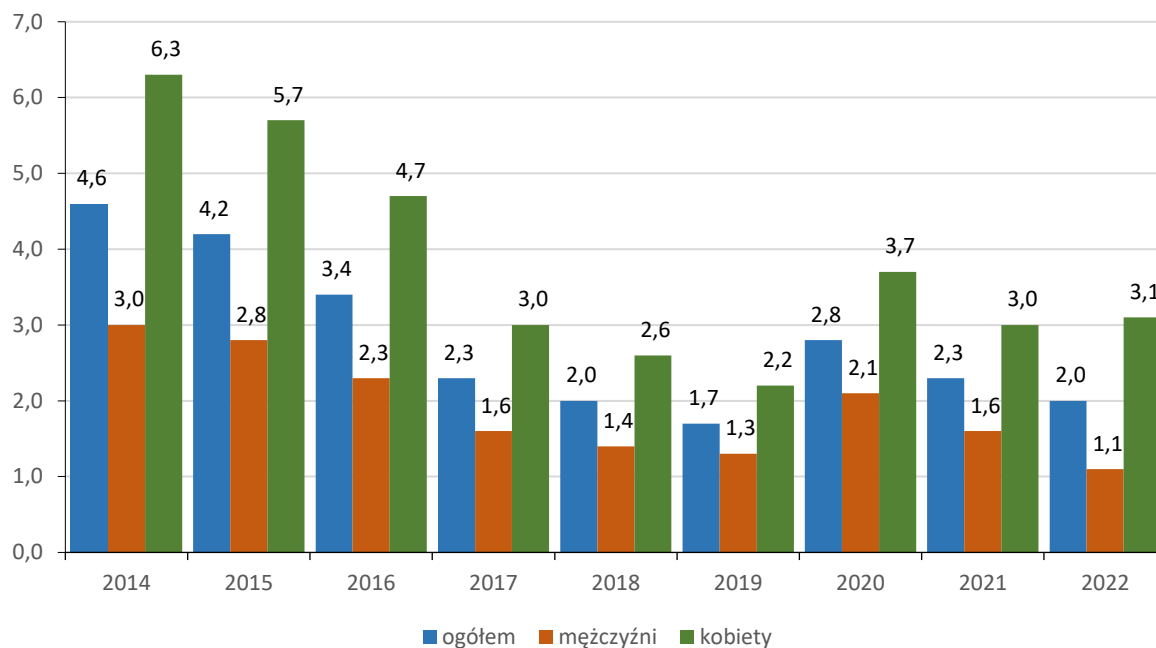
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.6. RYNEK PRACY

Ogólna stopa bezrobocia w 2022 roku w przekroju ogólnym wyniosła 2,0%. W przypadku mężczyzn było to 1,1%, a w przypadku kobiet 3,1%. O ile na przestrzeni ostatnich trzech lat badanego okresu stopa bezrobocia ogółem oraz stopa bezrobocia wśród mężczyzn zmniejszała się w ujęciu r/r, to w odniesieniu do kobiet bezrobocie nieznacznie wzrosło (porównując lata 2021-2022) (ryc. 12).

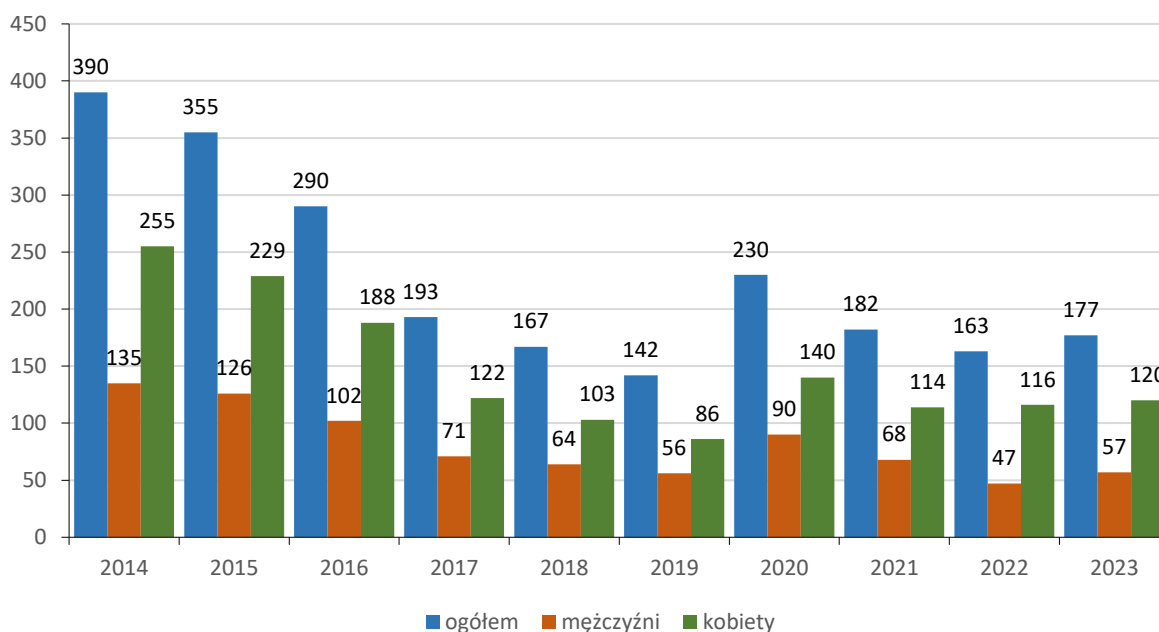
Liczba osób bezrobotnych, którzy byli zarejestrowani w Urzędach Pracy w 2023 roku, wyniosła 177. Mężczyzn pozostających bez pracy było 57 (32%), natomiast kobiet trzykrotnie więcej – 120 (68%). Z danych GUS wynika, że obserwowany w ostatnich latach (2020-2022) spadek liczby bezrobotnych w ujęciu r/r, został zatrzymany. W 2023 roku doszło bowiem do jej niewielkiego wzrostu. Zdecydowanie większym problemem jest utrzymujący się od wielu lat bardzo duży odsetek kobiet pozostających bez zatrudnienia w porównaniu z mężczyznami (ryc. 13).

Ryc. 12. Stopa bezrobocia w latach 2014-2022 [w %]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Ryc. 13. Bezrobotni zarejestrowani według płci w latach 2014-2023

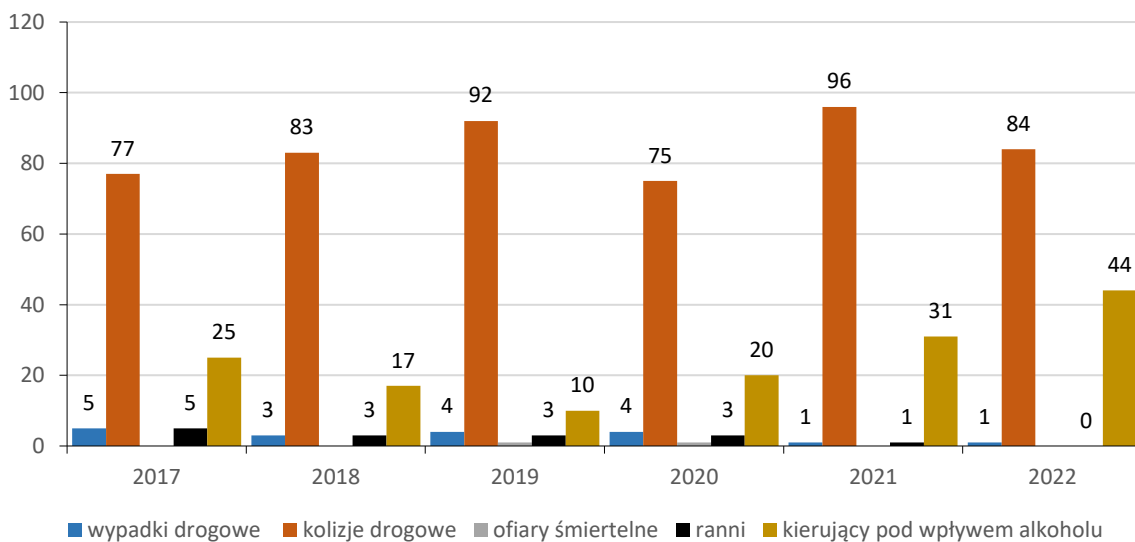
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.7. BEZPIECZEŃSTWO

Za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy odpowiada Policja. Posterunek Policji zlokalizowany jest nadal w budynku byłego przejścia granicznego w Gołkowicach przy ul. Celnej 51 i wchodzi w skład struktury organizacyjnej Komendy Powiatowej Policji w Wodzisławiu Śląskim.

W 2022 roku odnotowano 129 zdarzeń drogowych, z czego 84 stanowiły kolizje drogowe a 1 wypadek drogowy. Nikt nie został ranny. W zdarzeniach drogowych uczestniczyło 44 nietrzeźwych kierowców. Pomimo, że liczba zdarzeń drogowych w porównaniu z rokiem 2021 spadła – podobnie jak związana z nimi liczba kolizji i ofiar śmiertelnych – to odnotowano znaczny (około 30%) wzrost liczby kierujących pod wpływem alkoholu. Zwiększanie się liczby zdarzeń drogowych z udziałem tego typu osób ma miejsce od 2020 roku (ryc. 14).

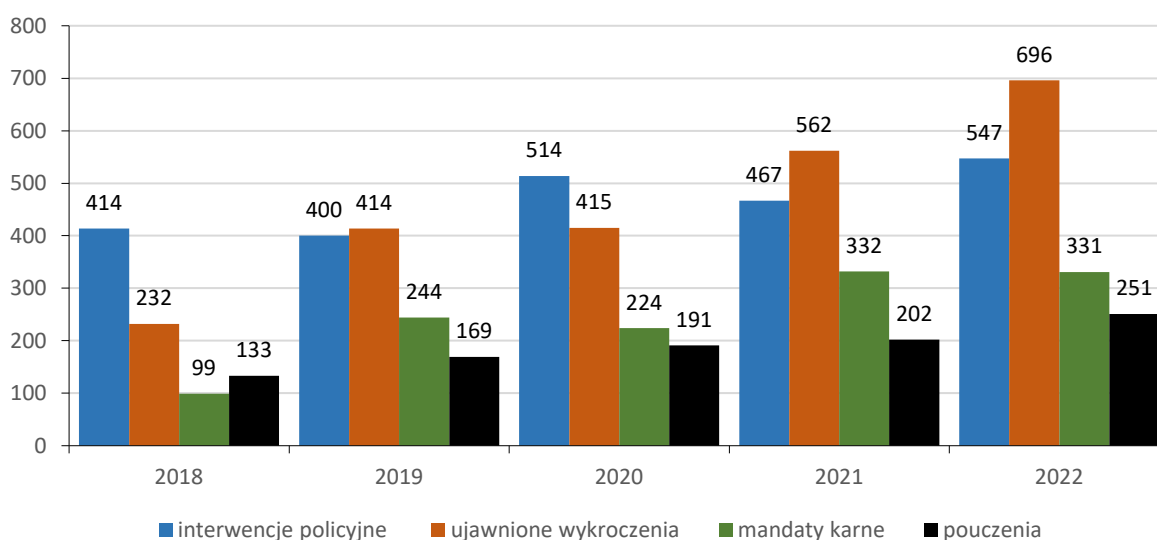
Ryc. 14. Charakterystyka zdarzeń drogowych w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy Godów z lat 2017-2022.

W tym samym roku Funkcjonariusze Policji podjęli 547 interwencji. Ujawniono 696 wykroczeń, nałożono 331 mandatów karnych i udzielono 251 pouczeń. Od 2018 roku nieprzerwanie wzrastała liczba ujawnionych wykroczeń i udzielonych pouczeń. Z kolei liczba mandatów karnych w porównaniu z rokiem 2021 pozostała praktycznie na niezmiennym poziomie, a liczba interwencji policyjnych zwiększyła się o 80 (ryc. 15).

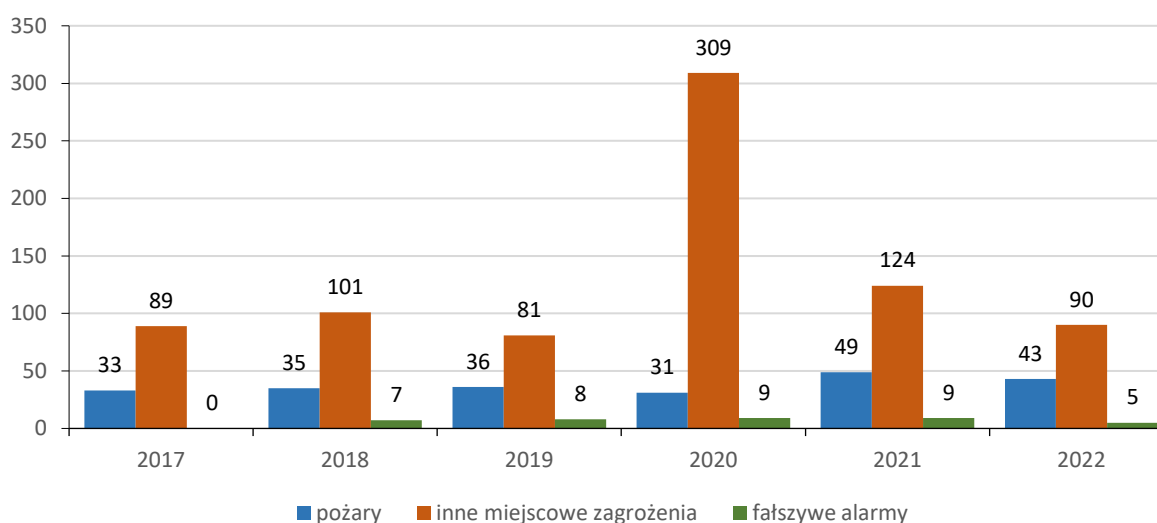
Ryc. 15. Interwencje policyjne, ujawnione wykroczenia, mandaty karne i pouczenia w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy Godów z lat 2018-2022.

Bezpieczeństwo przeciwpożarowe oraz udzielanie pomocy w wypadkach leży w kompetencji Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczej Straży Pożarnej. W 2022 roku w gminie Godów działały cztery jednostki OSP (w Godowie, Gołkowicach, Łaziskach, Skrzyszowie), z czego trzy ostatnie były włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Zrzeszały one łącznie około 80 członków⁹. W tym samym roku liczba wszystkich zdarzeń, w przypadku których interweniowała Państwowa Straż Pożarna, wyniosła 138. Najwięcej było innych miejscowych zagrożeń – 90, a o połowę mniej (43) pożarów. Odnotowano także 5 fałszywych alarmów. Od 2020 roku widoczny jest ciągły spadek liczby innych miejscowych zagrożeń, natomiast w porównaniu z rokiem 2021 zmniejszyła się liczba pożarów i fałszywych alarmów, co świadczy o wzrastającym poziomie bezpieczeństwa w tym zakresie (ryc. 17).

Ryc. 17. Zestawienie zdarzeń, w przypadku których interweniowała Państwowa Straż Pożarna w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy Godów z lat 2017-2022.

⁹ Raport o stanie gminy Godów za rok 2022, Urząd Gminy w Godowie, Godów 2022.

2.8. OCHRONA ŚRODOWISKA

W 2022 roku w gminie Godów działało 1 551 zbiorników bezodpływowych i 74 przydomowe oczyszczalnie. W porównaniu z rokiem 2021 liczba tych pierwszych spadła o 10, natomiast drugich wzrosła o 5. Na przestrzeni ostatnich 6 lat badanego okresu obserwowany był stały trend odchodzenia od gromadzenia i przechowywania nieczystości, takich jak ścieki, fekalia, czy inne odpady organiczne w szambach. Z kolei wzrost liczby oczyszczalni przydomowych w latach 2021-2022 świadczył między innymi o coraz częstszym stosowaniu przez mieszkańców rozwiązań przyjaznych dla środowiska naturalnego i cechujących się stosunkowo niskimi kosztami eksploatacji (tab. 8). Ponadto stale zwiększająca się liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (w roku 2022 było to ogółem 10 770 osób, z czego 78,7% korzystało z oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów) przemawiała za większą świadomością proekologiczną lokalnej społeczności (tab. 9).

Tab. 8. Zbiorniki bezodpływowe i oczyszczalnie przydomowe w gminie Godów w latach 2014-2022

Nieczystości ciekłe	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
zbiorniki bezodpływowe	1 855	1 678	1 550	1 643	1 603	1 587	1577	1 561	1 551
oczyszczalnie przydomowe	47	55	60	62	64	64	63	69	74

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 9. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w latach 2014-2022

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	5 298	6 418	6 894	7 394	9 714	10 007	10 310	10 539	10 770
z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ludności	39,3	47,4	50,7	54,2	70,7	72,4	75,0	76,9	78,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W roku 2022 po raz pierwszy od 6 lat odnotowano także spadek ilości odpadów zebranych oraz zebranych selektywnie – zarówno w ujęciu ogólnym, jak i w odniesieniu do gospodarstw domowych. Ilość odpadów z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) nadal charakteryzował wzrost, natomiast odsetek odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów wzrósł nieznacznie w porównaniu z rokiem 2021 (o 1%) (tab. 10).

Tab. 10. Odpady w gminie Godów w latach 2017-2022

Odpady	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Odpady zebrane w ciągu roku:						
ogółem (t)	3 926,98	4 074,43	5 069,86	5863,48	6 633,17	6 020,43
z gospodarstw domowych (t)	3 744,35	3 736,26	4 694,16	5486,64	6 245,15	5 614,34
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) (t)	182,63	338,17	375,70	376,84	388,02	406,09
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku:						

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

ogółem (t)	2 507,54	3 055,34	3 352,57	3 661,20	4 124,41	3 803,19
z gospodarstw domowych (t)	2 396,72	2 892,44	3 260,97	3 630,19	4 094,65	3 768,12
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) (t)	110,82	162,90	91,60	31,01	29,76	35,07
odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (%)	63,9	75,0	66,1	62,4	62,2	63,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Również w 2022 roku uległa zmianie sytuacja związana z ilością odpadów zmieszanych ogółem oraz z ilością odpadów zmieszanych ogółem przypadającą na 1 mieszkańca – nastąpił jej spadek po dotychczasowych wzrostach sięgających roku 2019. Ilość tych pierwszych wyniosła 2 217,24 t, z kolei drugich 151,6 t (tab. 11). Częściowa poprawa sytuacji w zakresie gospodarki odpadami wynika z wdrażanych przez gminę programów wsparcia dla mieszkańców, w tym między innymi „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Godów na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2024”.

Tab. 11. Odpady zmieszane w gminie Godów w latach 2017-2022

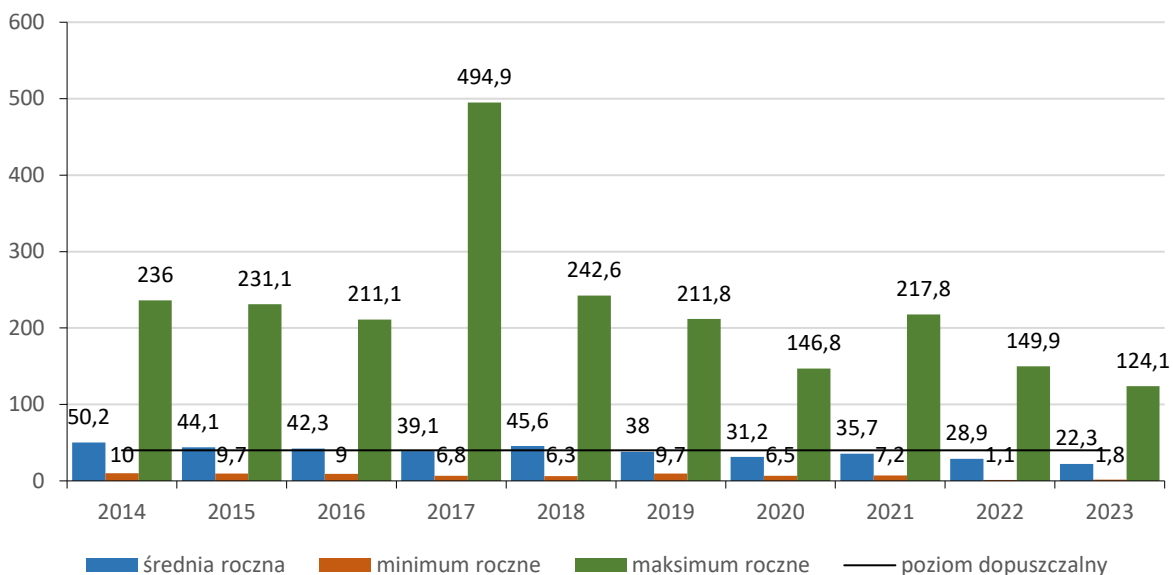
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem (t)	3 168,42	2 090,56	2 840,20	1 419,44	1 019,09	1 717,29	2 202,28	2 508,76	2 217,24
ogółem na 1 mieszkańca (t)	235,6	154,9	209,3	104,0	74,5	124,8	160,6	183,2	161,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Zanieczyszczenia emitowane do powietrza na terenie gminy pochodzą głównie ze spalania paliw stałych na potrzeby grzewcze budynków oraz spalania paliw silnikowych w pojazdach. Godów należy do jednej z 5 wyznaczonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach stref (śląskiej), w których dokonywana jest ocena jakości powietrza¹⁰. W gminie (przy ul. Glinki w Godowie) zlokalizowana jest stacja pomiarowa dokonująca oceny jakości powietrza. Z danych pomiarowych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pozyskanych z ww. stacji w latach 2022-2023 wynika, że w okresie obowiązywania strategii, średnie roczne stężenia pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5 w powietrzu były niższe od obowiązujących dla nich poziomów dopuszczalnych. W roku 2023 średnia dla stężenia pyłu zawieszzonego PM 10 wyniosła 22,3 ug/m³ (poziom dopuszczalny: 40 ug/m³), a średnia dla stężenia pyłu zawieszzonego PM 2,5 16,3 ug/m³ (poziom dopuszczalny: 25 ug/m³). Były to najniższe tego typu wartości, biorąc pod uwagę badany okres – lata 2014-2023 (ryc. 18-19). Zdecydowane polepszenie jakości powietrza jest skutkiem prowadzonych przez gminę działań, które wpisują się w realizowane przez nią projekty i programy, w tym między innymi: Program Ograniczenia Niskiej Emisji, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy Godów lata 2021-2025, „Zapora antysmogowa – walka ze smogiem w Gminie Godów”, Program Czyste Powietrze, Projekt LIFE Śląskie. Przywracamy Błękit.

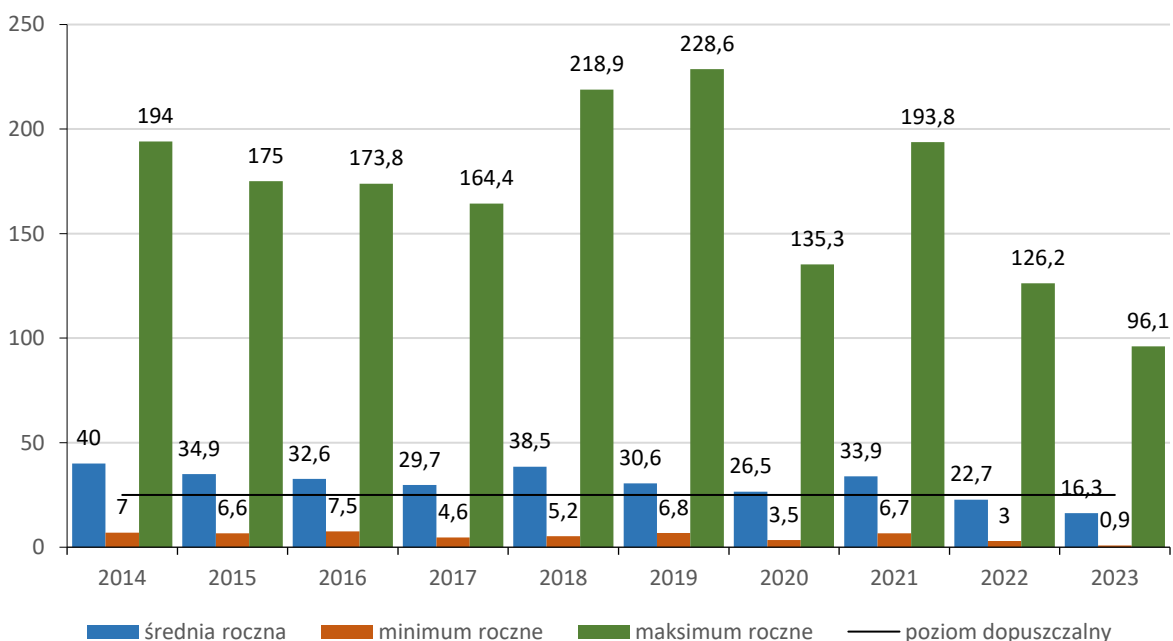
¹⁰ Poza strefą śląską w województwie śląskim wydzielono następujące strefy oceny jakości powietrza: miasto Częstochowa, miasto Bielsko-Biała, Aglomeracja Górnośląska, Aglomeracja Rybnicko-Jastrzębska.

Ryc. 18. Stężenie pyłu zawieszonego PM 10 w gminie Godów w latach 2014-2023 [w ug/m³]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Pomiarowych GIOŚ.

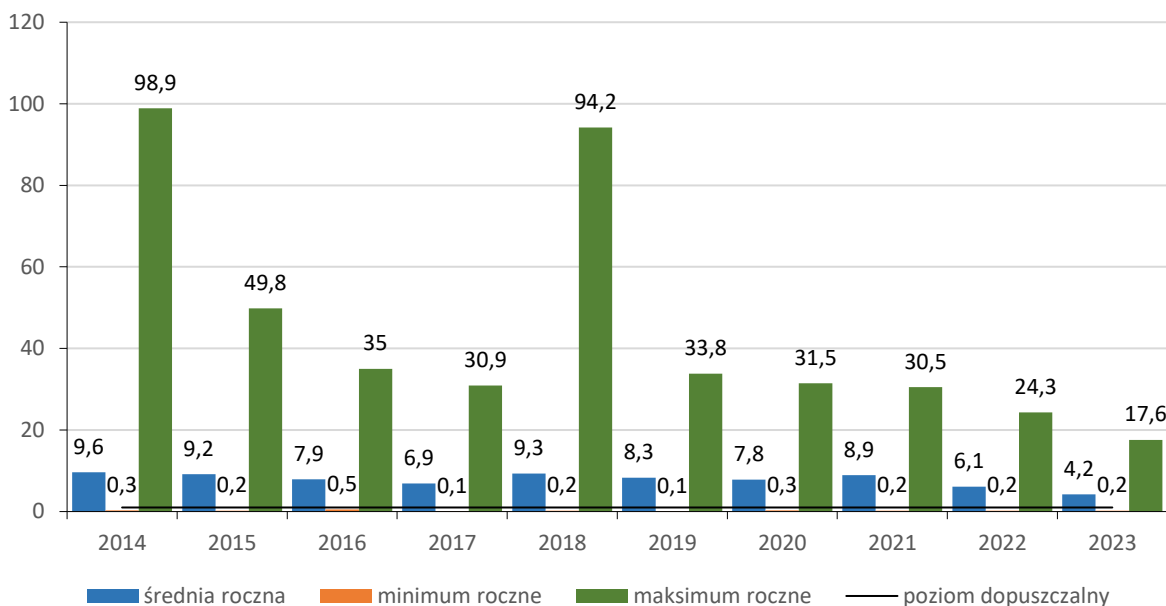
Ryc. 19. Stężenie pyłu zawieszonego PM 2,5 w gminie Godów w latach 2014-2023 [w ug/m³]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Pomiarowych GIOŚ.

Jeżeli chodzi o średnie roczne stężenie benzo(a)pirenu PM 10, to w ciągu ostatnich dwóch lat (2022-2023) uległo ono znacznemu obniżeniu. Niemniej jednak jego wartość nadal przekraczała poziom dopuszczalny wynoszący 1 ug/m³. W 2022 roku średnie roczne stężenie benzo(a)pirenu PM 10 osiągnęło poziom 6,1 ug/m³, a w roku 2023 4,2 ug/m³ (ryc. 20).

Ryc. 20. Stężenie benzo(a)pirenu PM 10 w gminie Godów w latach 2014-2023 [w ug/m³]

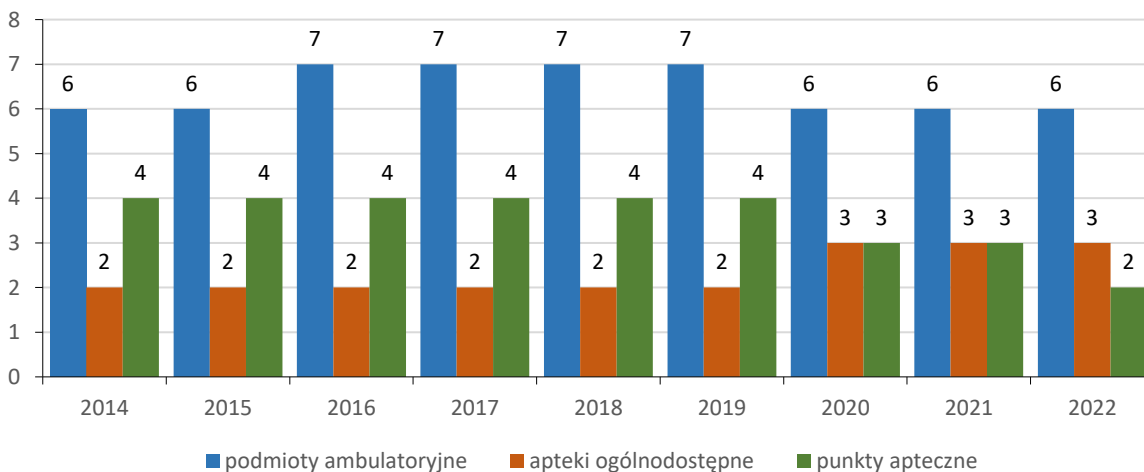

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Pomiarowych GIOŚ.

2.9. OCHRONA ZDROWIA, POMOC SPOŁECZNA, ŚWIADCZENIA RODZINNE

W 2022 roku opiekę zdrowotną dla mieszkańców gminy Godów świadczyło 6 podmiotów ambulatoryjnych. Placówki podstawowej opieki zdrowotnej udzieliły w tym czasie 51 544 porad lekarskich. Możliwość zakupu leków była gwarantowana przez apteki ogólnodostępne i punkty apteczne. Liczba tych ostatnich zmniejszyła się do 2 w porównaniu z rokiem 2021 (ryc. 21).

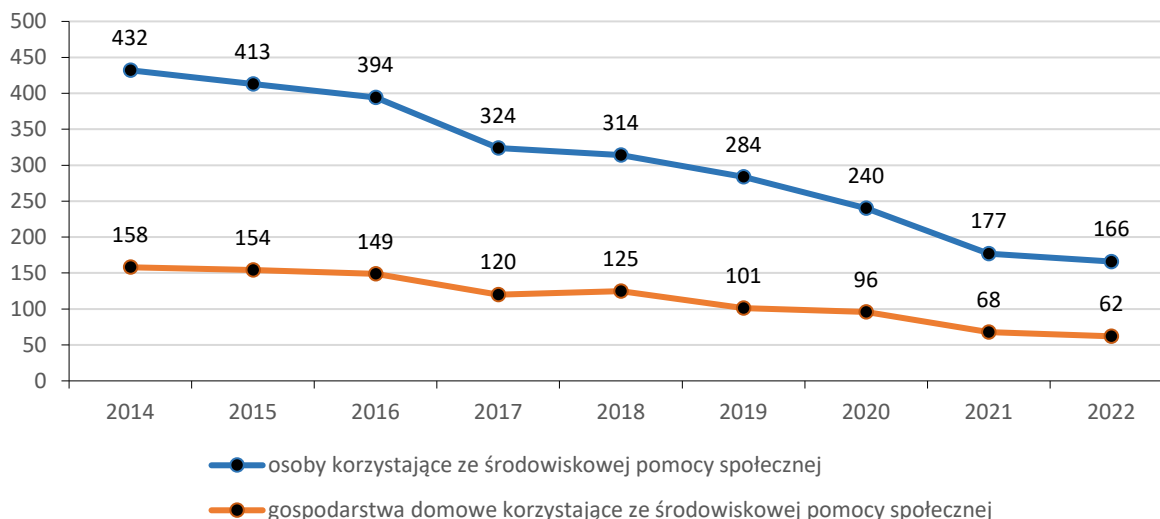
Ryc. 21. Liczba podmiotów ambulatoryjnych, aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych w latach 2014-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej był jednostką odpowiedzialną za politykę socjalną w Godowie. W latach 2014-2022 obserwowano spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej przy równoczesnym spadku liczby gospodarstw otrzymujących tego typu pomoc. W 2022 roku z pomocy środowiskowej korzystało 166 osób, co stanowiło 1,2% mieszkańców gminy. W tym samym czasie liczba gospodarstw, które otrzymały środowiskową pomoc społeczną wyniosła 62 (ryc. 22).

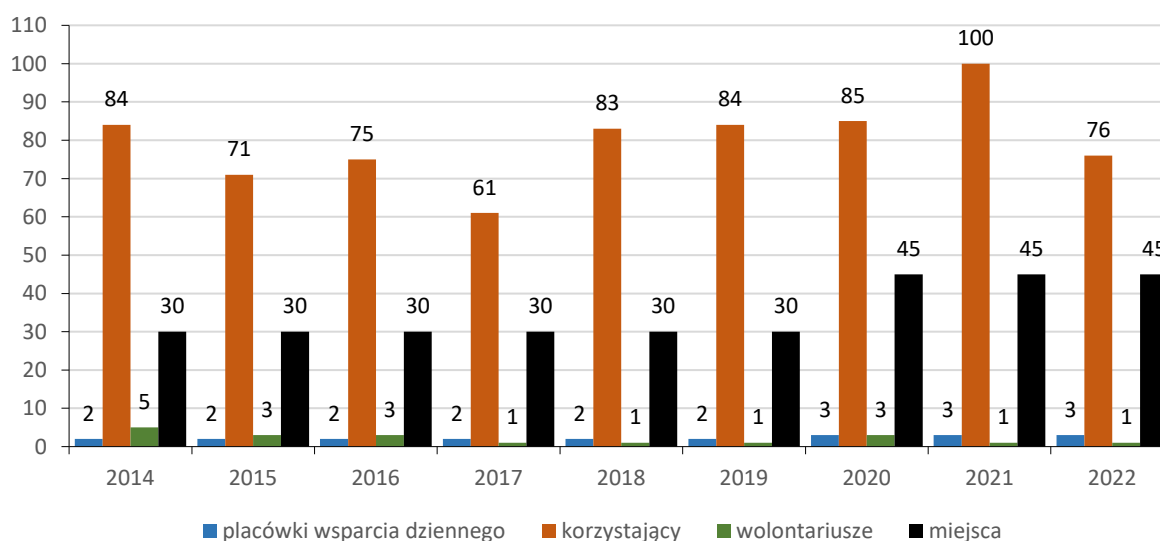
Ryc. 22. Osoby i gospodarstwa korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2014-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Z działających w gminie placówek wsparcia dziennego w 2022 roku skorzystało 76 mieszkańców. Tym samym został przerwany stały wzrost liczby osób korzystających z ich wsparcia, notowany od roku 2018. Przez trzy ostatnie lata badanego okresu liczba miejsc w placówkach była stała i wynosiła 45. W porównaniu z rokiem 2021 nie zmieniła się liczba wolontariuszy (ryc. 23).

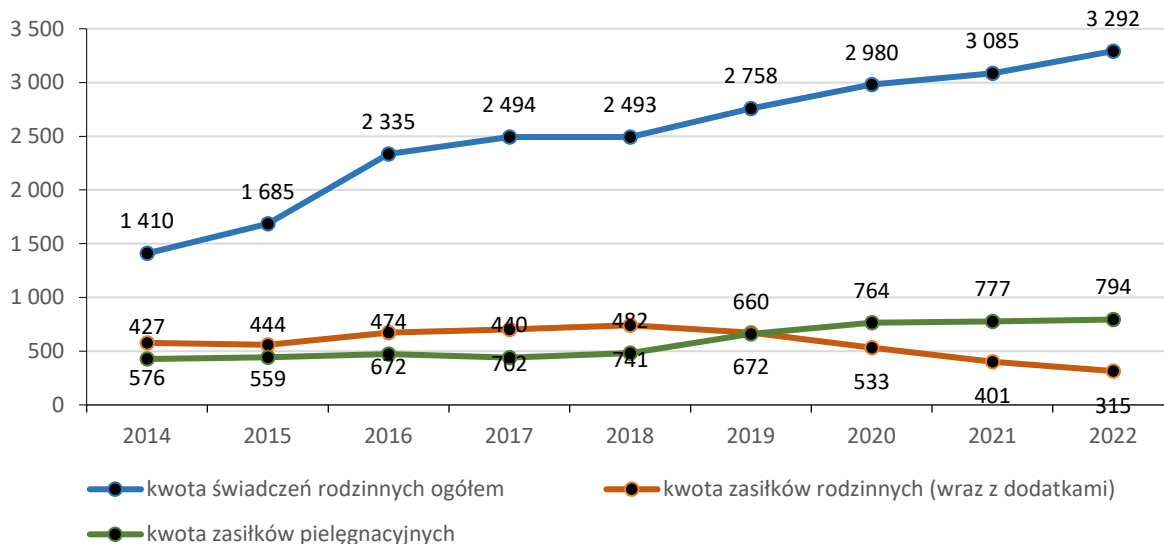
Ryc. 23. Placówki wsparcia dziennego w latach 2014-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Kwota wypłacanych świadczeń rodzinnych wzrastała cyklicznie, by w 2022 roku osiągnąć pułap 3 292 zł. Poza kwotą wypłacanych świadczeń rodzinnych rosła również kwota świadczeń pielęgnacyjnych. W roku 2022 wyniosła ona 794 zł. W przeciwieństwie do dwóch wspomnianych wskaźników kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) cechowała się spadkami. W ostatnim analizowanym roku kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) osiągnęła wartość 315 zł (ryc. 24).

Ryc. 24. Kwota świadczeń rodzinnych, zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych w latach 2014-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wpływ na poprawę sytuacji w obszarze pomocy społecznej mają przede wszystkim realizowane w gminie strategie i programy odpowiadające na współczesne wyzwania – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Godów na lata 2017-2026, Gminny Program Wspierania Rodziny, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii czy Program osłony Gminy Godów w zakresie dożywania „Posiłek w szkole i w domu”. Na przeciwległym biegunie znajduje się ochrona zdrowia. W Godowie nadal brakuje ośrodka zdrowia, niewystarczająca jest liczba lekarzy oraz aptek.

2.10. OŚWIATA

Liczba szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych oraz przedszkoli w gminie Godów nie uległa zmianie. W 2022 roku funkcjonowało 25 oddziałów przedszkolnych i 67 oddziałów szkolnictwa podstawowego. Wzrost liczby oddziałów przedszkolnych w porównaniu z rokiem 2021 (o 1) wynikał ze zwiększenia się liczby dzieci, które z nich korzystały. Z kolei znaczne zmniejszenie się liczby oddziałów szkolnictwa podstawowego w porównaniu z rokiem wcześniejszym (o 5), było skutkiem dużego ubytku uczniów we wspomnianych placówkach (osiągnął on poziom z roku 2018). Ponadto, porównując rok 2021 i 2022, o około 43% wzrosła liczba absolwentów szkół podstawowych w tym ostatnim. Ukończyło je wtedy aż 231 osób (tab. 12).

Odpowiadając na wyzwania związane między innymi z zapewnieniem infrastruktury edukacyjnej, opiekuńczej i społecznej określone w strategii, gmina rozpoczęła budowę nowego Przedszkola Publicznego w Łaziskach z czterema oddziałami oraz rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej w Krostoszowicach o dwa oddziały przedszkolne. Ponadto przebudowano klatkę schodową w Szkole

Podstawowej w Łaziskach, a także przeprowadzono częściową termomodernizację Przedszkola Publicznego w Skrzyszowie.

Tab. 12. Oświata w gminie Godów w latach 2014-2022

Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wychowanie przedszkolne									
przedszkola ogółem	5	5	5	5	5	5	5	5	5
oddziały	22	21	23	23	23	23	23	24	25
dzieci w oddziałach przedszkolnych ogółem	448	411	474	487	462	449	465	491	515
Szkolnictwo podstawowe									
szkoły podstawowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych ogółem	6	6	6	6	6	6	6	6	6
oddziały	52	55	51	60	70	70	71	72	67
uczniowie w szkołach podstawowych ogółem	889	984	917	1 065	1 229	1 248	1263	1 279	1 222
absolwenci ogółem	124	120	110	-	-	146	146	133	231

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2022 roku współczynnik skolaryzacji netto w przypadku szkolnictwa podstawowego w porównaniu ze średnią dla powiatu wodzisławskiego i województwa śląskiego był niższy. Stało się to pierwszy raz od roku 2014. Wartość współczynnika wyniosła wtedy 92,82% (tab. 13). Zmiana liczby uczniów w placówkach oświatowych w gminie na przestrzeni ostatnich lat wiąże się bezpośrednio z reformą oświaty – część uczniów w wieku 14 lat została objęta edukacją ponadpodstawową.

Tab. 13. Współczynnik skolaryzacji netto [w%] w latach 2014-2022

Wskaźnik	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
gmina Godów									
szkoły podstawowe	100,68	98,01	98,46	98,41	97,38	94,80	95,81	96,15	92,82
powiat wodzisławski									
szkoły podstawowe	94,98	91,93	92,80	93,06	93,63	92,98	94,05	94,79	93,34
województwo śląskie									
szkoły podstawowe	94,49	91,78	93,60	94,38	94,54	94,00	95,02	95,97	95,51

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.11. KULTURA

Do głównych podmiotów działających w obszarze kultury należy w dalszym ciągu Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki (GCKSiT), w skład którego wchodzi 4 ośrodki kultury w Godowie, Gołkowicach, Skrzyszowie i Skrbeńsku oraz świetlica wiejska w Podbuczu. Drugą instytucją kultury jest Gminna Biblioteka Publiczna w Godowie z 5 filiami – w Gołkowicach, Skrzyszowie, Skrbeńsku, Krostoszowicach i Łaziskach. Obie organizacje pełnią istotną rolę w zakresie integracji i aktywizacji lokalnej społeczności.

W 2022 roku w GCKSiT działało 8 zespołów śpiewaczych oraz orkiestra, 2 pracownie ceramiczne, pracownie plastyczne, organizowano zajęcia taneczne, zajęcia teatralne, zajęcia fitnessu, naukę gry na instrumentach muzycznych oraz prowadzono kluby skata. Ponadto funkcjonowało 11 grup zajęciowych dla dzieci i młodzieży, skupiając w sumie ok. 300 osób. Działalność GCKSiT koncentrowała się między

innymi na organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych, prowadzeniu Punktu Informacji Turystycznej i wydawaniu gazety samorządowej „Jesteśmy”. GCKSiT wspomagało także różne organizacje i grupy (SHiMK „Mustang”, Gminną Radę Sportu, Koło Turystyki Rowerowej, Grupę motocyklową „Mroczne duchy”, Tour De Silesia, Centrum Integracji Społecznej) oraz aktywnie współpracowało z kołami KGW, stowarzyszeniami, jednostkami oświatowymi, biblioteką, klubami sportowymi¹¹.

Z kolei Gminna Biblioteka Publiczna w Godowie (GBP) w roku 2022 posiadała księgozbiór wydawnictw drukowanych liczący 73 946 woluminów (o 1561 więcej niż rok wcześniej), z czego 32 741 woluminów stanowiły pozycje literatury pięknej dla dorosłych, 22 558 woluminów pozycje literatury pięknej dla dzieci oraz 18 647 woluminów literatury popularnonaukowej. Bibliotekę odwiedziło prawie 26 tys. osób. Liczba wszystkich udostępnień wyniosła ponad 59 tys., w tym ponad 56 tys. księgozbiorów i 215 zbiorów audiowizualnych¹².

2.12. SPORT

Według danych GUS w 2022 roku w Godowie działało 6 klubów sportowych zrzeszających 460 członków, z czego 424 stanowiły osoby ćwiczące. Istniało także 9 sekcji, a zajęcia prowadzone były przez 18 trenerów i 4 instruktorów sportowych. Można zauważyć, że w porównaniu z rokiem 2020 zmniejszyła się liczba klubów, ich członków oraz osób ćwiczących, sekcji sportowych i osób prowadzących zajęcia sportowe. Na niezmiennym poziomie pozostała liczba instruktorów, wzrosła natomiast liczba trenerów (tab. 14).

Tab. 14. Charakterystyka klubów sportowych w gminie Godów w latach 2018-2022

Kluby sportowe	2018	2020	2022
ogółem	9	8	6
członkowie	640	702	460
ćwiczący ogółem	455	443	424
sekcje sportowe	14	11	9
trenerzy	16	15	18
instruktorzy sportowi	3	4	4
inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	4	4	0
kluby sportowe na 10 tys. ludności	6,5	5,8	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.13. TURYSTYKA

Jednym z największych potencjałów turystycznych gminy jest nadal Żelazny Szlak Rowerowy, który wykorzystuje wyłączone z użytkowania linie kolejowe. W 2023 roku w plebiscycie zorganizowanym przez magazyn *National Geographic Traveler* Żelazny Szlak Rowerowy otrzymał nagrodę „Nowy Cud Polski” w kategorii województwa śląskiego¹³, a w jednej z kategorii *Europejskiej Nagrody Greenways* przyznano mu III miejsce¹⁴. Ponadto w ubiegłym roku został zorganizowany pierwszy Festiwal Żelaznego Szlaku Rowerowego – impreza mająca na celu na stałe zagościć w kalendarzu, by wspierać rozwój tego markowego produktu turystycznego. Wzrost zainteresowania turystów rowerowych Szlakiem sprawił, że w jego pobliżu zaczęły powstawać obiekty noclegowe i gastronomiczne. Należy do

¹¹ *Raport o stanie gminy Godów za rok 2022*, Urząd Gminy w Godowie, Godów 2022.

¹² Tamże.

¹³ www.national-geographic.pl

¹⁴ www.aevv-egwa.org

nich punkt gastronomiczny „Przystanek pod lipą”, wyposażony w toaletę i stojaki dla rowerów (ul. 1 Maja 210, 44-340 Godów) oraz obiekt noclegowy „Apartamenty Na Szlaku”, w którym można wypożyczyć rowery, bezpiecznie je przechować lub skorzystać z miejsca parkingowego (ul. 1 Maja 139, 44-341 Gołkowice). Podmioty te poza wprowadzaniem do swojej oferty dedykowanych dla rowerzystów udogodnień (stojaki dla rowerów, możliwość przechowania rowerów w trakcie pobytu), brały również udział w działaniach związanych z rozwojem Żelaznego Szlaku Rowerowego – spotkaniach tematycznych oraz wizycie studyjnej przy okazji organizacji I edycji Festiwalu Żelaznego Szlaku Rowerowego.

Przez gminę przebiega Europejska Trasa Rowerowa EuroVelo R4, Pętla Euroregionu Śląsk Cieszyński 24C, subtrasa 324C oraz subtrasa 325Z.

Najcenniejszymi obiektami Godowa (wpisanymi do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków) pozostają: kościół filialny p.w. św. Anny z 1878 roku w Gołkowicach, kościół ewangelicko-augsburski z 1910 roku w Gołkowicach, kościół p.w. Wszystkich Świętych z XVI w. w Łaziskach, kapliczka przydrożna p.w. św. Jana Nepomucena z 1858 roku w Skrzyszowie oraz stanowiska archeologiczne na terenie Gołkowic.

W 2022 roku Polska Organizacja Turystyczna przyznała działającemu na terenie gminy Punkтови Informacji Turystycznej zlokalizowanemu w budynku Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Gołkowicach, drugą gwiazdkę. Punkt wchodzi w skład Śląskiego Systemu Informacji Turystycznej i jest jednym z wielu certyfikowanych tego typu obiektów w regionie województwa śląskiego. Można w nim nabyć mapy, materiały promocyjne i informacyjne dotyczące gminy i terenów ościennych¹⁵.

2.14. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, MIESZKANIOWA I TRANSPORT

Sieć dróg na terenie gminy Godów (poza drogami powiatowymi i krajowymi – autostrada A1) wynosiła w 2022 roku 107,5 km, z czego 81,6 km przypadało na drogi publiczne (w tym o nawierzchni asfaltowej, o nawierzchni z kostki, o nawierzchni tłuczniowej oraz drogi gruntowe), natomiast 25,9 km na drogi wewnętrzne. W porównaniu z rokiem 2021 o 0,6 km zwiększyła się długość dróg publicznych o nawierzchni asfaltowej i o 0,4 km długość dróg wewnętrznych. Charakterystyka dróg uwzględniająca rodzaj ich nawierzchni została przedstawiona w tab. 15.

Tab. 15. Rodzaj nawierzchni dróg w gminie Godów w latach 2017-2022

Rodzaj nawierzchni	2017	2018	2019	2020	2021	2022
drogi publiczne o nawierzchni asfaltowej	75,9 km	75,5 km	75,7 km	76,0 km	76,4 km	77,0 km
drogi publiczne o nawierzchni z kostki	1,0 km	1,2 km	1,2 km	1,2 km	1,2 km	1,2 km
drogi publiczne o nawierzchni tłuczniowej	3,3 km	3,3 km	3,3 km	3,3 km	3,3 km	3,3 km
drogi publiczne gruntowe	0,5 km	0,5 km	0,5 km	0,5 km	0,1 km	0,1 km
drogi wewnętrzne	25,5 km	25,5 km	25,5 km	25,5 km	25,5 km	25,9 km

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy Godów z lat 2017-2022.

Nakłady poniesione na drogi znajdujące się na terenie gminy wyniosły w tym czasie rekordowe 11 169,9 zł. Wzrosły one ponad trzykrotnie w stosunku do roku 2021, na co wpływ miała kwota środków przeznaczonych na budowę i przebudowę dróg gminnych, która była wyższa niż suma wydatków na ten cel w latach 2017-2021 (tab. 16). Inwestycje we wspomnianą infrastrukturę świadczą o poprawie

¹⁵ www.godow.pl

jakości dróg i dostępności komunikacyjnej Godowa oraz wspieraniu działań na rzecz powiązań komunikacyjnych warunkujących między innymi rozwój przedsiębiorczości.

Tab. 16. Nakłady ponoszone na drogi w gminie Godów w latach 2017-2022 wg rodzaju zadania [w tys. zł]

Rodzaj prac	2017	2018	2019	2020	2021	2022
budowa lub przebudowa	1.326,6	3.357,8	0	1.940	1.962	9.953
remont	249,5	387,7	127	771,8	273,4	156,9
pozostałe wydatki na drogi (w tym dofinansowania)	1.115,5	1.237,3	1.015,3	881,7	1.169	1.060
Razem	2.691,6	4.982,8	1.142,3	3.593,5	3.404,4	11.169,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy Godów z lat 2017-2020.

Dostarczaniem wody mieszkańcom wszystkich sołectw zajmuje się Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wodzisławiu Śląskim. Jest ono głównym administratorem sieci wodociągowej na terenie Gminy Godów. Drugi administrator sieci wodociągowej to Jastrzębski Zakład Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Jastrzębiu-Zdroju¹⁶.

W 2022 roku do sieci wodociągowej były przyłączone 3 642 budynki mieszkalne i zbiorowego zamieszkania (o 92 więcej niż w roku 2021). W porównaniu z rokiem 2021 wzrosła także ilość wody dostarczanej do gospodarstw domowych. Wyniosła ona 386,0 dam³. Z kolei na przestrzeni ostatnich trzech lat badanego okresu nie zmienił się odsetek mieszkań wyposażonych w instalację wodociągową – pozostał on na poziomie 99,4%. W roku 2022 z sieci wodociągowej skorzystało 12 223 mieszkańców (tab. 17).

Tab. 17. Sieć wodociągowa w gminie Godów w latach 2014-2022

Wodociągi	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
długość czynnej sieci rozdzielczej (km)	81,8	84,8	87,3	87,5	86,3	87,7	89,1	90,6	-
woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam ³)	287,9	311,5	319,1	317,9	344,7	360,0	369,0	376,0	386,0
mieszkania wyposażone w instalację wodociągową (% ogółu mieszkań)	96,1	96,2	96,3	96,3	96,3	96,4	99,4	99,4	99,4
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	3 133	3 213	3 310	3 403	3 312	3 386	3 479	3 550	3 642
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	11 809	11 897	12 009	12 093	12 137	12 227	12 207	12 197	12 223

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

¹⁶ www.godow.pl

Za odprowadzanie ścieków z terenu gminy Godów odpowiada Jastrzębski Zakład Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Jastrzębiu-Zdroju. W 2022 roku ilość odebranych i przekazanych do stacji zlewnych ścieków wyniosła 12 828,0 m³. Zdecydowana większość ścieków była odprowadzana za pomocą infrastruktury kanalizacyjnej. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie w 2022 roku wynosiła 124,7 km (o 1,3 km więcej w porównaniu z rokiem 2021). Zmniejszyła się w ujęciu r/r liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (o 106), liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (o 155) oraz udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury technicznej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych (aż o 17,5%) (tab. 18).

Biorąc pod uwagę przytoczone dane, należy stwierdzić, że gospodarka komunalna w powiązaniu z ochroną środowiska, stanowią ten obszar działań, w którym gmina nadal stoi przed wyzwaniem tj. zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-kanalizacyjnej, ograniczenie zanieczyszczenia wód i gleby, rozwój świadomości i wrażliwości ekologicznej społeczeństwa, czy wytworzenie eko nawyków mieszkańców. Wyzwania te mają swoje odniesienia do kierunków działań zdefiniowanych w strategii.

Tab. 18. Sieć kanalizacyjna w gminie Godów w latach 2014-2022

Kanalizacja	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	84,1	91,0	103,4	107,3	113,1	118,3	122,7	123,4	124,7
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	1 593	1 866	1 950	2 074	2 393	2 453	2 574	2 655	2 549
budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych (%)	52,9	55,8	57,1	59,0	59,7	68,1	69,7	70,4	52,9
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną (dam ³)	-	199,5	219,2	232,3	246,3	267,9	278,3	292,1	301,5
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	6 220	6 765	6 964	7 215	7 828	7 962	8 112	8 205	8 050

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze zapewnia dostawy gazu dla mieszkańców i instytucji z terenu gminy Godów. System dystrybucji gazu zasilającego teren Godowa składa się z sieci gazowych średniego ciśnienia. Redukcja gazu do ciśnienia niskiego (wymaganego w miejscu dostawy dla odbiorcy) następuje na indywidualnych układach redukcyjno-pomiarowych zlokalizowanych u odbiorców na przyłączach gazowych¹⁷.

W 2022 roku długość czynnej sieci gazowej mierzyła 158 026 m (o 2 044 więcej w porównaniu z rokiem 2021), dzięki czemu do sieci było przyłączonych 3 322 budynków. W tym samym roku łączna liczba odbiorców gazu wyniosła 1 815, z czego 1 593 wykorzystywało go do ogrzewania mieszkań. Łączną liczbę ludności korzystającej z sieci w 2022 roku oszacowano na 7 722 (tab. 19). Wzrost liczby odbiorców gazu jest skutkiem prowadzonych przez gminę działań skierowanych na wymianę istniejących, wysokoemisyjnych źródeł ciepła na nowoczesne, niskoemisyjne.

¹⁷ Raport o stanie gminy Godów za rok 2022, Urząd Gminy w Godowie, Godów 2022.

Tab. 19. Sieć gazowa w gminie Godów w latach 2014-2022

Gaz	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
długość czynnej sieci ogółem (m)	145 980	146 877	147 995	148 750	149 424	150 497	153 408	155 982	158 026
czynne przyłącza do budynków ogółem	2 799	2 816	2 845	2 949	2 989	3 047	3 109	3 197	3 322
odbiorcy gazu	738	765	798	834	927	1 033	1 225	1 564	1 815
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	379	76	90	111	165	221	877	1 311	1 593
ludność korzystająca z sieci gazowej	2 613	2 693	2 785	2 886	3 207	3 554	5 929	6 983	7 722

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Energię elektryczną na teren gminy dostarcza Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach. Zaopatrzenie w energię pokrywane jest w całości przez sieć elektroenergetyczną średniego i niskiego napięcia zasilaną ze stacji elektroenergetycznych WN/SN zlokalizowanych poza obszarem Godowa. Gminę zasilają dwie stacje elektroenergetycznych GPZ – stacja 220/110/20/6 kV Moszczenica i Stacja 110/20 kV Wodzisław. Napowietrzna sieć elektroenergetyczna 110 kV, która łączy stacje WN/SN, działa w układzie zamkniętym, co pozwala w przypadku awarii na wzajemne połączenie stacji WN/SN. Istnieją również powiązania sieci na średnim napięciu między stacjami transformatorowymi, które mogą być odpowiednio konfigurowane w zależności od układu awaryjnego sieci. Na terenie gminy mają także swoją lokalizację linie napowietrzne najwyższych napięć (NN) 400 kV. Są one własnością Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A.¹⁸. Poniżej przedstawiono długości linii kablowych i napowietrznych WN, SN, nN na terenie gminy Godów (tab. 20) oraz podstawowe dane dotyczące oświetlenia ulicznego (tab. 21) w 2020, 2022 i 2023 roku.

Tab. 20. Linie elektroenergetyczne w gminie Godów w 2020 i 2022 roku

Linia	2020	2022
	Długość w km	Długość w km
linie napowietrzne niskiego napięcia (nN do 1 kV)	196,31	141,60
linie kablowe niskiego napięcia (nN do 1 kV)	33,78	25,66
linie napowietrzne niskiego napięcia oświetlenia ulicznego	85,22	-
linie kablowe niskiego napięcia oświetlenia ulicznego	2,98	-
linie napowietrzne średniego napięcia (SN)	42,94	44,13
linie kablowe średniego napięcia (SN)	5,20	3,50
linie napowietrzne wysokiego napięcia (WN)	0,00	0,00
linie kablowe wysokiego napięcia (WN)	0,00	0,00
Razem	366,43	214,89

Źródło: Raport o stanie gminy Godów za rok 2020 i 2022, Urząd Gminy w Godowie, Godów 2020/2022.

¹⁸ Raport o stanie gminy Godów za rok 2022, Urząd Gminy w Godowie, Godów 2022.

Tab. 22. Oświetlenie uliczne w gminie Godów w 2020, 2022 i 2023 roku

	2020	2022	2023
Oświetlenie uliczne	Cecha	Cecha	Cecha
słupy oświetleniowe, w tym:			
– liczba słupów oświetleniowych wraz z oprawami sodowymi;	1370 szt.	1370 szt.	1370 szt.
– liczba słupów oświetleniowych wraz z oprawami LED	25 szt.	78 szt.	114 szt.
struktura mocy opraw oświetleniowych, w tym:			
– oprawy sodowe:	większość (liczba: nie podano) część (liczba: nie podano) część (liczba: nie podano)	bd.	bd.
• oprawy o mocy 70W			
• oprawy o mocy 100W			
• oprawy o mocy 150W			
– oprawy LED:			
• oprawy o mocy 71W	21 szt.		
• oprawy o mocy 55W	4 szt.		
liczba szaf oświetleniowych	4 szt.	59 szt.	59 szt.

Źródło: Raport o stanie gminy Godów za rok 2020, 2022; materiały wewnętrzne Urzędu Gminy w Godowie, Urząd Gminy w Godowie, Godów 2020/2022.

Od 2014 roku obserwowany był stały wzrost zasobów mieszkaniowych gminy. W 2022 roku ogólna liczba mieszkań wyniosła 4 166. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m³ osiągnęła poziom 124 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² przypadająca na 1 osobę 37,7 m² (tab. 23).

Tab. 23. Zasoby mieszkaniowe w gminie Godów w latach 2014-2022

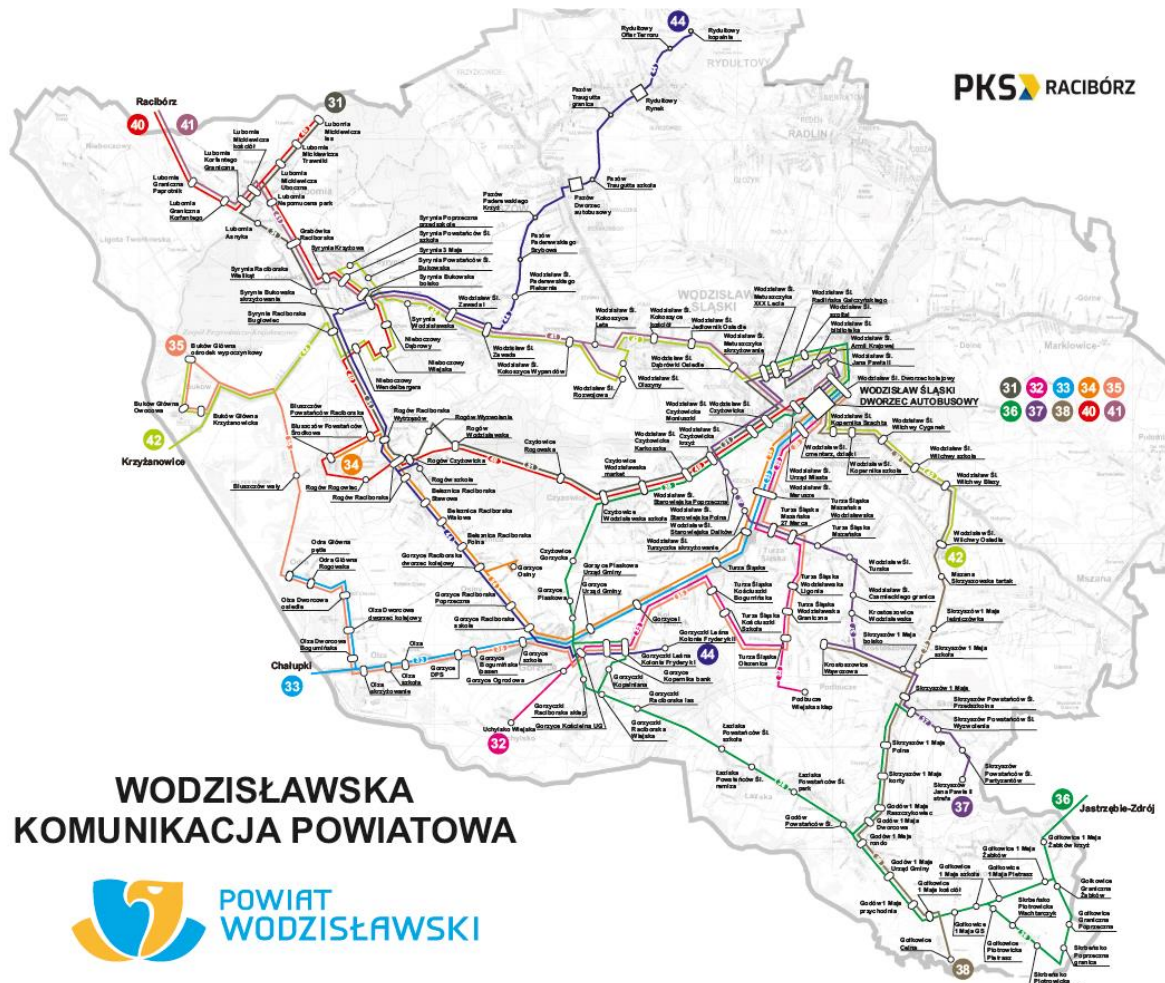
Zasoby mieszkaniowe	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
mieszkania ogółem	3 802	3 846	3 894	3 941	3 974	4 020	4 068	4 118	4 166
izby ogółem	21 732	21 996	22 286	22 563	22 759	23 046	23 770	24 049	24 325
powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem (m ²)	448 704	457 255	465 520	473 507	478 737	487 304	501 336	508 708	516 380
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	118,0	118,9	119,5	120,1	120,5	121,2	123,2	123,5	124,0
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	33,3	33,8	34,2	34,7	34,8	35,3	36,5	37,1	37,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Jednostką odpowiedzialną za publiczny transport zbiorowy na terenie Godowa jest Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śląskim. Przez teren gminy przebiegały 3 linie komunikacyjne¹⁹:

- linia nr 36 (trasa: Wodzisław Śląski – Czyżowice – Gorzyce – Gorzyczki – Łaziska – Godów – Gołkowice – Skrbeńsko – Jastrzębie-Zdrój). Łączna długość trasy wynosiła 36,5 km, z czego ok. 12 km w granicach gminy Godów. Na terenie gminy zlokalizowanych było 17 przystanków autobusowych;
- linia nr 37 (trasa: Wodzisław Śląski – Turza Śląska– Wodzisław Śląski – Krostoszowice – Skrzyszów. Łączna długość trasy wynosiła 11 km, z czego ok. 4,8 km w granicach gminy Godów. Na terenie gminy zlokalizowanych było 8 przystanków autobusowych;
- linia nr 38 (trasa: Wodzisław Śląski – Mszana – Skrzyszów Krostoszowice – Skrzyszów – Godów – Gołkowice. Łączna długość trasy wynosiła 22 km, z czego ok. 14 km w granicach gminy Godów. Na terenie gminy znajdowało się 13 przystanków autobusowych (ryc. 25).

Ryc. 25. Komunikacja powiatowa w powiecie wodzisławskim

Źródło: www.rozkłady.powiatwodzislawski.pl

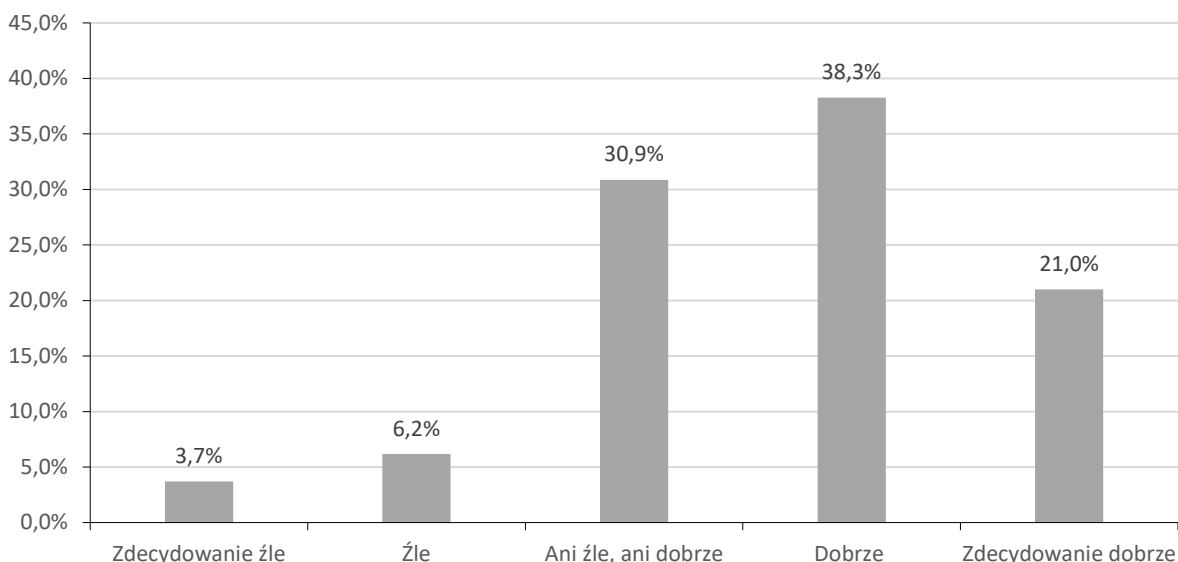
¹⁹ Stan na 19.04.2024, www.rozkłady.powiatwodzislawski.pl

3. REALIZACJA ZAPISÓW STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027 W OPINII MIESZKAŃCÓW

W ramach prac ewaluacyjnych przeprowadzono badanie w formie ankiety elektronicznej na próbie 81 pełnoletnich mieszkańców gminy Godów. Co prawda nie miało ono charakteru reprezentatywnego, ale na jego podstawie można sformułować wnioski dotyczące realizacji założeń określonych w *Strategii rozwoju gminy Godów do roku 2027*.

Większość respondentów dobrze oceniła zmiany, które zaszły na terenie gminy od stycznia 2022 roku. Taki pogląd wyraziło 38,3% osób. Choć odpowiedź „zdecydowanie dobrze” pojawiała się nieco rzadziej (udzieliło jej 21% badanych), to suma jednych i drugich wskazań osiągnęła próg niemal 60% (59,3%), co pozwala stwierdzić, że kierunek przeobrażeń jest pozytywny. Niemniej jednak dużej grupie ankietowanych (30,9%) trudno było jednoznacznie opowiedzieć się za tym, czy zmiany, które zaszły w Godowie, są dobre czy złe. Z kolei ocena zmian jako złe i zdecydowanie złe stanowiła znikomy odsetek wskazań respondentów (odpowiednio 6,2% i 3,7%) (ryc. 25).

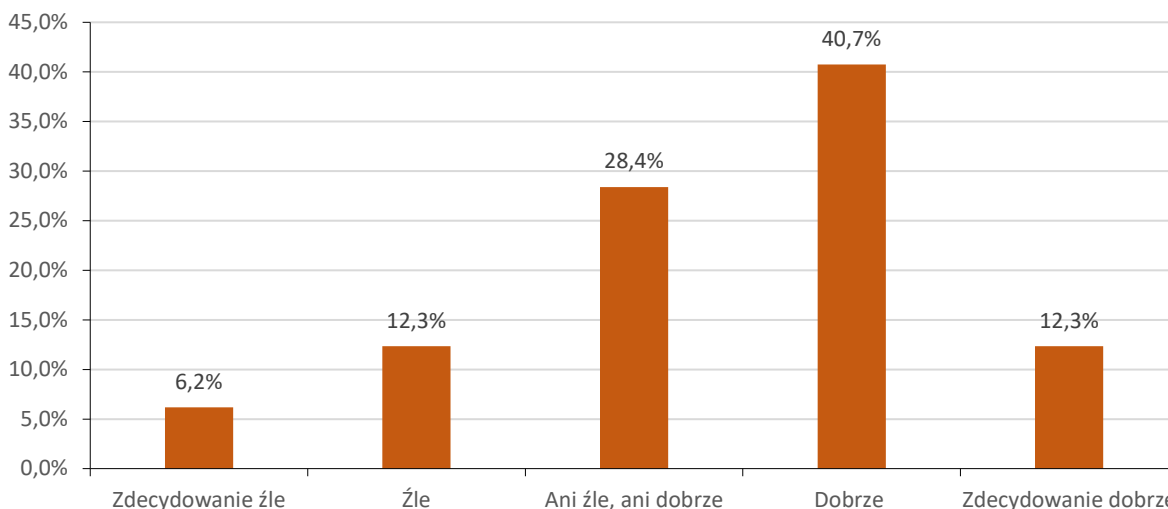
Ryc. 25. Jak ocenia Pan/Pani zmiany, które zaszły na terenie gminy od stycznia 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne, n=81.

W opinii większości mieszkańców skuteczność działań podejmowanych w gminie w zakresie edukacji, pomocy społecznej i usług publicznych od stycznia 2022 roku była dobra. Zgodziło się z nią 40,7% badanych. 12,3% osób oceniło skuteczność działań w tym zakresie zdecydowanie dobrze. Odpowiedzi „dobrze” i „zdecydowanie dobrze” wskazała łącznie ponad połowa z nich – 53%. Duży odsetek respondentów – 28,4%, podobnie jak w przypadku pytania o zmiany, wybrał wariant „ani dobrze, ani złe”. Żle i zdecydowanie złe skuteczność działań podejmowanych w przedmiotowym zakresie oceniło odpowiednio 12,3% i 6,2% ankietowanych (ryc. 26).

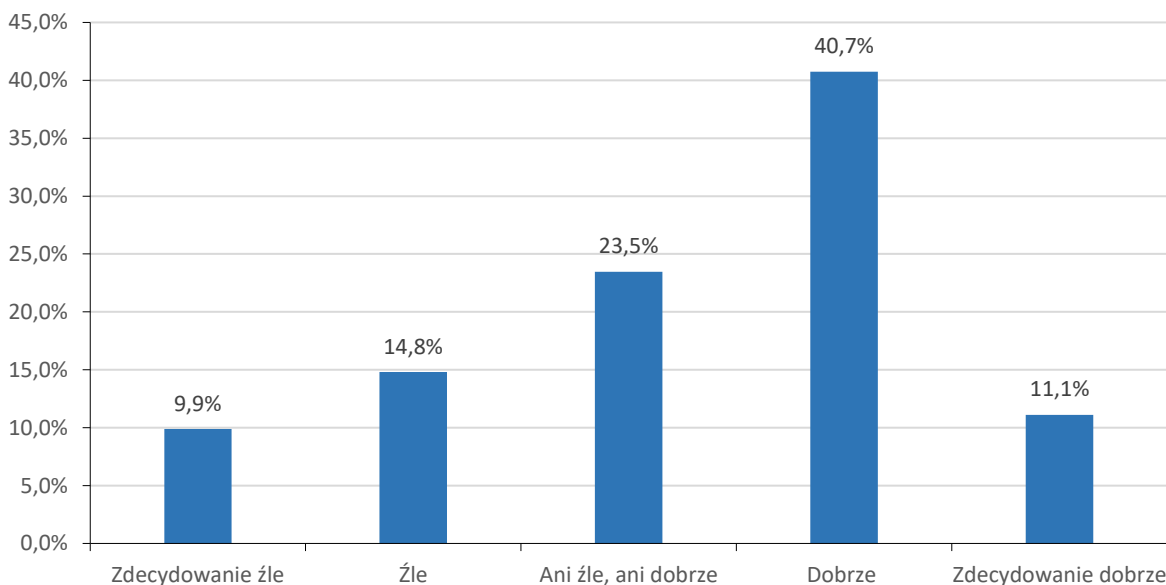
Ryc. 26. Jak ocenia Pan/Pani skuteczność działań podejmowanych w gminie w zakresie edukacji, pomocy społecznej i usług publicznych od stycznia 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne, n=81.

Rozkład opinii respondentów na temat oceny skuteczności działań podejmowanych w gminie w zakresie oferty kulturalnej, sportowej i turystycznej od stycznia 2022 roku był podobny do tego, który dotyczył edukacji, pomocy społecznej i usług publicznych. W porównaniu z wcześniejszym pytaniem tyle samo mieszkańców – 40,7% uznało ją za dobrą, natomiast o wiele mniej – 11,1% za zdecydowanie dobrą. Odpowiedzi nacechowane pozytywnie udzieliło łącznie 51,8% badanych. Również duża grupa ankietowanych – 23,5% wskazała opcję „ani dobrze, ani źle”. Więcej niż w przypadku sfery edukacji, pomocy społecznej i usług publicznych było ocen złych i zdecydowanie złych (odpowiednio 14,8% i 9,9%) (ryc. 27).

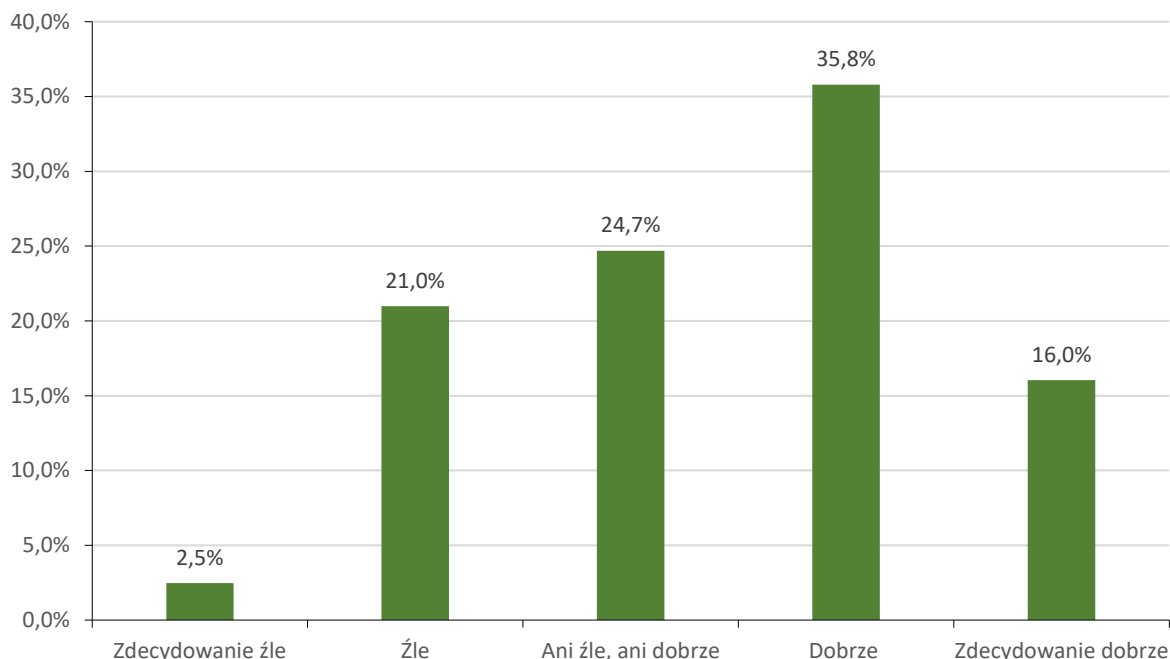
Ryc. 27. Jak ocenia Pan/Pani skuteczność działań podejmowanych w gminie w zakresie oferty kulturalnej, sportowej i turystycznej od stycznia 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne, n=81.

Większość osób dobrze oceniła skuteczność działań podejmowanych w gminie w zakresie ochrony środowiska i ekologii od stycznia 2022 roku. Było o tym przekonanych 35,8% respondentów. Stosunkowo wysoki odsetek opiniodawców – 16% uznał skuteczność ww. działań za zdecydowanie dobrą. W sumie liczba udzielonych odpowiedzi „dobrze” i „zdecydowanie dobrze” stanowiła 51,8% wszystkich wskazań. 24,7% osób nie było w stanie ani dobrze, ani źle ocenić skuteczności działań w zakresie ochrony środowiska i ekologii. Najwyższy – biorąc pod uwagę wszystkie negatywne opinie dotyczące oceny skuteczności działań zawarte w ankiecie – był odsetek odpowiedzi „źle”. Wyniósł on 21%. Ocenę „zdecydowanie źle” wystawiło 2,5% ankietowanych (ryc. 28).

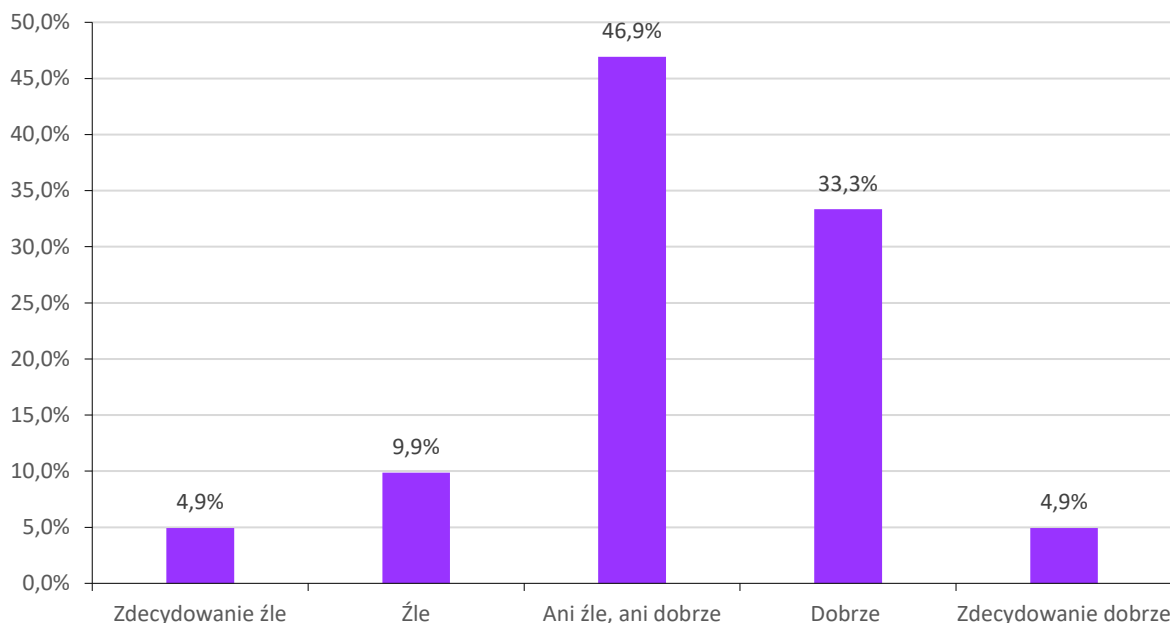
Ryc. 28. Jak ocenia Pan/Pani skuteczność działań podejmowanych w gminie w zakresie ochrony środowiska i ekologii od stycznia 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne, n=81.

Biorąc pod uwagę opinie respondentów dotyczące oceny skuteczności działań podejmowanych w gminie w zakresie przedsiębiorczości i zrównoważonej gospodarki od stycznia 2022 roku, różniły się one zdecydowanie od tych udzielonych na trzy wcześniejsze pytania. Najwięcej osób w tym przypadku – aż 46,9% wybrało odpowiedź „ani dobrze, ani źle”. 33,3% ankietowanych oceniło ich skuteczność dobrze, a jedynie 4,9% zdecydowanie dobrze. Na przeciwległym biegunie znalazły się wskazania „źle” i „zdecydowanie źle”. Takiego zdania było odpowiednio 9,9% i 4,9% ankietowanych (ryc. 29).

Ryc. 29. Jak ocenia Pan/Pani skuteczność działań podejmowanych w gminie w zakresie przedsiębiorczości i zrównoważonej gospodarki od stycznia 2022 roku

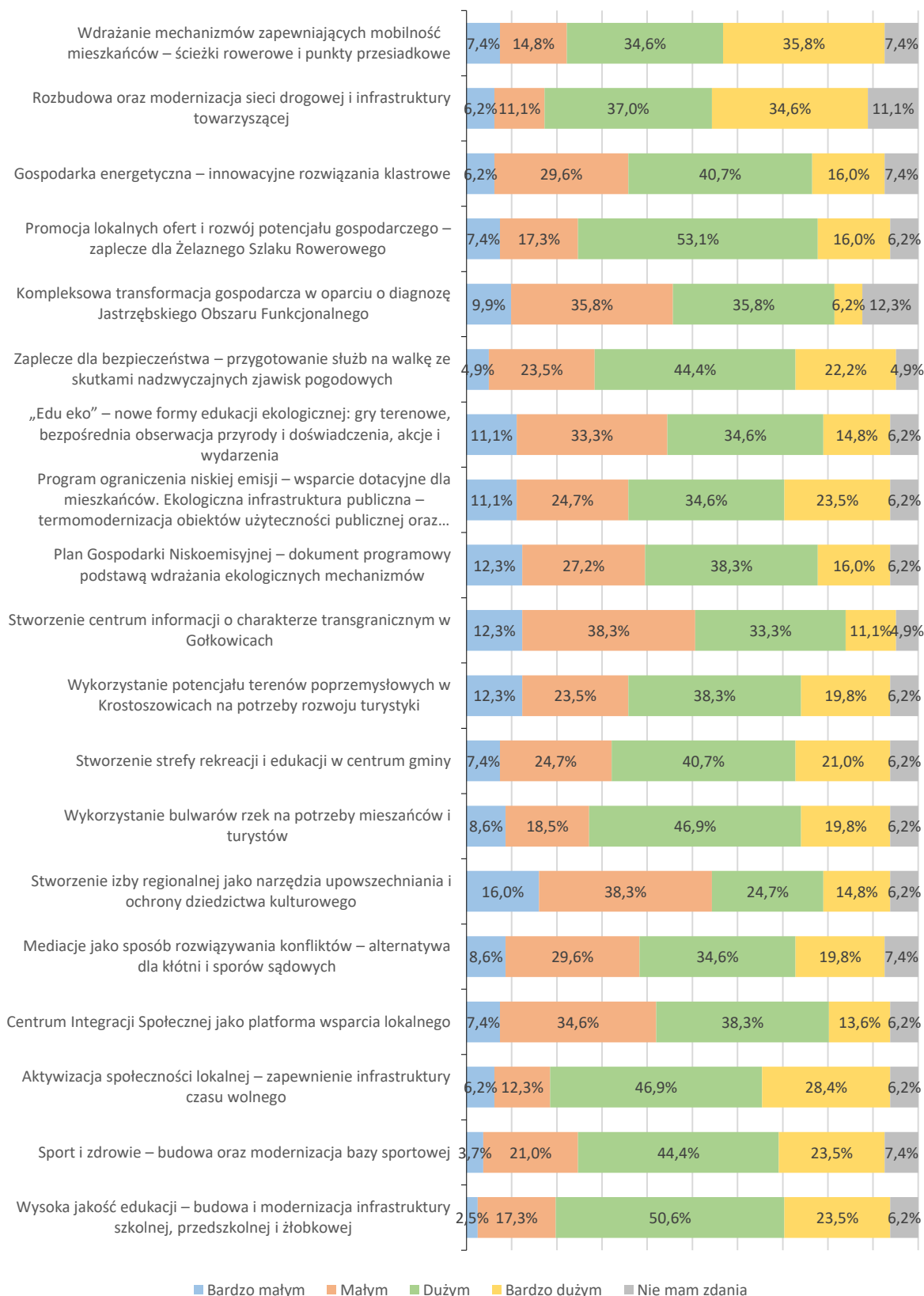

Źródło: Opracowanie własne, n=81.

Zdaniem największej grupy badanych realizacja takich działań kluczowych, jak: „Aktywizacja społeczności lokalnej – zapewnienie infrastruktury czasu wolnego”, „Wysoka jakość edukacji – budowa i modernizacja infrastruktury szkolnej, przedszkolnej i żłobkowej”, „Rozbudowa i modernizacja sieci drogowej i infrastruktury towarzyszącej” oraz „Wdrażanie mechanizmów zapewniających mobilność mieszkańców – ścieżki rowerowe i punkty przesiadkowe” może przyczynić się do rozwoju gminy w dużym lub bardzo dużym stopniu. Suma tego typu odpowiedzi w odniesieniu do poszczególnych aktywności wyniosła odpowiednio 75,3%, 74,1%, 71,6% i 70,4%.

Z kolei spośród wszystkich działań kluczowych trzy – „Stworzenie izby regionalnej jako narzędzia upowszechniania i ochrony dziedzictwa kulturowego”, „Stworzenie centrum informacji o charakterze transgranicznym w Gołkowicach” oraz „Kompleksowa transformacja gospodarcza w oparciu o diagnozę Jastrzębskiego Obszaru Funkcjonalnego” zostały wskazane przez największy odsetek ankietowanych jako te, których realizacja może przyczynić się do rozwoju gminy w małym lub bardzo małym stopniu. Tego typu odpowiedzi udzieliło łącznie 54,3%/50,6%/45,7% badanych (ryc. 30).

Ryc. 30. Proszę określić, w jakim stopniu do rozwoju gminy może przyczynić się realizacja następujących działań kluczowych

Źródło: Opracowanie własne, n=81.

Na pytanie o inne działania, które należy podjąć, aby zrealizować cele zawarte w strategii, ankietowani udzielili następujących odpowiedzi:

- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych (jest on bardzo niski z uwagi na to, że nieprzygotowani nauczyciele, podejmują próby prowadzenia przedmiotów, nie posiadając do tego kompetencji – pozwala na to polski system edukacji);
- zapewnienie uczniom odpowiedniej pomocy psychologicznej (gmina powinna wymagać od szkół zatrudnienia psychologa, a nie nauczyciela, który ukończył szkolenie jako psycholog szkolny);
- rozwijanie potencjału dzieci i młodzieży;
- wspieranie młodzieży w działaniu;
- organizowanie warsztatów z zakresu podstaw prawa, ekonomii, ekologii i innych dziedzin dla mieszkańców (ludziom brakuje podstawowej wiedzy na różne tematy);
- pobudzanie mieszkańców między innym poprzez tworzenie miejsc aktywności fizycznej dla dzieci i młodzieży, budowę pełnowymiarowych boisk – orlików;
- tworzenie ścieżek zdrowia, miejsc odpoczynku;
- zapewnienie miejsc rozrywki dla młodzieży (dyskoteki);
- stworzenie bazy sportowo-rekreacyjnej ze sztucznym boiskiem pełnowymiarowym w Krostoszowicach/Buczynie;
- stworzenie Gminnego Centrum Sportu i Rekreacji;
- rozszerzenie placu zabaw w Skrzyszowie o tyrolkę;
- zapewnienie odpowiednich środków transportu dla użytkowników szlaku rowerowego, którzy będą korzystali z „punktów przesiadkowych”;
- zapewnienie osobom zależnym wsparcia w formie opieki stacjonarnej i niestacjonarnej;
- wyrównanie dysproporcji w zakresie realizacji inwestycji w poszczególnych sołectwach;
- rozwijanie budownictwa jednorodzinnego oraz scalanie działek wzdłuż ul. Jana Pawła II w Skrzyszowie;
- odrolnienie obszarów;
- aktywne i zdecydowanie sprzeciwianie się powstaniu Centralnego Portu Komunikacyjnego (linia Jastrzębie-Zdrój – Wodzisław nie wniesie nic nowego, wątpliwa jest również rentowność tej inwestycji);
- poprawa infrastruktury drogowej/modernizacja dróg, w tym między innymi głównych dróg powiatowych (ul. 1 Maja, ul. Dworcowa), remonty dróg gminnych, wykonanie nowych nakładek asfaltowych;
- poprawa bezpieczeństwa, w tym między innymi zadbanie o bezpieczeństwo pieszych na drogach Gołkowic (poprawienie jakości oświetlenia, stworzenie stref zamieszkania – odpowiednie oznakowanie, powstanie progów zwalniających);
- ograniczenie piractwa drogowego poprzez zainstalowanie sygnalizatorów świetlnych włączających automatycznie światło czerwone po przekroczeniu przez kierowcę prędkości 50 km/h oraz współpraca ze służbami Policji mająca na celu zwalczanie nocnych piratów drogowych, którzy są uciążliwi dla mieszkańców (samochody z wyciętym tłumikiem lub strzelającym wydechem);
- poprawa czystości w Gołkowicach (instalacja koszy na śmieci, egzekwowanie kar w stosunku do osób zaśmiecających);
- zachowanie przyrody doliny Olzy bez jej naruszania, dalsze kanalizowanie domostw (zapobieganie eutrofizacji wód);
- odstąpienie od nadmiernej melioracji i osuszania terenów, retencjonowanie wody;
- wspieranie właścicieli w utrzymaniu nieużytków zwłaszcza podmokłych/bagiennych;
- zwiększenie kontroli domostw, w których nie dokonano wymiany kotłów CO;

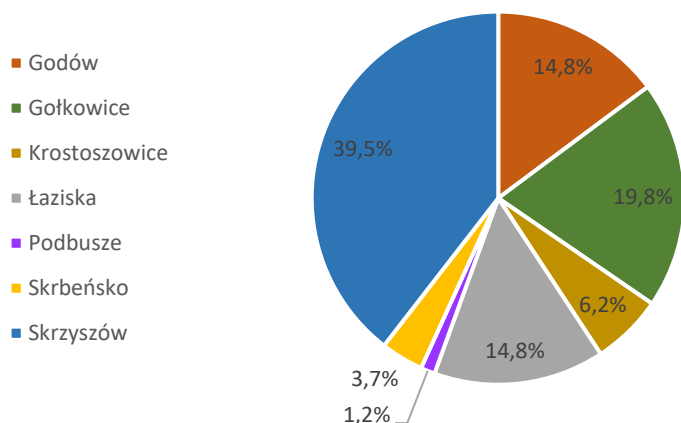
- realizacja badań ankietowych, podobnych do tych, które zostały przeprowadzone na potrzeby ewaluacji strategii, opracowanie ich wyników i wyciągnięcie wniosków.

W przypadku pytania o zakres, w jakim strategia wymaga aktualizacji, opinie mieszkańców miały dwojaki charakter. Pierwsze – ogólny, bez wskazywania konkretnych odwołań do dokumentu. W tym kontekście padały następujące stwierdzenia: „w niewielkim”, „w średnim”, „w bardzo dużym”, „w każdym”, „w bardzo pilnym”. Ponadto jeden respondent udzielił odpowiedzi, że nie wymaga on aktualizacji. Drugie – konkretny. Należały do nich poniższe sugestie:

- zamiast modernizować infrastrukturę szkolną należy zadbać o profesjonalną kadre (wymiana pedagogów), która potrafi przekazać wiedzę i ma właściwe podejście do dzieci i młodzieży;
- w zakresie opieki nad dziećmi i ich czasu wolnego;
- nastawienie na ludzi młodych;
- spędzanie czasu wolnego;
- przekształcenie Żelaznego Szlaku Rowerowego w szlak pieszo-rowerowy;
- rozwijająca się w oparciu o ścieżki rowerowe turystyka przyniosła z sobą negatywne skutki. Poza tworzonymi sieciami sklepów spożywczych („Żabka”, „Biedronka”), mieszkańcy nie odczuli żadnych związanych z nią wymiernych korzyści. Wzrósł natomiast poziom hałasu i zanieczyszczenie terenów (pozostawianie śmieci), zwłaszcza tych, które sąsiadują bezpośrednio ze szlakiem. Uciążliwe dla lokalnej społeczności są grupy motocyklistów i turystów weekendowych, na czym cierpi lokalna przyroda;
- odrolnienie obszarów;
- brak terenów pod fotowoltaikę;
- ulice, drogi;
- znaczne zwiększenie się natężenia ruchu na drogach oraz wzrost liczby zachowań kierowców, którzy wielokrotnie przekraczają dopuszczalną prędkość przy jednoczesnym braku działań ze strony gminy w tym zakresie;
- bezpieczeństwo ludności;
- w zakresie gospodarki odpadami – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych;
- zaśmiecanie dróg, szczególnie bocznych;
- brak informacji dotyczących utrzymania porządku, czystości w gminie (brak koszy na śmieci, brak dbania o chodniki i pobocza – czyszczenie). Problem ten dotyczy łązisk;
- rygorystyczna ochrona przyrody, zasobów wodnych oraz roślinności;
- wykorzystanie potencjału terenów doliny Olzy do retencji wody/odbudowy mokradłał bagien jako absorbera CO₂;
- odstąpienie od planów budowy obiektów turystycznych wzdłuż brzegu Olzy;
- w zakresie działań związanych bezpośrednio z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19.

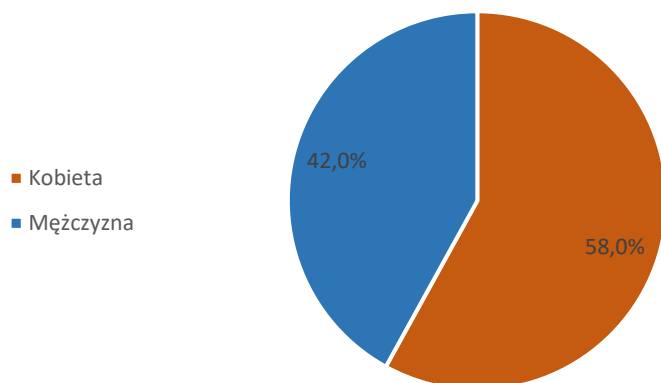
Spśród 81 respondentów biorących udział w badaniu najwięcej (39,5%) jako miejsce swojego zamieszkania zadeklarowało sołectwo Skrzyszów. O ponad połowę mniej osób wskazało sołectwo Gołkowice (19,8%), natomiast sołectwa Godów i Podbucze po 14,8%. Odsetek ankietowanych z pozostałych sołectw wahał się od 1,2% do 6,2%, przy czym najmniej mieszkańców gminy reprezentowało Podbucze (ryc. 31). Wśród badanych przeważały kobiety (58%). Mężczyźni stanowili 42% respondentów (ryc. 32).

Ryc. 31. Miejsce stałego zamieszkania (sołectwo)

Źródło: Opracowanie własne, n=81

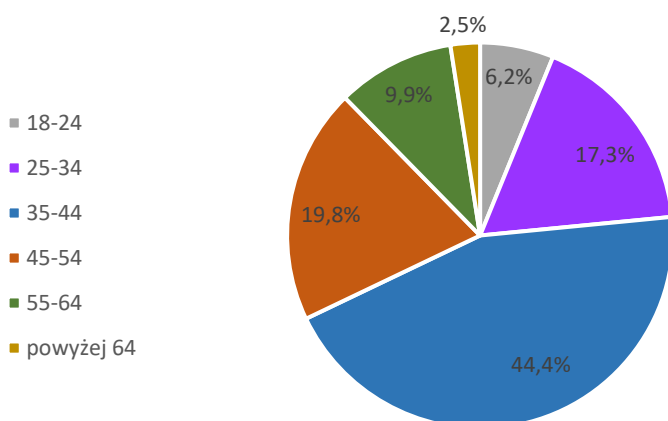
Ryc. 32. Płeć

Źródło: Opracowanie własne, n=81

Dominującą grupą ankietowanych były osoby w wieku 35-44 lat. Znacznie mniej mieściło się w przedziałach wiekowych 45-54 oraz 25-34 (odpowiednio 19,8% i 17,3%). Z kolei najmniej badanych reprezentowało osoby 65+ – tylko 2,5% (ryc. 33).

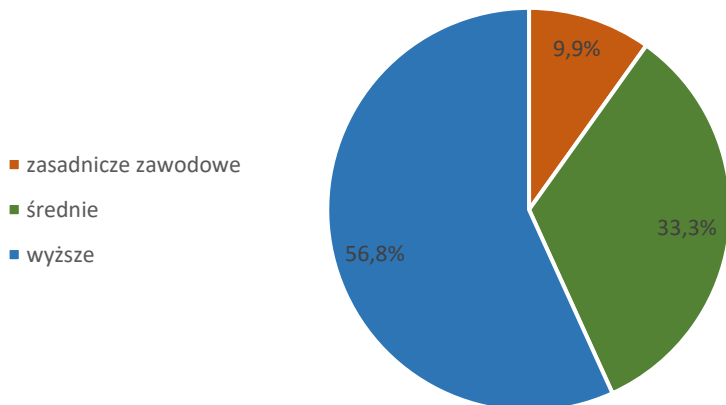
Ryc. 33. Wiek

Źródło: Opracowanie własne, n=81

Zdecydowana większość respondentów legitymowała się wykształceniem wyższym (56,8%). Nieco ponad jedna trzecia ankietowanych (33,3%) zadeklarowała posiadanie wykształcenia średniego (33,1%). Najmniej licznie była reprezentowana grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (9,9%). Żaden z badanych nie posiadał wykształcenia podstawowego ani gimnazjalnego (ryc. 34).

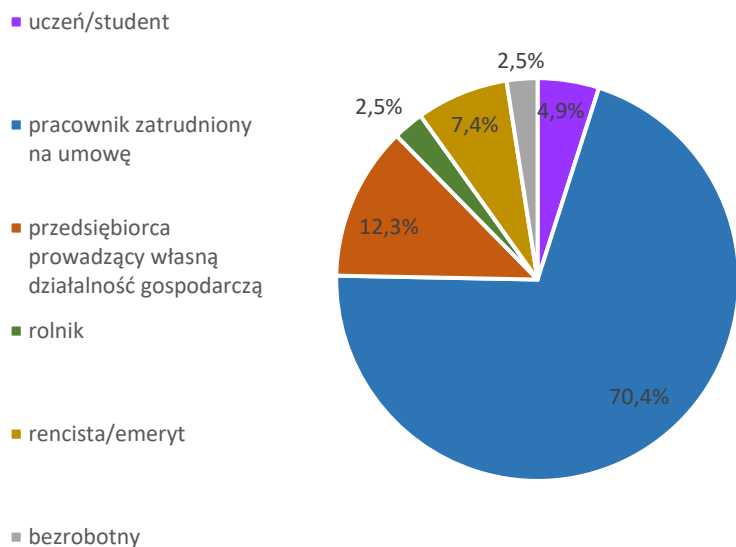
Ryc. 34. Wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne, n=81

Najczęściej wskazywanym przez ankietowanych statusem społecznym był pracownik zatrudniony na umowę (70,4%). Zdecydowanie mniej respondentów (druga najczęściej udzielana odpowiedź) zadeklarowało jako swój status społeczny przedsiębiorcę prowadzącego własną działalność gospodarczą (12,3%). Bezrobotny i rolnik były statusami, które wybrało najmniej osób spośród wszystkich możliwych wariantów odpowiedzi (po 2,5%) (ryc. 35)

Ryc. 35. Status społeczny

Źródło: Opracowanie własne, n=81

4. WYNIKI BADAŃ JAKOŚCIOWYCH

Na potrzeby przeprowadzenia badań jakościowych oprócz analizy desk research (danych wtórnych/danych zastanych) zostały wykorzystane dwie metody badawcze – zogniskowany wywiad grupowy (FGI) oraz warsztat. Zebrane w ten sposób dane przedstawiono oddzielnie w nawiązaniu do jednej i drugiej metody.

4.1. WYNIKI ZOGNISKOWANEGO WYWIADU GRUPOWEGO (FGI)

Podczas prowadzenia zogniskowanego wywiadu grupowego skupiono się na 10 obszarach związanych ze *Strategią rozwoju gminy Godów do roku 2027*.

Poniżej zaprezentowano najważniejsze wnioski odnoszące się do poszczególnych pytań badawczych.

1. Czy Państwa zdaniem wizja i misja strategii są nadal aktualne?

- Jeżeli nie, co należy zmienić/przeformułować?
 - Które ze składowych/elementów wizji i misji są najbardziej, a które najmniej adekwatne do gminy Godów w roku 2027?
-
- wizje:
 - ⇒ brakuje zaakcentowania kwestii związanych z imigrantami, z którymi nie mieliśmy do czynienia wtedy, kiedy była tworzona strategia. Wątek imigrantów należałoby uzupełnić w odniesieniu do wizji rozwoju edukacji i pomocy społecznej, zwłaszcza dlatego, że ta grupa osób pojawiła się w systemie edukacyjnym, zarówno w przedszkolach, jak i szkołach;
 - ⇒ wizję dotyczącą rozwoju edukacji i pomocy społecznej – choć wydaje się najbardziej trafna w odniesieniu do rozwoju gminy, podobnie jak wizja rozwoju oferty kulturalnej, sportowej i turystycznej – powinno się uzupełnić o ochronę zdrowia;
 - ⇒ z perspektywy czasu można zauważyć, że bardzo ważny aspekt rozwoju gminy stanowi szeroko rozumiana dostępność, w tym dostępność informatyczna, architektoniczna. Powinno się na nią położyć bardzo duży nacisk, powinna być mocno uwypuklona;
 - ⇒ należy w większym stopniu podkreślić dbałość o lokalną tradycję, zwyczaje, by móc przeciwdziałać ich marginalizowaniu, „rozmywaniu”, z czym mamy do czynienia w kontekście ludności napływowej z miast;
 - ⇒ w dokumencie znajdują się odniesienia do przestrzeni publicznej, która w swoim założeniu ma być przyjazna dla mieszkańców, nie ma natomiast odwołań do przestrzeni przyjaznej dla matek z dziećmi;
 - ⇒ bardzo ważną rolę w komunikacji między ludźmi pełnią miejsca spotkań, gdzie można usiąść, porozmawiać, wymienić się informacjami. W związku z tym również temu aspektowi powinno się poświęcić miejsce w wizji;
 - ⇒ fundamentalną kwestią jest dostęp mieszkańców do informacji, zwłaszcza informacji kształtującej świadomość dotyczącą możliwości ich wpływu na to, co dzieje się w gminie.
 - misja:
 - ⇒ misja wpisuje się aktualnie we wszystkie trendy określone w strategii.

2. Czy Państwa zdaniem dokument strategii uwzględnia wszystkie kluczowe dla gminy obszary działań/potencjały rozwojowe istotne z punktu widzenia jej rozwoju?

- Jeżeli nie to dlaczego?
 - Jakie są to obszary/potencjały rozwojowe?
-
- w gminie można zauważyć coraz większą liczbę aktywnych kobiet chcących działać, zrobić coś czy to w ramach jakichś nowych stowarzyszeń, czy też grup formalnych lub nieformalnych;
 - w większym stopniu należy wziąć pod uwagę sferę kobiet oraz kobiet z dziećmi. Ten aspekt stanowiący swego rodzaju niszę nie był dotychczas przedmiotem działań;
 - kluczowym obszarem, który powinien pojawić się w strategii, jest ochrona zdrowia.

3. Czy Państwa zdaniem cele strategiczne i towarzyszące im wyzwania określone w strategii są nadal aktualne?

- Jeżeli są aktualne, to w jakim zakresie zachowują swoją aktualność?
 - Jeżeli nie, co należy zmienić/przeformułować?
-
- Godów przekształca się w gminę podmiejską. Temu procesowi towarzyszy napływ ludności zewnętrznej, która nie jest związana więzami rodzinnymi z lokalną społecznością. Osoby urodzone i wychowane w gminie wiedzą wiele o swojej kulturze, tradycjach, zabytkach, natomiast „przyjezdni” nie mają pod tym względem żadnej świadomości, te sprawy ich nie interesują. Może to prowadzić do szeregu negatywnych zjawisk. Przykładem jednego z nich jest używanie regionalnego stroju cieszyńskiego a nie śląskiego przez jedno z Kół Gospodyń Wiejskich;
 - brakuje instytucji, wsparcia w odniesieniu do kobiet, które są aktywne, chcą działać, zrobić coś czy to w ramach jakichś nowych stowarzyszeń, czy też grup formalnych lub nieformalnych. Ktoś, kto chciałby założyć stowarzyszenie, fundację, nie wie do kogo ma się zwrócić o pomoc, co ma zrobić. Brakuje jednostki wsparcia „wyławiającej” liderów/liderki i pomagającej w tworzeniu płaszczyzny do działania lub w zinstytucjonalizowaniu się;
 - wiele miejsc służących komunikacji, gdzie można usiąść, porozmawiać, wymienić się informacjami – co w obecnych czasach niezwykle ważne – jest zaniedbanych, „zapomnianych”;
 - problemem jest zaangażowanie się większej liczby mieszkańców w działania realizowane na rzecz gminy. W spotkaniach poświęconych tego typu sprawom biorą udział zazwyczaj te same osoby. Ludzie młodzi praktycznie w ogóle w nich nie uczestniczą, preferując wyłącznie kontakt on-line;
 - często spory bądź kłótnie pomiędzy sąsiadami nie są rozwiązywane i nasilają się. Brakuje wsparcia osoby trzeciej, bezstronnej, która pomogłaby we wzajemnej komunikacji zwaśnionych stron, w określeniu interesów i kwestii do dyskusji oraz w dojściu do konsensusu;
 - wyzwanie stanowi ograniczona oferta działek inwestycyjnych skierowana do przedsiębiorców. Część działek, którymi zainteresowane są osoby prowadzące np. jednoosobową działalność gospodarczą lub spółki akcyjne, znajduje się w rękach prywatnych, co w kontekście zmiany własności gruntów (przejęcia terenów przez gminę) jest bardzo problematyczne. Ponadto przedsiębiorców zainteresowanych tego typu gruntami można podzielić na dwie kategorie – pierwszą są mikro i mali przedsiębiorcy potrzebujący niewielkie 0,5 ha tereny pod swoją działalność (przy konieczności zakupu większego areału muszą zapłacić wyższą cenę, którą niekoniecznie są w stanie pokryć); natomiast drugą stanowią ci poszukujący zdecydowanie większych areałów, których w gminie brakuje;
 - dużą bolączką stanowi opieka zdrowotna, w tym dostęp do psychologa, psychiatry. Rodzice, których dzieci potrzebują skorzystać z pomocy takiego specjalisty w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia, zapisują się do poradni w Żorach. Czas oczekiwania na wizytę wynosi około roku. Choroby umysłowe, depresje, stany lękowe dotyczą coraz częściej mieszkańców gminy.

Nasiliły się one zwłaszcza po pandemii COVID-19. W przypadku opieki zdrowotnej pojawia się jeszcze jeden problem – nie ma lekarzy, nie ma młodych psychologów, młodych psychiatrów. Wyzwaniem jest to, w jaki sposób zachęcić młodych ludzi do edukowania się, a po skończeniu studiów i specjalizacji pozostania na terenie gminy;

- inne wyzwanie dotyczy liczby osób korzystających z pomocy psychologa. Pomimo że istnieje możliwość darmowych konsultacji z tego typu specjalistą, to na palcach jednej ręki można policzyć tych, którzy pojawili się u niego na wizycie. Ludzie nie doceniają tego, za co nie muszą płacić;
- wzrost natężenia ruchu drogowego (Godów staje się gminą tranzytową) powoduje wzrost poziomu hałasu, wzrost zanieczyszczenia powietrza (zawartość tlenków azotu, tlenku węgla i węglowodorów), a także wydłużenie czasu dojazdu do pracy. Również pojazdy o dopuszczalnej masie całkowitej wynoszącej kilkadziesiąt ton poruszają się po drogach lokalnych, które nie są przystosowane do tego typu obciążeń. Problem dotyka między innymi drogi wylotowej w Łaziskach;
- powstanie łączników Żelaznego Szlaku Rowerowego z innymi szlakami rowerowymi, a zwłaszcza z czeską trasą rowerową nr 10, spowoduje bardzo duży wzrost liczby turystów, która już dzisiaj jest wysoka i zaczęła wymykać się spod kontroli. Gmina nie jest na to przygotowana. Brakuje map, tablic informacyjnych dotyczących poszczególnych sołectw czy znajdujących się w nich atrakcji. Punkt Informacji Turystycznej nie jest otwarty w weekendy;
- pomimo skutecznego wdrażania programów na rzecz ochrony środowiska, w tym zwłaszcza poprawy jakości powietrza, wiele osób albo nadal nie dokonało wymiany starych źródeł ciepła albo spala w nich substancje i materiały zakazane;
- za niedługo gmina nie będzie w stanie poradzić sobie z gospodarką odpadami. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy są wszechobecne aplikacje i agresywne kampanie marketingowe chińskich sklepów, które wpływają na zachowania konsumentów – zarówno młodzieży, jak i dorosłych, namawiając ich do tego, aby kupowali bez namysłu, bez ograniczeń...podejście „kup, wyrzuć i ponownie kup”. Zjawisko to jest potęgowane przez influencerów zamieszczających filmy w serwisach internetowych typu YouTube;
- w kontekście wojny w Ukrainie pojawiło się dodatkowe zagrożenie dla Polski ze strony Rosji, które do tej pory nie występowało. Wiąże się z nim bezpośrednio niski poziom świadomości obywateli odnośnie do szeregu czynności, jakie należy podjąć w sytuacji zagrożenia wojną. Mieszkańcom brakuje zarówno podstawowych informacji na ten temat, jak i praktycznych umiejętności postępowania.

4. Czy Państwa zdaniem kierunki działań i rezultaty zdefiniowane w strategii są nadal aktualne?

- Jeżeli są aktualne, to w jakim zakresie zachowują swoją aktualność?
 - Jeżeli nie, w jaki sposób powinny zostać zmienione/przeformułowane?
-
- Gminna Biblioteka Publiczna jako jeden z kluczowych podmiotów życia społeczno-kulturalnego w gminie prowadzi szereg aktywności na rzecz lokalnej społeczności – wykorzystuje narzędzia cyfrowe promujące czytelnictwo w swojej bieżącej działalności, organizuje wydarzenia międzypokoleniowe, podejmuje działania angażujące potencjał mieszkańców i integrujące społeczeństwo, organizuje akcje edukacyjne dla dzieci i dorosłych. Aby były one bardziej efektywne i przynosiły większe korzyści należy dążyć między innymi do udostępnienia biblioteki centralnej, umiejscowionej na piętrze budynku, czynnej przez cały tydzień, z największą liczbą użytkowników dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi; do odpowiedniego zagospodarowania terenu przy budynku gminnym, w którym mieści się biblioteka, aby był on atrakcyjny do spędzania czasu wolnego oraz służył jednocześnie edukacji ekologicznej; do wykonania instalacji odnawialnych źródeł energii w budynku przy ul. 1 Maja 18 w Godowie;

- powinno się podejmować jak najwięcej działań skierowanych na podtrzymywanie i pielęgnowanie zwyczajów oraz kultury – lokalnej, przygranicznej, śląskiej, a także akcentować przywiązanie do tradycji, aby to, co stanowi wyróżnik gminy, nie zaginęło;
- bardzo istotny element rozwoju Godowa stanowi przestrzeń publiczna przyjazna dla mieszkańców. Ważne jest, by była ona przyjazna zarówno dla kobiet, które chcą się spotykać, jak i dla kobiet z dziećmi w różnym wieku. W związku z tym należy tworzyć przestrzenie, miejsca spacerowe, gdzie kobiety mogłyby spędzać czas wolny, integrować się, rozwijać, edukować siebie i dzieci. Takie miejsca musi cechować estetyka, ogólnodostępność i bezpieczeństwo;
- trzeba pomyśleć o instytucji, osobie lub grupie osób, które będą wspierały lokalnych liderów i liderki w zakresie szeroko rozumianego wsparcia (doradztwo, tworzenie platform współpracy, powoływanie instytucji zrzeszających osoby aktywne). Jedną z inicjatyw mogłaby być „Szkoła liderek” – formalna grupa wspierających się, aktywnych, przedsiębiorczych i inspirujących się kobiet;
- należy pomyśleć o działaniach skierowanych na rozwiązywanie konfliktów, zwłaszcza takich jak mediacje. Mediator mógłby odegrać istotną rolę w porozumieniu się skłóconych stron, w deeskalacji napięć np. pomiędzy sąsiadami. Należy zauważyć, że mediacje zostały uznane za jedno z kluczowych działań przyporządkowanych do celu strategicznego 1 w strategii.
- powinny być prowadzone działania informacyjne kierowane zwłaszcza do osób, które nie korzystają z Internetu, dotyczące podnoszenia ich świadomości na temat zagadnień związanych z ekologią (transformacja energetyczna, wymiana źródeł ciepła), realizowanymi w gminie projektami, możliwościami finansowania różnych inicjatyw z zakresu ochrony środowiska, ale i tych dotyczących innej tematyki. Można w tym celu wykorzystać tradycyjne metody (zebrania sołeckie, ulotki informacyjne dostępne w sklepach bądź szkołach). Z informacją należy także docierać do ludzi młodych, stosując nowoczesne narzędzia komunikacji (portale społecznościowe, platformy do połączeń wideo itp.). Ważne jest, aby zrównoważyć proporcje pomiędzy działaniami o charakterze twardym – inwestycje w straż pożarną, kluby sportowe, ławki czy pomniki oraz miękkim. Za tym powinny iść środki finansowe przeznaczone z jednej strony na wsparcie dystrybucji informacji, a z drugiej na dotacje, z których mieszkańcy będą realizować kluczowe dla nich projekty;
- więcej działań informacyjnych powinno być ukierunkowanych na promocję terenów inwestycyjnych;
- w parkach w Łaziskach oraz w Godowie przydałyby się tężnie solankowe, które stanowiłyby magnesy przyciągające ludzi. Dzięki temu udałoby się stworzyć przestrzenie służące jako miejsca integracji, spotkań lokalnych społeczności. Należy w to inwestować, przeznaczając więcej środków finansowych na ten cel;
- należałoby pomyśleć o funduszu stypendialnym dla młodych lekarzy, który stanowiłby dla nich formę pomocy, zachęty, byłby inwestycją w kapitał ludzki w zamian za ich pracę na terenie gminy np. przez określoną liczbę lat. Być może, jeśli młody lekarz przepracowałby kilka lat, „zapuściłby tu korzenie”, zżyłby się z mieszkańcami, nie myślałby o tym, aby odejść, ale zostać w Godowie na stałe.
- koniecznie trzeba stworzyć miejsce, gdzie będzie działać grupa wsparcia dla osób tego potrzebujących, gdzie będą one mogły porozmawiać o swoich problemach, gdzie przyjmowałby psycholog, psychiatra, ale też psychoterapeuta. Z drugiej strony pełniłoby ono funkcję centrum integracji i komunikacji społecznej nakierowanego na spotkania, szkolenia. Gmina mogłaby przeznaczyć na ten cel jakiś budynek. Takie działania powinno się powiązać z Narodowym Funduszem Zdrowia. Przykładowo w Wodzisławiu Śląskim istnieje Centrum Zdrowia Psychicznego. W gminie powstały już trzy filie ww. Centrum. Państwo na takie inicjatywy przewiduje konkretne środki finansowe i można byłoby z nich skorzystać;

- uzupełnieniem działań związanych z miejscem opisanym powyżej powinny być spotkania, kampanie promocyjne zmieniające nastawienie mieszkańców do chorób psychicznych (odczarowujące ten problem postrzegany jako temat tabu), uświadamiające zagrożenia, jakie wiążą się z chorobami umysłu;
- trzeba stworzyć taką infrastrukturę drogową, która pozwoli odciążyć główne ciągi komunikacyjne w gminie. Projekty drogowe należy wiązać z infrastrukturą rowerową, dlatego planując np. połączenie Godowa z Łaziskami ścieżką rowerową, nie można zapomnieć o parkingu przy zjeździe z autostrady A1, co pozwoli przekierować część ruchu na zjazd przed Łaziskami;
- turystyka rowerowa powinna być rozwijana w sposób przemyślany i zrównoważony, aby nie przynosiła negatywnych skutków dla lokalnej społeczności. Powstawaniu nowych ścieżek/tras rowerowych musi towarzyszyć właściwa informacja i promocja. Niezbędny jest druk oraz tworzenie map i tablic informacyjnych dla turystów, dostępność Punktu Informacji Turystycznej również w soboty i niedziele (przynajmniej w okresach największego natężenia ruchu turystycznego);
- powinno się prowadzić bardziej skuteczne działania mające na celu zmobilizowanie tych mieszkańców, którzy nie dbają o środowisko naturalne, aby zmienili swoje podejście w tym zakresie (nie wymienili do tej pory starych pieców lub spalają w nich substancje i materiały zakazane);
- należy prowadzić działania uświadamiające i przeciwdziałające zgubnym skutkom nadmiernej konsumpcji dóbr powszechnie dostępnych.

5. Czy Państwa zdaniem działania realizowane są we właściwy sposób? Jaka jest skuteczność ich realizacji?

- Jeżeli tak, w jaki sposób są realizowane?
 - Jeżeli nie to dlaczego? Jakie były przyczyny braku właściwej/skutecznej realizacji celów?
 - Co należałoby zmienić/poprawić, aby zwiększyć skuteczność ich realizacji?
 - Jakie alternatywne działania lub zmiany aktualnych działań powinny zostać podjęte, aby osiągnąć założone cele?
- działania, które zostały zaplanowane w strategii, są realizowane we właściwy sposób. Skuteczność realizacji poszczególnych przedsięwzięć zależy w dużej mierze od uwarunkowań zewnętrznych, od środków zewnętrznych. To, że jakieś działanie realizowane jest w innym niż zakładany pierwotnie terminie, wynika w głównej mierze z możliwości pozyskania na nie środków finansowych z programów krajowych bądź europejskich.

6. Czy Państwa zdaniem rezultaty przypisane do poszczególnych kierunków działań są adekwatne? Czy powinny one zostać usunięte lub przekonstruowane?

- rezultaty przypisane do poszczególnych kierunków działań zostały odpowiednio zdefiniowane, są adekwatne, wynikają bezpośrednio z kierunków działań.

7. Czy Państwa zdaniem kluczowe działania, zamierzenia, koncepcje i pomysły projektowe zdefiniowane w strategii są nadal aktualne?

- Jeżeli są aktualne, to w jakim zakresie zachowują swoją aktualność?
 - Jeżeli nie, co należy zmienić/przeformułować lub dodać?
-
- wszystkie działania kluczowe, zamierzenia, koncepcje i pomysły projektowe zdefiniowane w dokumencie są aktualne. Należy mocniej zaakcentować aspekt związany z modernizacją, unowocześnieniem i rozbudową infrastruktury drogowej;
 - jedną z dodatkowych inicjatyw może być stworzenie dojścia do odcinka rzeki Olzy w Łaziskach;
 - kolejny projekt powinien skupić się na podnoszeniu świadomości lokalnej społeczności w zakresie obronności, postępowania na wypadek zagrożenia wojną. W jego realizację należy zaangażować przedstawicieli Ochotniczych Straży Pożarnych, które mogłyby prowadzić szkolenia dla obywateli i przekazywać im odpowiednie informacje;
 - w związku ze wzrastającym zagrożeniem wojną warto zastanowić się nad budową obiektów służących ochronie ludności (schronów) oraz działaniami polegającymi na zabezpieczeniu ludności w wodę pitną (np. czyszczenie istniejących w gminie studni i uzdatnianie wody na wypadek sytuacji, w której nie byłoby możliwe dostarczanie jej wodociągiem).

8. Czy Państwa zdaniem analiza SWOT z 2021 roku jest nadal aktualna?

- Jeżeli nie, jakie zmiany należy wprowadzić w analizie?
-
- mocne strony:
 - ⇒ coraz większa liczba aktywnych kobiet chcących działać, zrobić coś czy to w ramach jakichś nowych stowarzyszeń, czy też grup formalnych lub nieformalnych;
 - ⇒ infrastruktura przedszkolna – zwiększenie liczby oddziałów przedszkolnych;
 - ⇒ bogata oferta zajęć dla seniorów.
 - słabe strony:
 - ⇒ ochrona zdrowia/opieka zdrowotna, zwłaszcza dostęp do psychologa i psychiatry;
 - ⇒ brak instytucji, wsparcia w odniesieniu do kobiet, które są aktywne, chcą działać, zrobić coś czy to w ramach jakichś nowych stowarzyszeń, czy też grup formalnych lub nieformalnych;
 - ⇒ zaniedbane miejsca służące komunikacji międzyludzkiej;
 - ⇒ niski poziom zaangażowania ze strony mieszkańców w działania realizowane na rzecz gminy;
 - ⇒ ograniczona oferta działek inwestycyjnych skierowana do przedsiębiorców;
 - ⇒ brak odpowiedniej informacji i promocji turystycznej związanej zwłaszcza z turystyką rowerową.
 - szanse:
 - ⇒ wykorzystanie potencjału kobiet, które są aktywne oraz kobiet z dziećmi.
 - zagrożenia:
 - ⇒ coraz szybsze tempo życia;
 - ⇒ wzrost natężenia ruchu drogowego i związany z nim wzrost poziomu hałasu oraz zanieczyszczenia, a także wydłużenie czasu dojazdu do pracy;
 - ⇒ niekontrolowany rozwój turystyki rowerowej i związany z nią wzrost liczby turystów;
 - ⇒ brak dbania o środowisko ze strony niektórych mieszkańców (wykorzystywanie starych źródeł ciepła, spalanie substancji i materiałów zakazanych);
 - ⇒ coraz większa ilość odpadów komunalnych oraz przemysłowych i wiążące się z tym ograniczenia dotyczące ich zbierania, transportu, magazynowania i przetwarzania;
 - ⇒ wojna w Ukrainie, a co za tym idzie rosnące zagrożenie dla Polski ze strony Rosji.

9. W jakim stopniu Państwa zdaniem sytuacja społeczno-gospodarcza, a tym samym diagnoza ujęta w strategii jest nadal aktualna?

- Czy w diagnozie została uwzględniona aktualna specyfika gminy?
- Jakie zmiany/tendencje należy uwzględnić w diagnozie gminy?

- można zaobserwować zmianę w liczbie mieszkańców gminy – zmniejszyła się choć wcześniejsza tendencja wzrostowa, jak również prognoza ludności dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 opracowana przez Główny Urząd Statystyczny, temu przeczyły.

10. Jak oceniają Państwo zmiany, które zaszły na terenie gminy od stycznia 2021 roku?

- Które z tych zmian są Państwa zdaniem wynikiem realizacji strategii?

- trudno jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie, ponieważ minął stosunkowo krótki okres czasu od momentu rozpoczęcia wdrażania strategii. Wiele działań zdefiniowanych w dokumencie jest w trakcie realizacji, niektóre są dopiero na etapie przygotowywania, dlatego to, jak przełożą się bezpośrednio na wskaźniki, będzie można ocenić w dłuższej perspektywie.

4.2. WYNIKI WARSZTATU

Podczas prowadzenia warsztatu skupiono się – podobnie, jak w przypadku zogniskowanego wywiadu grupowego – na 10 obszarach dotyczących *Strategii rozwoju gminy Godów do roku 2027*.

Poniżej zaprezentowano najważniejsze wnioski odnoszące się do poszczególnych pytań badawczych.

1. Czy Państwa zdaniem wizja i misja strategii są nadal aktualne?

- Jeżeli nie, co należy zmienić/przeformułować?
- Które ze składowych/elementów wizji i misji są najbardziej, a które najmniej adekwatne do gminy Godów w roku 2027?

- wizje i misja określone w strategii są nadal aktualne.

2. Czy Państwa zdaniem dokument strategii uwzględnia wszystkie kluczowe dla gminy obszary działań/potencjały rozwojowe istotne z punktu widzenia jej rozwoju?

- Jeżeli nie to dlaczego?
- Jakie są to obszary/potencjały rozwojowe?

- w dokumencie uwzględniono wszystkie kluczowe dla gminy obszary działań i potencjały istotne z punktu widzenia jej rozwoju.

3. Czy Państwa zdaniem cele strategiczne i towarzyszące im wyzwania określone w strategii są nadal aktualne?

- Jeżeli są aktualne, to w jakim zakresie zachowują swoją aktualność?
- Jeżeli nie, co należy zmienić/przeformułować?

- pomoc psychologiczna jest wciąż „ciężkim zagadnieniem”, tematem tabu. Mieszkańcy nie będą chcieli skorzystać z porady psychologicznej osoby, która pochodzi z tej samej gminy, co oni.

- Ktoś, kto korzysta z pomocy takiego specjalisty, w ogóle się do tego nie przyznaje. Brakuje działań ukierunkowanych na zmianę świadomości społeczności w tym zakresie;
- młodzież nie ma co ze sobą zrobić. Poza ścieżkami rowerowymi i obiektami sportowymi, z których może skorzystać, nie są jej oferowane inne atrakcyjne formy spędzenia czasu wolnego. Może to prowadzić do zachowań niepożądanych lub nawet patologicznych;
 - coraz większym wyzwaniem staje się potrzeba zapewnienia opieki wytchnieniowej, polegającej na wsparciu członków rodzin lub opiekunów osób niesamodzielnych w codziennych obowiązkach, a także potrzeba opieki żłobkowej sprawowanej nad dziećmi od ukończenia 20 tygodnia życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia;
 - istnieją ograniczenia dotyczące możliwości wydzielenia pasów/ścieżek rowerowych na drogach głównych, drogach powiatowych. Wynika to zarówno z aktualnie obowiązujących przepisów, jak i uwarunkowań lokalnych. Bardzo często pas drogowy w miejscu, w którym mogłaby przebiegać ścieżka rowerowa, jest zbyt wąski. W przypadku dróg gminnych trzeba byłoby likwidować płoty, co rodziłoby ogromne koszty. Jeżeli chodzi o drogi powiatowe, to zgodnie z regulacjami ścieżka musiałaby mieć szerokość minimum 2 metrów, a ciąg pieszo-rowerowy minimum 3,5 metra, co w kontekście parametrów obecnej drogi nie jest możliwe do spełnienia;
 - rozbudowa i tworzenie nowej infrastruktury, w tym infrastruktury sportowej, sprawiają, że wzrastają koszty jej utrzymania, zwłaszcza jeżeli chodzi o zapewnienie jej wysokiej jakości. Nie jest możliwe pozyskanie środków zewnętrznych w celu pokrycia wydatków związanych z bieżącym funkcjonowaniem tego typu obiektów. Chodzi zarówno o duże obiekty – hale sportowe, sale gimnastyczne, jak i małą architekturę sportową – wyposażenie ogólnodostępnych przestrzeni tj. place zabaw, parki, skwery w podstawowe akcesoria;
 - jedno z największych wyzwań w przypadku dróg lokalnych stanowi ich odwodnienie. Podczas burz i nawalnych deszczy nadmiar wód ciąży do kanalizacji deszczowej w drogach powiatowych, która jest obecnie niewydolna. Podłączenie kolejnej drogi do sieci może tylko pogorszyć już i tak jej ograniczoną przepustowość. Dodatkowym problemem są nieuregulowane rzeki;
 - rowy melioracyjne znajdujące się na prywatnych posesjach, służące najczęściej do odwadniania pól i terenów nieurbanizowanych, nie zawsze są odpowiednio utrzymywane przez właścicieli gruntów. To również rodzi komplikacje;
 - niektórzy mieszkańcy gminy nie podłączają swoich posesji/działek do kanalizacji. Z jednej strony wynika to z braku restrykcyjnego podejścia do gospodarki wodno-ściekowej, tzn. „w zależności od tego, ile się odprowadza nieczystości, to za tyle powinno się zapłacić”, natomiast z drugiej z braku wystarczającej ilości środków finansowych przeznaczonych na ten cel;
 - pomimo że lokalna społeczność coraz częściej wykorzystuje odnawialne źródła energii, występuje problem z odbiorem prądu z instalacji fotowoltaicznych. Poza tym programy dotacyjne skierowane na wymianę lub montaż tego typu urządzeń, są niedostosowane do potrzeb i oczekiwań obywateli – nie mogą oni z nich skorzystać;
 - bardzo poważnym wyzwaniem, jakie stoi przed gminą, jest zapewnienie właściwej gospodarki odpadami. Brakuje miejsc, które mogłyby być wykorzystywane jako składowiska odpadów;
 - pomimo wzrastającej liczby przedsiębiorców nie zwiększyła się liczba inwestycji. Przyczyn takiego stanu rzeczy jest kilka. Jedną z nich stanowi zapotrzebowanie ze strony inwestorów na działki, z których większość znajduje się w rękach prywatnych. Inna wiąże się ze zmianą zdania na temat sprzedaży działek przez ich właścicieli – po wstępnej deklaracji i poczynionych uzgodnieniach wycofują się oni po czasie z transakcji. Niekiedy też jest kilku właścicieli gruntu, z których większość optuje za sprzedażą, a jeden się temu sprzeciwia. Ponadto znaczenie ma charakter inwestycji – w przypadku budowy supermarketu niektórzy są za, a niektórzy przeciw jego powstaniu. Jeszcze inna przyczyna spoczywa w tym, że przedsiębiorcy stawiają wygórowane wymagania co do gruntu – poszukują działek w pełni uzbrojonych (posiadających przyłącza wodno-kanalizacyjne, prąd, gaz) i znajdujących się przy węźle autostrady A1.

4. Czy Państwa zdaniem kierunki działań i rezultaty zdefiniowane w strategii są nadal aktualne?

- Jeżeli są aktualne, to w jakim zakresie zachowują swoją aktualność?
 - Jeżeli nie, w jaki sposób powinny zostać zmienione/przeformułowane?
-
- w przypadku celu strategicznego 1 kierunki działań powinny dotyczyć dziennego wsparcia dla seniorów (stworzenia „punktu seniora”), infrastruktury żłobkowej (budowy żłobka na terenie gminy) oraz dostosowania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dzięki temu dojdzie do aktywizacji społecznej oraz zawodowej wszystkich grup mieszkańców;
 - należy podejmować aktywności uświadamiające mieszkańców, że korzystanie z pomocy psychologa, jest w dzisiejszych czasach czymś normalnym, oczywistym – takim samym, jak wizyta u lekarza rodzinnego czy dentysty;
 - istnieje konieczność prowadzenia działań informacyjnych skierowanych do lokalnej społeczności, obejmujących szerokie spektrum zagadnień, w tym również związanych z korzyściami zatrudnienia nowej osoby w jednostce administracji publicznej. Przekaz musi być prosty i zrozumiały dla przeciętnej odbiorcy;
 - trzeba kontynuować programy prowadzone przez Centrum Integracji Społecznej, które adresowane są do seniorów, dotyczą szkoleń z pierwszej pomocy i opieki wytchnieniowej;
 - warto zainwestować w wakacyjną ofertę dla młodzieży, ponieważ podczas roku szkolnego uczniowie klas czwartych i wyższych z uwagi na rozkład zajęć, nie będą w stanie z niej skorzystać. W takiej ofercie mógłby znaleźć się program oparty chociażby na „Wakacyjnej kuchni babci Anki”, ale może też dotyczyć on kuchni wakacyjnej. Inną formą aktywizacji są działania skierowane na integrację osób starszych z młodzieżą np. w ramach koncertu, festynu, warsztatu. Zainteresowaniem cieszyłaby się także rywalizacja pomiędzy sołectwami niezależnie od tego, jakiej dziedziny by dotyczyła – kultury, sportu, turystyki. Pomysłów znajdzie się wiele – od turnieju zabaw dawnych do bitwy na potrawy. Ważne, aby w tego typu działaniach wykorzystać potencjał liderów społecznych i zaangażować przedsiębiorców prowadzących punkty gastronomiczne. Ich koordynacją zajęłyby się Gminne Centra Kultury, które powinny otrzymać dodatkowe środki finansowe na ten cel. Bez nich realizacja ww. planów nie będzie możliwa;
 - działania adresowane do młodzieży powinny ponadto łączyć tradycyjne formy spędzania czasu wolnego z mediami społecznościowymi. Dobrym przykładem tego typu aktywności była rozważana w ramach organizacji Festiwalu Żelaznego Szlaku Rowerowego tzn. rywalizacja drużyn powiązana z publikowaniem zadań na Facebooku (np. zespoły musiałyby szybko wykonać zdjęcie z osobą ubraną w czerwoną koszulkę lub wspólnie stworzyć coś, co było przedmiotem oceny internetowych obserwatorów);
 - w odniesieniu do celu strategicznego 2 kierunki działań – oprócz rozwoju turystyki rowerowej – należy również koncentrować na pozostałych formach spędzania czasu wolnego. Ponadto istotne jest zapewnienie kompleksowej informacji na temat infrastruktury rowerowej (ścieżek rowerowych, oznakowania, punktów odpoczynkowych), podmiotów świadczących usługi turystyczne (obiektów noclegowych i gastronomicznych, wypożyczalni rowerów, organizatorów spływów kajakowych) i atrakcji turystycznych. Pozwoli to wyposażyć turystów i odwiedzających w niezbędną wiedzę i wpłynąć na wzrost ich zadowolenia z oferty turystycznej gminy;
 - powinno się podejmować działania skierowane na rozwój turystyki rowerowej, biorąc przy tym pod uwagę istniejące ograniczenia w zakresie możliwości wydzielenia pasów/ścieżek rowerowych na drogach powiatowych, drogach gminnych. Jednym z nich może być przygotowana koncepcja przebiegu ścieżki wśród terenów polnych, bliżej rzeki Piotrówki;
 - w kontekście celu strategicznego 4 kierunki działań dotyczące rozwoju Żelaznego Szlaku Rowerowego muszą być ściśle powiązane z poprawą infrastruktury drogowej, zwłaszcza pod kątem bezpieczeństwa i skomunikowania z Łaziskami;

- należy dążyć do zapewnienia właściwego gospodarowania odpadami, które pozwoli zapewnić zbieranie, transport, przetwarzanie, nadzór, unieszkodliwianie i obrót odpadami wytwarzanymi na terenie Godowa. Jednym z rozwiązań może okazać się współpraca z sąsiednimi gminami oraz władzami powiatowymi (Starostwem Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim) mająca na celu wyznaczenie miejsca i budowę spalarni odpadów. Spalarnia służyłaby do przetwarzania różnorodnych typów odpadów w kontrolowanych warunkach, co pozwoliłoby zredukować ich objętość i masę.

5. Czy Państwa zdaniem działania realizowane są we właściwy sposób? Jaka jest skuteczność ich realizacji?

- Jeżeli tak, w jaki sposób są realizowane?
 - Jeżeli nie to dlaczego? Jakie były przyczyny braku właściwej/skutecznej realizacji celów?
 - Co należałoby zmienić/poprawić, aby zwiększyć skuteczność ich realizacji?
 - Jakie alternatywne działania lub zmiany aktualnych działań powinny zostać podjęte, aby osiągnąć założone cele?
- działania zaplanowane w strategii realizowane są we właściwy sposób.

6. Czy Państwa zdaniem rezultaty przypisane do poszczególnych kierunków działań są adekwatne? Czy powinny one zostać usunięte lub przekonstruowane?

- rezultaty przypisane do poszczególnych kierunków działań zostały prawidłowo zdefiniowane, są adekwatne i wynikają bezpośrednio z kierunków działań.

7. Czy Państwa zdaniem kluczowe działania, zamierzenia, koncepcje i pomysły projektowe zdefiniowane w strategii są nadal aktualne?

- Jeżeli są aktualne, to w jakim zakresie zachowują swoją aktualność?
 - Jeżeli nie, co należy zmienić/przeformułować lub dodać?
- zamierzenia, koncepcje i pomysły projektowe przypisane do celu strategicznego 1 zostały właściwie zdefiniowane, są nadal aktualne i stanowią odzwierciedlenie wyzwań i problemów, które wynikają ze strategii. Ich realizacja będzie uzależniona od możliwości pozyskania środków finansowych. W kontekście punktu 1 – „Żłobek jako wsparcie rodziny” należy podkreślić, że w momencie opracowywania dokumentu, na terenie gminy nie istniała tego typu placówka. Nie ma jej także w chwili obecnej. Funkcjonuje natomiast Klub dziecięcy w Gołkowicach, choć nie jest on do końca wykorzystywany. Być może z uwagi na niż demograficzny i związane z nim zmniejszenie się liczby dzieci, powstaną warunki do, aby tego typu miejsc zaczęto tworzyć więcej lub zagospodarować wolne sale lub pomieszczenia na żłobek;
- niektóre zamierzenia, koncepcje i pomysły projektowe przypisane do celu strategicznego 2 powinny zostać wzbogacone:
- ⇒ w ramach punktu 5 – „Doposażenie zaplecza instytucji w celu poprawy organizacji imprez kulturowych, sportowych, turystycznych” należy przekazać więcej środków finansowych Gminnym Centrum Kultury;
 - ⇒ w ramach punktu 6 – „Organizacja transgranicznych lig sportowych” trzeba pomyśleć nad meczami pomiędzy poszczególnymi sołectwami, rywalizacją sportową pomiędzy sołectwami;
 - ⇒ w ramach punktu 9 – „Stworzenie lokalnych atrakcji dla turystów rowerowych” – dobrze byłoby, gdyby powstało gospodarstwo agroturystyczne. Tego typu atrakcja

- zlokalizowana przy Żelaznym Szlaku Rowerowym z pewnością cieszyłaby się dużą popularnością;
- ⇒ w ramach punktu 10 – „Stworzenie systemu edukacji regionalnej” powinno się włączyć Koła Gospodyń Wiejskich. Przykładowo Koło Gospodyń Wiejskich w Skrbeńsku organizuje dla dzieci w okresie jesiennym warsztaty z kiszenia kapusty, natomiast zimą szkubaczki. Jeżeli podobne działania będą prowadzone przez pozostałe Koła, to edukacja regionalna zostanie zapewniona w sposób naturalny;
- ⇒ w ramach punktu 12 – „Wychowanie do współpracy” (kształtowanie nawyków prowadzenia współpracy wśród młodego i najmłodszego pokolenia)” oraz punktu 13 „Cyfrowa” współpraca (telewizja, blogi, vlogi, youtube) z zaangażowaniem młodych” można zrealizować wakacyjną ofertę dla młodzieży;
- również zakres wybranych zamierzeń, koncepcji i pomysłów projektowych przypisanych do celu strategicznego 3 należy poszerzyć:
 - ⇒ w ramach punktu 4 – „Granty na montaż instalacji OZE dla mieszkańców” powinno się uwzględnić magazyny energii;
 - ⇒ w ramach punktu 12 – „Zanurz się w naturze – promocja walorów przyrodniczych Gminy Godów” oraz punktu 14 – „Płyn z prądem – promocja slow tourismu jako ekologicznej formy spędzania czasu wolnego” dobrze byłoby uwzględnić i promować także taką formę spędzania wolnego czasu, jak spływy kajakowe rzekami Piotrówką i Olzą.

8. Czy Państwa zdaniem analiza SWOT z 2021 roku jest nadal aktualna?

- Jeżeli nie, jakie zmiany należy wprowadzić w analizie?
- mocne strony:
 - ⇒ rozwój turystyki rowerowej oraz zaplecza związanego z turystyką;
 - ⇒ wzrost liczby przedsiębiorców;
 - ⇒ wzrost obrotów drobnych przedsiębiorców dzięki rozwojowi turystyki.
- słabe strony:
 - ⇒ ochrona zdrowia, opieka zdrowotna w kontekście dostępu do specjalistów;
 - ⇒ duże obciążenie niektórych placówek ochrony zdrowia (Gołkowice) skutkujące długim oczekiwaniem na wizytę u lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
 - ⇒ brak wydzielonych pasów/ścieżek rowerowych na drogach głównych, powiatowych;
 - ⇒ niewydolna kanalizacja deszczowa, nieodpowiednio utrzymane rowy melioracyjne znajdujące się na gruntach prywatnych;
 - ⇒ niewystarczające środki finansowe przeznaczone na rozwój sieci kanalizacyjnej;
 - ⇒ problem z odbiorem energii słonecznej przez dystrybutorów prądu;
 - ⇒ brak programów umożliwiających wymianę/instalację paneli fotowoltaicznych adresowanych do mieszkańców;
 - ⇒ mała liczba inwestycji;
 - ⇒ stosunkowo mała liczba ofert pracy proponowanych mieszkańcom przez lokalne podmioty;
 - ⇒ niski poziom bezpieczeństwa na drogach;
 - ⇒ ograniczona liczba miejsc parkingowych;
 - ⇒ negatywne skutki pandemii COVID-19, które miały wpływ na różne dziedziny życia społeczno-gospodarczego.
- szanse:
 - ⇒ poprawiająca się jakość powietrza.
- zagrożenia:

- ⇒ niż demograficzny;
 - ⇒ zanieczyszczenie terenów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie Żelaznego Szlaku Rowerowego, wzrost poziomu hałasu i natężenia ruchu drogowego, a także liczby wykroczeń spowodowanych przez kierowców (przekraczanie prędkości);
 - ⇒ nieuregulowane rzeki;
 - ⇒ brak stabilności systemu podatkowego;
 - ⇒ wzrost kosztów utrzymania infrastruktury sportowej;
 - ⇒ rosnąca biurokracja przejawiająca się między innymi we wzroście liczby osób zatrudnionych w administracji publicznej.
- dwie ze zdefiniowanych w analizie SWOT słabych stron uległy dezaktualizacji. Chodzi o zapisy „niewystarczająco rozwinięta infrastruktura przedszkolna” oraz „słabo rozwinięta komunikacja publiczna (autobusowa) łącząca gminę z sąsiednimi ośrodkami”. W pierwszym przypadku infrastruktura przedszkolna powiększyła się, natomiast w drugim przez gminę przebiegają trzy linie autobusowe, a tabor przewoźników jest nowoczesny, czysty i zadbane.

9. W jakim stopniu Państwa zdaniem sytuacja społeczno-gospodarcza, a tym samym diagnoza ujęta w strategii jest nadal aktualna?

- Czy w diagnozie została uwzględniona aktualna specyfika gminy?
 - Jakie zmiany/tendencje należy uwzględnić w diagnozie gminy?
- sytuacja społeczno-gospodarcza gminy nie uległa radykalnym zmianom.

10. Jak oceniają Państwo zmiany, które zaszły na terenie gminy od stycznia 2021 roku?

- Które z tych zmian są Państwa zdaniem wynikiem realizacji strategii?
- nastąpił rozwój turystyki rowerowej oraz zaplecza związanego z turystyką – miejsc noclegowych, co miało bezpośredni wpływ na wzrost liczby turystów. Ponadto turyści i osoby odwiedzające gminę zwłaszcza w soboty i niedziele, zaczęli zaopatrywać się w produkty w miejscowych sklepikach, dzięki czemu znacząco wzrosły ich obroty w handlu. Z drugiej strony rozwój turystyki przyczynił się do wystąpienia szeregu negatywnych zjawisk, jak chociażby zaśmiecania terenów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie Żelaznego Szlaku Rowerowego przez turystów i odwiedzających, wzrostu poziomu hałasu, częstego przekraczania prędkości przez użytkowników pojazdów pochodzących spoza gminy, zajmowania i tak już bardzo ograniczonej liczby miejsc parkingowych przez osoby przyjezdne. To spowodowało, że mieszkańcy Godowa z reguły nie wybierają się na wycieczki po okolicy w trakcie weekendu;
- dzięki zrealizowanym inwestycjom polepszył się stan infrastruktury sportowej oraz infrastruktury jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej;
- dużo zmieniło się na plus, jeżeli chodzi o powietrze. Poprawiła się znacząco jego jakość. Wdrażanych jest szereg programów, które są ukierunkowane na walkę z niską emisją, na wymianę starych, wysokoemisyjnych źródeł ciepła na kotły gazowe, pompy ciepła lub panele fotowoltaiczne. Zresztą zmiany te mają swoje odzwierciedlenie w statystykach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska – obniżył się poziom stężenia pyłu zawieszonego;
- dzięki istniejącym programom wpisującym się w strategię mieszkańcy zaczęli częściej inwestować w odnawialne źródła energii – panele fotowoltaiczne;
- przeprowadzone zostały termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej wraz z poprawą ich efektywności energetycznej. Wpisują się one między innymi w realizowany w gminie Program Ochrony Środowiska i Przyrody;

- doszło do poprawy infrastruktury drogowej, choć jest jeszcze dużo do zrobienia w tym zakresie, zwłaszcza jeżeli chodzi o drogi gminne.

5. OCENA POSTĘPU REALIZACJI STRATEGII

Oceniając postęp realizacji *Strategii rozwoju gminy Godów do roku 2027* roku, wzięto pod uwagę zdefiniowane w niej rezultaty i wskaźniki monitorowania (tab. 24), a także zrealizowane w latach 2022-2023 działania, które wpisywały się w poszczególne cele strategiczne i kierunki działań (tab. 25). W pierwszym przypadku wykorzystano informacje dostępne w materiałach wewnętrznych generowanych w trakcie bieżącej pracy gminnych jednostek organizacyjnych oraz w zbiorach danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, a także Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie, natomiast w drugim w materiałach wewnętrznych generowanych w trakcie bieżącej pracy gminnych jednostek organizacyjnych.

Spśród wszystkich rezultatów zakładanych do osiągnięcia w 2027 roku, których miarę stanowią wskaźniki, na etapie ewaluacji mid-term 22 można uznać zbieżne z oczekiwaniami, 7 za rozbieżne w stosunku do oczekiwań i 5 za niewykazujące zmiany. W kontekście 1 rezultatu trudno stwierdzić, jaki jest stan jego osiągnięcia z uwagi na brak danych. Z kolei rezultaty w ramach poszczególnych celów strategicznych kształtują się następująco:

- w ramach celu strategicznego 1:
 - ⇒ zbieżne z oczekiwaniami: 8 (88,9%);
 - ⇒ rozbieżne w stosunku do oczekiwań: 1 (11,1%);
 - ⇒ nie wykazują zmiany: 0;
 - ⇒ brak danych: 0;
- w ramach celu strategicznego 2:
 - ⇒ zbieżne z oczekiwaniami: 4 (40%);
 - ⇒ rozbieżne w stosunku do oczekiwań: 3 (30%);
 - ⇒ nie wykazują zmiany: 3 (30%);
 - ⇒ brak danych: 0;
- w ramach celu strategicznego 3:
 - ⇒ zbieżne z oczekiwaniami: 5 (62,5%);
 - ⇒ rozbieżne w stosunku do oczekiwań: 2 (25%);
 - ⇒ nie wykazują zmiany: 0
 - ⇒ brak danych: 1 (12,5%);
- w ramach celu strategicznego 4:
 - ⇒ zbieżne z oczekiwaniami: 5 (65,5%);
 - ⇒ rozbieżne w stosunku do oczekiwań: 1 (12,5%);
 - ⇒ nie wykazują zmiany: 2 (25%);
 - ⇒ brak danych: 0.

Jeżeli chodzi o działania zrealizowane w latach 2022-2023, to w ramach 35 kierunków działań zdefiniowanych w strategii, tylko w 1 – „Edukacja przedsiębiorczości oraz świadome planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej” (przyporządkowany do celu strategicznego 4) nie były podejmowane żadne aktywności.

5.1. REZULTATY I WSKAŹNIKI MONITOROWANIA

Tab. 24. Rezultaty i wskaźniki monitorowania

Nazwa celu strategicznego	Oczekiwane rezultaty	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2020)	Wartość (2021)	Wartość (2022)	Wartość (2023)	Ocena rezultatu na etapie ewaluacji mid-term	Oczekiwany rezultat (2027)
CS 1. Godów gminą społecznie wrażliwą	Nowa i zmodernizowana infrastruktura szkolna i przedszkolna	Wydatki majątkowe inwestycyjne w rozdziale 801 – [w zł]	7 593 878,82	4 707 537,25	8 130 719,17	5 801 070,49	↓	↑
	Nowoczesne obiekty na potrzeby wychowania fizycznego i rozwoju dzieci	Liczba sal gimnastycznych i boisk	15	18	19	20	↑	↑
	Dostateczna liczba miejsc w żłobkach	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0	0	0	1 ²⁰	↑	↑
	Wzrost dostępności infrastruktury na terenie gminy dla wszystkich grup społecznych z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Obiekty przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	4	5	6	7	↑	↑
	Wysoki poziom nowoczesnego kształcenia dzieci wraz z programem aktywizacji oraz rozwoju świadomych wyborów zawodowych	Liczba absolwentów szkół podstawowych	146	133	231	224	↑	↑
	Dostępna pomoc psychologiczna dla mieszkańców w każdej grupie wiekowej	Liczba miejsc w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej łącznie z filiami	93	96	96	96	↑	↑
	Technika cyfrowa jako powszechne narzędzie wspierające mieszkańców oraz pozwalające na rozwój osobisty i zawodowy	Akcje nakierowane na zwiększenie kompetencji cyfrowych	0	0	0	1	↑	↑
	Wzrost znaczenia więzi międzypokoleniowych oraz aktywności rodzin i seniorów	Członkowie kół / klubów / sekcji seniora/Uniwersytetu Trzeciego Wieku	60	165	256	-	↑	↑
	Dostępność programów wsparcia z zakresu pomocy społecznej,	Kwoty świadczeń rodzinnych	2 980	3 085	3 292	3 676	↑	↑

²⁰ Klub Dziecięcy Bajkolandia z siedzibą w Gołkowicach przy ul. Staszica 1

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

	psychologicznej, pedagogicznej oraz rozwoju osobistego	wypłaconych w roku – ogółem [w tys.]						
CS2. Godów gminą społecznie aktywną, wykorzystującą do rozwoju potencjał i zaangażowanie mieszkańców	Bogaty program działań obejmujący festiwale, kiermasze, imprezy, warsztaty, wystawy, koncerty, rozgrywki ligowe, mecze, biegi, rajdy, propagowanie niszowych dyscyplin sportowych itp.	Liczba imprez organizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice	82	39	62	-	↓	↑
	Unikatowe i atrakcyjne przestrzenie aktywizujące mieszkańców	Liczba placów zabaw, siłowni zewnętrznych oraz punktów rekreacji	49	50	51	52	↑	↑
	Zintegrowana społeczność bogata w talenty i możliwości	Liczba grup artystycznych ogółem	12	11	11	-	↓	↑
	Rosnąca atrakcyjność turystyczna gminy i wzrost liczby turystów	Liczba turystów podróżujących Żelaznym Szlakiem Rowerowym	155 634	166 051	159 615	134 160	↓	↑
	Społeczność świadoma swej tożsamości kulturowej i tradycji	Członkowie grup folklorystycznych (ludowych, pieśni i tańca, kapeli)	61	110	70	-	↑	↑
	Atrakcyjne rozwiązania technologiczne i nowoczesne rozwiązania infrastrukturalne zwiększające dostępność do kultury, sportu i turystyki	Liczba komputerów podłączonych do Internetu, dostępnych dla czytelników bibliotek	13	13	13	-	↔	↑
	Flagowe wydarzenia cykliczne	Liczba imprez turystycznych i sportowo - rekreacyjnych	2	9	10	-	↑	↑
	Sieć sztandarowych atrakcji turystycznych	Liczba gminnych produktów turystycznych w ofercie Śląskiej Organizacji Turystycznej	1	1	1	1	↔	↑
	Dostępne kompleksowe zaplecze dla turystów z bazą noclegową i gastronomiczną	Liczba obiektów noclegowych	3	3	3	3	↔	↑
	Ugruntowany system propagowania dziedzictwa kulturowego i regionalnego	Liczba centrów, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic	5	5	5	6	↑	↑

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

CS 3. Godów gminą zapewniającą zieloną przyszłość dla nowych pokoleń	Czyste powietrze – osiągnięcie założeń określonych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej	Stężenie pyłu zawieszzonego PM 10 – średnia roczna [w ug/m ³]	31,2	35,7	28,9	22,3	↓	↓
	Zmniejszenie zużycia energii i innych zasobów w jednostkach organizacyjnych gminy oraz w przestrzeni publicznej	Liczba instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej	4	4	4	5	↑	↑
	Przyroda i ekologia jako istotne elementy determinujące funkcjonowanie społeczności na co dzień	Średnie zapotrzebowanie na energię elektryczną w gospodarstwie domowym [kWh/szt. rok]	3 371,87	-	-	-	? ²¹	↑
	Rekreacja i turystyka z poszanowaniem środowiska naturalnego	Liczba infrastruktury rekreacyjno-turystycznej	17	18	18	18	↑	↑
	Skuteczny system reagowania na zagrożenia wynikające z nadzwyczajnych stanów pogodowych	Wydatki majątkowe ogółem w dziale 754 [w zł]	66 503,00	56 800,00	116 156,70	12 000	↓	↑
	Oszczędne gospodarowanie wodą w sektorze prywatnym i publicznym	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku ogółem [w dam ³]	402,8	412,7	424,3	424,5	↑	↓
	Ograniczenie ilości odpadów i zwiększenie poziomu ich segregacji	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [w %]	62,4%	62,2%	63,2%	62,5	↑	↑
	Zwiększeni jakości i wydajności gospodarki wodnościekowej, zachowanie czystości gleb i stanu środowiska	Korzystający z kanalizacji [w % ogółu ludności]	56,9	59,9	58,8	63,8	↑	↑
CS 4. Godów gminą zrównoważonej gospodarki, wykorzystującą	Przygotowana do inwestycji oferta inwestycyjna	Powierzchnia terenów opublikowanych Generatorze Ofert Inwestycyjnych w ha	21	21	20	19	↓	↑

²¹ Wartość bazowa wskaźnika została przyjęta na podstawie audytu do wniosku projektowego. Wskaźnik zostanie zmierzony w ramach dalszej realizacji strategii w oparciu o próbkę losową.

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

potencjał rozwojowy transformacji i wspierającą przedsiębiorczość	Wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych	Podmioty nowo zarejestrowanych wg grup sekcji PKD 2007 ogółem	70	86	62	70	↔	↑								
	Mieszkańcy wyposażeni w kompetencje i umiejętności dostosowane do potrzeb rynku	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym ogółem [w %]	3,8	2,3	2,0	-	↓	↓								
	Uczniowie świadomi poszukiwanych na rynku pracy kwalifikacji, gotowi do podjęcia odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w gminie Godów – arkusz standardowy [średnia w %]	54,29	-	70	66,56	↑	↑								
	Wzmocnienie pozycji gospodarczej lokalnych firm, w tym ich internacjonalizacja	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego razem	6	7	6	6	↔	↑								
	Wzrost liczby podmiotów sektora przemysłu czasu wolnego	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji R PKD 2007	13	14	16	16	↑	↑								
	Rozwój sektora ekobiznesu	Wzrost liczby akcji nakierowanych na promocję sektora ekobiznesu	0	0	0	3	↑	↑								
	Dobrej jakości infrastruktura drogowa i mobilne społeczeństwo	Wydatki w rozdziale 60016 – drogi publiczne gminne [w zł]	2 403 642,44	2 200 701,26	7 599 780,29	6 153 402,62	↑	↑								
Legenda: <table border="1"> <tbody> <tr> <td>↑</td> <td>– rezultat zbieżny z oczekiwaniami</td> </tr> <tr> <td>↓</td> <td>– rezultat rozbieżny w stosunku do oczekiwań</td> </tr> <tr> <td>↔</td> <td>– brak zmiany</td> </tr> <tr> <td>?</td> <td>– brak danych</td> </tr> </tbody> </table>									↑	– rezultat zbieżny z oczekiwaniami	↓	– rezultat rozbieżny w stosunku do oczekiwań	↔	– brak zmiany	?	– brak danych
↑	– rezultat zbieżny z oczekiwaniami															
↓	– rezultat rozbieżny w stosunku do oczekiwań															
↔	– brak zmiany															
?	– brak danych															

Źródło: Opracowanie własne

5.2. ZREALIZOWANE DZIAŁANIA

Tab. 25. Działania zrealizowane w latach 2022-2023

Cel strategiczny	Kierunki działań	Działania	
		2022	2023
CS 1: Godów gminą społecznie wrażliwą	Inwestycje dotyczące zaplecza społeczno-edukacyjnego, w tym obiektów kubaturowych i małej architektury.	<ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Łaziskach o klatkę schodową wraz z windą; – rozpoczęcie budowy przedszkola w Łaziskach jako wsparcia polskiej rodziny; – kontynuacja zadania dotyczącego budowy sali gimnastycznej w Skrbeńsku. 	<ul style="list-style-type: none"> – wykonanie dokumentacji projektowej dla Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Godowie – zmiana istniejącego źródła ciepła na cele ogrzewania na kotły gazowe, dobudowa windy, dostosowanie sanitariatu na piętrze budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych; – poprawa infrastruktury przedszkolnej w gminie Godów – sołectwo Skrzyszów – ocieplenie dwóch ścian i wymiana parapetów zewnętrznych w budynku Przedszkola publicznego w Skrzyszowie; – poprawa infrastruktury przedszkolnej w gminie Godów – sołectwo Skrzyszów – wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz parapetów wewnętrznych; – kontynuacja zadania dotyczącego budowy przedszkola w Łaziskach jako wsparcia polskiej rodziny – wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania „Nowe horyzonty – przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Celnej 29 w Gołkowicach”; – wykonanie dokumentacji projektowej budowy boiska typu Orlik przy Szkole Podstawowej im. Krzysztofa Ildefonsa Gałczyńskiego w Skrbeńsku; – poprawa infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy Godów – sołectwo Krostoszowice; – dokończenie budowy budynku gospodarczego na Orliku w Krostoszowicach.
	Wdrożenie projektów atrakcyjnego nauczania wraz z zapewnieniem zaplecza dla nowoczesnej edukacji.	<p>„Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych uczniów w Gminie Godów”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie 34 uzdolnionych uczniów stypendiami za wysokie osiągnięcia naukowe, sportowe, artystyczne. – zakup 2 083 egzemplarzy nowości wydawniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> – zakup 1 326 egzemplarzy nowości wydawniczych.
	Organizacja procesu aktywizacji zawodowej dostosowanego do aktualnych trendów gospodarczych.	<ul style="list-style-type: none"> – udział 37 osób w projekcie „CIS dla powiatu wodzisławskiego”, z czego 4 osoby uzyskały zatrudnienie na umowę zlecenie oraz umowę o pracę. 	<ul style="list-style-type: none"> – udział 19 osób w projekcie „CIS dla powiatu wodzisławskiego”, z czego 8 osób uzyskało zatrudnienie na umowę zlecenie oraz umowę o pracę.
	Wdrożenie projektów mających na celu łagodzenie skutków obciążenia psychologicznego w wyniku pandemii oraz obciążeń cywilizacyjnych.	<p>Program Aktywności Lokalnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oprócz szerokiej oferty form wsparcia (warsztaty kulinarne połączone z promowaniem zasad zdrowego żywienia, kurs tańca, kurs samoobrony, szkoła dla rodziców) odbyły się także otwarte 	<p>Program Aktywności Lokalnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kontynuacja działań projektowych.

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

		<p>plenerowe imprezy integracyjne. Ponadto uczestnikom zapewniono możliwość nieodpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego.</p> <p>„Opieka wychnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie 17 członków rodzin/opiekunów 18 dzieci z orzeczeniem niepełnosprawności i 40 członków rodzin/opiekunów 42 osób dorosłych niepełnosprawnych. – realizacja projektu „Cyfrowa Gmina”. – integracja platformy PeUP. 	
Akcje skupione na wykorzystaniu potencjału narzędzi cyfrowych w edukacji i życiu codziennym.	<p>„Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zakup 690 egzemplarzy wydawniczych. <p>„Książki online dla każdego”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zakup dostępu do e-booków w serwisach: LIGIMI, EBOOKPOINT BIBLIO, IBUK LIBRA. 	<p>„Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zakup 458 egzemplarzy wydawniczych. <p>„Książki online dla każdego”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zakup dostępu do e-booków w serwisach: LIGIMI, IBUK LIBRA. 	
Organizacja międzypokoleniowych akcji edukacyjnych i wydarzeń integracyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie przez GCKSiT 8 zespołów śpiewaczych, orkiestry, 2 pracowni ceramicznych, 2 pracowni plastycznych, klubów skata; organizacja zajęć tanecznych, teatralnych, fitnessu, nauki gry na instrumentach muzycznych – 11 grup zajęciowych dla dzieci i młodzieży (ok. 300 osób); wydawanie gazetki; wspomaganie organizacji i grup; współpraca z kołami KGW, stowarzyszeniami, jednostkami oświatowymi, GBP i klubami sportowymi; – organizacja przez GBP 123 imprez stacjonarnych, 3 on-line, 46 godzin zajęć edukacyjnych i 5 godzin szkoleń bibliotecznych dla 3 433 osób. 	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie przez GCKSiT 8 zespołów śpiewaczych, orkiestry, 2 pracowni ceramicznych, 2 pracowni plastycznych, klubów skata; organizacja zajęć tanecznych, teatralnych, fitnessu, nauki gry na instrumentach muzycznych – 9 grup zajęciowych dla dzieci i młodzieży (ok. 300 osób); wydawanie gazetki; wspomaganie organizacji i grup; współpraca z kołami KGW, stowarzyszeniami, jednostkami oświatowymi, GBP i klubami sportowymi; – organizacja przez GBP 120 imprez stacjonarnych, 3 on-line, 171 godzin zajęć edukacyjnych i 13 godzin szkoleń bibliotecznych dla 5 546 osób. 	
Organizacja wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach.	<p>Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie 8 dzieci przebywających w rodzinie zastępczej spokrewnionej i 6 dzieci przebywających w rodzinie zastępczej niespokrewnionej, pokrycie kosztów pobytu 5 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej; – wsparcie 14 rodzin, w których wychowuje się 40 dzieci, zapewnienie asystenta rodziny. <p>Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – powołanie 20 grup roboczych w ramach działania Zespołu interdyscyplinarnego w Godowie, środki na działanie Zespołu. <p>Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii:</p>	<p>Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie 7 dzieci przebywających w rodzinie zastępczej spokrewnionej i 7 dzieci przebywających w rodzinie zastępczej niespokrewnionej, pokrycie kosztów pobytu 5 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej; – wsparcie 14 rodzin, w których wychowuje się 40 dzieci, zapewnienie asystenta rodziny. 	

		<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie zajęć, warsztatów, koncertów z zakresu profilaktyki dla uczniów szkół podstawowych, zakupienie materiałów o tematyce profilaktycznej dla pedagogów szkolnych i Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej; - zakup prenumeraty czasopisma o tematyce profilaktycznej; - organizacja szkolenia z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii oraz członków Zespołu interdyscyplinarnego; - organizacja obozu sportowego dla dzieci i młodzieży wraz z warsztatami dotyczącymi profilaktyki uzależnień behawioralnych; - organizacja konkursów wiedzy, konkursów plastycznych, obozów sportowych i zawodów sportowo-rekreacyjnych; - przeprowadzenie innych działań w ramach programu. <p>Program osłonowy Gminy Godów w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzielenie wsparcia w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności 127 osobom. - dowóz do szkół 13 niepełnosprawnych uczniów autobusem do przewozu ww. osób; - zawarcie 17 umów indywidualnych z rodzicami, którzy dowozili dzieci we własnym zakresie prywatnym samochodem osobowym do wybranej placówki oświatowej; - otwarcie jadalni przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Godowie; - rozpatrzenie 721 wniosków o dodatek osłonowy; - wypłata 2069 wniosków o dodatek węglowy; - wypłata 105 wniosków o dodatek dla gospodarstw domowych; - wsparcie 84 dzieci przez Świetlicę Profilaktyczno-Wychowawczą w Krostoszowicach wraz z Filią w Łaziskach i w Skrzyszowie. <ul style="list-style-type: none"> - realizacja projektu „Mobilny Urzędnik” – poprawa dostępności usług publicznych dla mieszkańców o szczególnych potrzebach. 	<ul style="list-style-type: none"> - dowóz do szkół niepełnosprawnych uczniów autobusem do przewozu ww. osób; - zawarcie 18 umów indywidualnych z rodzicami, którzy dowozili dzieci we własnym zakresie prywatnym samochodem osobowym do wybranej placówki oświatowej; - obsługa jadalni przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Godowie; - wsparcie 72 dzieci przez Świetlicę Profilaktyczno-Wychowawczą w Krostoszowicach wraz z Filią w Łaziskach i w Skrzyszowie.
	<p>Projekty integrujące mieszkańców z wykorzystaniem różnorodności potencjałów mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja projektu „Synergia – integracja społeczności i instytucji pogranicza Godowa i Petrovic u Karvine”: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ organizacja warsztatów fotograficzno-filmowych – 8 spotkań; ⇒ organizacja rajdu rowerowego „Olza – rzeka, która łączy”; ⇒ organizacja „Biegu po zdrowie – Pogranicze na sportowo”; ⇒ organizacja „Festiwaul Nordic Walking – odkrywamy wspólne ścieżki”; 	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja projektu „Synergia – integracja społeczności i instytucji pogranicza Godowa i Petrovic u Karvine”: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ organizacja rajdów rowerowych „Olza – rzeka, która łączy”; ⇒ organizacja „Biegu po zdrowie – Pogranicze na sportowo”; ⇒ organizacja spotkań autorskich „O literaturze bez granic” – Mariusz Szczygieł, Michał Koterski; ⇒ organizacja spotkania autorskiego dla najmłodszych „O przygodach Fenka”; ⇒ organizacja zajęć jogi „Synergia FIT”;

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

		<ul style="list-style-type: none"> ⇒ organizacja spotkań autorskich „O literaturze bez granic” – Wojciech Widłak, Zbigniew Rokita, Artur Barciś; ⇒ organizacja zajęć jogi „Synergia FIT”; ⇒ organizacja wyjazdów seniorów „Senior Gold”: Karviná – Kaczyce, Pszczyna – Goczałkowice-Zdrój, Rudy Raciborskie – Tworków; ⇒ organizacja warsztatów wakacyjnych dla dzieci młodszych „Bajkowy świat czeskich bajek”; ⇒ organizacja warsztatów wakacyjnych dla dzieci starszych „Zaczarowany świat czeskich bajek”; ⇒ organizacja wspólnego festynu „Zabawa na granicy”; ⇒ organizacja „Kiermaszu świątecznego – artystycznie bezgranicznie”; ⇒ organizacja wystawy kwiatów i rękodzieła „Wspólne pasje” ⇒ opracowanie tekstu do publikacji „Wspólne ścieżki II”. 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ organizacja wyjazdów seniorów „Senior Gold”: Góra Żar i Żywiec, Katowice, Biery, Koniaków i Jaworzynka; ⇒ organizacja wspólnego festynu „Lato na pograniczu” ⇒ organizacja warsztatów florystycznych „Jesienne klimaty”; ⇒ organizacja pleneru malarskiego „Krajobrazy i kultura pograniczna”; ⇒ wydanie 1000 szt. publikacji „Wspólne ścieżki II”; ⇒ wydruk zdjęć na wystawę w ramach spotkania podsumowującego projekt.
	Organizacja akcji edukacyjnych/zapobiegawczych z zakresu bezpieczeństwa.		<ul style="list-style-type: none"> – zakończenie realizacji zadania dotyczącego miasteczka mobilnego w Gołkowicach – kompleks obiektów przeznaczonych do nauki przepisów ruchu drogowego i praktycznego szkolenia w zakresie ruchu pieszych oraz do nauki jazdy na rowerze*; – zakup odbłasków dla uczniów, przeprowadzenie tematycznej akcji edukacyjnej oraz zamontowanie urządzenia do pomiaru i monitoringu prędkości przy przejściach dla pieszych; – wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania „Budowa infrastruktury treningowej i zaplecza przy siedzibie Ochotniczej Straży Pożarnej w Łaziskach”; – organizacja konkursu plastycznego „Młodzież Zapobiega Pożarom” z udziałem 7 placówek oświatowych (szkół i przedszkoli) z terenu gminy Godów; – udział 6 placówek oświatowych (szkół) w Ogólnopolskim turnieju wiedzy pożarniczej; – udział 35 strażaków – ratowników w szkoleniach z zakresu tematyki ratowniczo-gaśniczej; – organizacja 10 wizyt strażaków Ochotniczej Straży Pożarnej w przedszkolach i szkołach na terenie gminy; – organizacja 2 wizyt przedszkolaków oraz uczniów szkół podstawowych w remizach Ochotniczej Straży Pożarnej; – udział 4 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych; – pokazy sprzętu na 19 festynach (gminnych, szkolnych, strażackich) oraz innych uroczystościach publicznych na terenie gminy.
CS 2: Godów gminą społecznie aktywną,	Organizacja kulturalnych oraz sportowych akcji integrujących społeczność lokalną.	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2022: <ul style="list-style-type: none"> – realizacja zadania publicznego z zakresu upowszechniania kultury fizycznej w sołectwie Skrberńsko; 	

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

wykorzystującą do rozwoju potencjał i zaangażowanie mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja zadania publicznego z zakresu upowszechniania kultury fizycznej w sołectwach Krostoszowice i Podbucze; – organizacja „Mitingu LA – Czekoladowe Kolce 2022”. – realizacja projektu z zakresu rozwoju sportu „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród mieszkańców sołectwa Godów w 2022 r.”; – realizacja projektu z zakresu rozwoju sportu „Upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców sołectwa Gołkowice”; – realizacja projektu z zakresu rozwoju sportu „Upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców sołectwa Łaziska w roku 2022”; – realizacja projektu z zakresu rozwoju sportu „LKS Gwiazda Skrzyszów – upowszechnienie kultury fizycznej wśród mieszkańców sołectwa Skrzyszów”; – realizacja projektu z zakresu rozwoju sportu „Szkolenie dzieci i młodzieży z lekkiej atletyki na terenie Gminy Godów w 2022 roku”; – realizacja projektu z zakresu rozwoju sportu „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci Gminy Godów”; – realizacja projektu z zakresu rozwoju sportu „Upowszechnienie sportu wśród dzieci i młodzieży na terenie Gminy Godów”. – wsparcie 15 uzdolnionych osób stypendiami za wysokie osiągnięcia sportowe; – przyznanie 12 osobom nagród indywidualnych za osiągnięcia w dziedzinie sportu. 	
Rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych (w tym szlaków) w oparciu o bogactwo kulturowe, walory przyrodnicze, historię i specyfikę gminy.	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja projektu „Połączenie rowerowe Dziećmorowice i Godów”* – realizacja projektu „Dla zdobyWCów szlaku – mała infrastruktura w Gminie Godów” (wyposażenie stref aktywnego wypoczynku w toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami). 	<ul style="list-style-type: none"> – kontynuacja realizacji projektu „Połączenie rowerowe Dziećmorowice i Godów”*; – wykonanie rzeźby rowerzysty na rondzie w Godowie; – kontynuacja realizacji zadania „Dla zdobyWCów szlaku – mała infrastruktura w Gminie Godów”.
Prowadzenie kampanii promocyjnych, w tym w ramach marek turystycznych.		<ul style="list-style-type: none"> – realizacja projektu „Festiwal Żelaznego Szlaku Rowerowego” (celem przedsięwzięcia jest stworzenie mechanizmu udostępniającego transgraniczne dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe, wydłużenie sezonu turystycznego oraz zrównoważenie ruchu turystycznego i podkreślenie spójności oferty transgranicznej)*.
Realizacja inwestycji pełniących funkcję koła zamachowego dla rozwoju turystyki.	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczęcie realizacji zadania „Na dobry start – turystyczny punkt przesiadkowy przy Żelaznym Szlaku Rowerowym w Łaziskach”*. 	<ul style="list-style-type: none"> – zakończenie realizacji zadania „Na dobry start – turystyczny punkt przesiadkowy przy Żelaznym Szlaku Rowerowym w Łaziskach”*.
Stworzenie transgranicznego bezobsługowego punktu informacji turystycznej.		<ul style="list-style-type: none"> – przystąpienie do opracowania koncepcji na potrzeby projektu „Stacja Granica”.

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

Wykonanie inwestycji w zakresie sieci miejsc czasu wolnego.		<ul style="list-style-type: none"> - Dopuszaenie miejsc aktywnego wypoczynku: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ „Modernizacja boiska sportowego w Skrzyszowie – wykonanie studni na cele nawodnienia płyty boiska”; ⇒ „Wykonanie nagłośnienia boiska sportowego w Skrbeńsku”; ⇒ modernizacja parku sołectkiego poprzez wykonanie alejek z kostki brukowej.
Stworzenie miejsca edukacji regionalnej z naciskiem na wykorzystanie nowoczesnych technologii.		<ul style="list-style-type: none"> - uruchomienie postępowania przetargowe pn. „Przebudowa budynku użyteczności publicznej przy ul. 1 Maja w Skrzyszowie – modernizacja budynku”.
Wprowadzenie rozwiązań z zakresu upowszechniania i ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wzmocnienie tożsamości lokalnej i regionalnej.	Program Opieki nad Zabytkami na terenie Gminy Godów: <ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie dotacji na przeprowadzenie robót budowlanych przy drewnianym kościele pw. Św. Anny w Gołkowicach. 	
Wprowadzenie cyfrowych rozwiązań do przedsięwzięć dotyczących czasu wolnego.		<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie kodów QR na tablicach informacyjno-edukacyjnych w ramach zadania „Na dobry start – turystyczny punkt przesiadkowy przy Żelaznym Szlaku Rowerowym w Łaziskach”.
Dopuszaenie, budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury czasu wolnego i turystyki.	<ul style="list-style-type: none"> - zakup ogólnodostępnych sanitariatów kontenerowych w Godowie i Krostoszowicach; - przeprowadzenie robót związanych z budową budynku gospodarczego (magazyn na narzędzia) w Parku sołectkim w Łaziskach. - modernizacja infrastruktury technicznej na boisku KS-27 w Gołkowicach; - modernizacja placu zabaw przy Szkole Podstawowej im. Gustawa Morcinka w Krostoszowicach; - dokończenie budowy budynku gminnego na kompleksie sportowo-rekreacyjnym ORLIK w Krostoszowicach; - modernizacja obiektu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Zielonej w Skrbeńsku; - doposazenie placu zabaw i siłowni na świeżym powietrzu przy Ośrodku Kultury w Skrzyszowie; - przebudowa budynku szatni LKS Gwiazda Skrzyszów; - przygotowanie projektu przebudowy budynku przy ul. 1 Maja 116 w Skrzyszowie. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie robót związanych z zagospodarowaniem kostką brukową terenu przy pumtracku w Skrzyszowie*.
Rewitalizacja, poprawa dostępności oraz adaptacja terenów na rzecz rozwoju rekreacji, sportu i turystyki.	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dodatkowego oświetlenia boiska Olza Godów (8 opraw); - dokończenie instalacji oświetlenia boiska sportowego w Łaziskach – etap II; - przygotowanie projektu oświetlenia boiska treningowego w Skrzyszowie. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie robót związanych z zagospodarowaniem kostką brukową terenu przy pumtracku w Skrzyszowie*; - wykonanie oświetlenia boiska treningowego w Skrzyszowie.

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

<p>CS 3: Godów gminą zapewniającą zieloną przyszłość dla nowych pokoleń</p>	<p>Programy wsparcia dla mieszkańców w walce z niską emisją oraz gospodarką odpadami itp.</p>	<p>Program Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Gminy Godów na lata 2021-2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udzielenie dotacji mieszkańcom na wymianę 101 starych pieców węglowych zasypowych na (kotły gazowe: 89 szt., kotły opalane biomasą/pelletem: 3 szt., pompy ciepła: 9 szt.); – przeprowadzenie 32 kontroli pieców. <p>„Zapora antysmogowa – walka ze smogiem w Gminie Godów”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udzielenie dotacji mieszkańcom na wykonanie 55 nowych niskoemisyjnych źródeł ciepła (35 kotłów gazowych, 3 kotły na biomasę, 17 pomp ciepła). – wymiana kotła gazowego przy ul. Celnej 51 w Gołkowicach; – wymiana kotła węglowego w Gminnej Bibliotece Publicznej w Godowie. <p>Program Czyste Powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpatrzenie wniosków o dofinansowanie, realizacja przedsięwzięć. <p>Projekt LIFE Śląskie. Przywracamy Błękit:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie wsparcia ze strony ekodoradcy (pozyskiwanie dotacji na wymianę źródła ciepła i/lub podniesienia efektywności energetycznej budynku, koordynacja działań informacyjno-edukacyjnych, kontrola palenisk, edukacja z zakresu poprawy jakości powietrza – Eko-Piknik na Podbuczu, Festyn ziemniaczany w Skrzyszowie, współpraca z Eko-Klubem)*. 	<p>Program Czyste Powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpatrzenie wniosków o dofinansowanie, realizacja przedsięwzięć. <p>Projekt LIFE Śląskie. Przywracamy Błękit:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie wsparcia ze strony ekodoradcy (pozyskiwanie dotacji na wymianę źródła ciepła i/lub podniesienia efektywności energetycznej budynku, koordynacja działań informacyjno-edukacyjnych, kontrola palenisk, edukacja z zakresu poprawy jakości powietrza)*.
<p>Kompleksowe termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej wraz z poprawą efektywności energetycznej.</p>	<p>Kompleksowe termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej wraz z poprawą efektywności energetycznej.</p>	<p>Program Ochrony Środowiska i Przyrody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej im. porucznika pilota Franciszka Surmy w Gołkowicach; – rozpoczęcie termomodernizacji byłego budynku Ośrodka Zdrowia w Godowie wraz z przebudową. 	<p>Program Ochrony Środowiska i Przyrody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zakończenie termomodernizacji byłego budynku Ośrodka Zdrowia w Godowie wraz z przebudową; – wykonanie dokumentacji projektowej termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej im. Powstańców Śląskich w Skrzyszowie przy ul. 1 Maja 177; – wykonanie dokumentacji projektowej termomodernizacji Ośrodka Zdrowia w Łaziskach.
<p>Wprowadzenie rozwiązań ograniczających zużycie zasobów w sektorze publicznym, w tym montaż instalacji odnawialnych źródeł energii oraz energooszczędne oświetlenia i ograniczających zużycie wody.</p>	<p>Wprowadzenie rozwiązań ograniczających zużycie zasobów w sektorze publicznym, w tym montaż instalacji odnawialnych źródeł energii oraz energooszczędne oświetlenia i ograniczających zużycie wody.</p>	<p>Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Godów na lata 2020 – 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa kotłowni gazowej wraz z wykonaniem instalacji CO w budynku wielorodzinnym przy ul. Celnej 29. – realizacja inwestycji obejmujących nowoczesne oświetlenie ledowe; – budowa sieci oświetlenia ulicznego przy ul. Raszczykowiec w Godowie; – budowa sieci oświetlenia ulicznego przy ul. Borowickiej (odgańczenie) w Gołkowicach; 	<ul style="list-style-type: none"> – budowa elektroenergetycznej sieci napowietrznej nN poniżej 1kV, słupów żelbetonowych wraz z oprawami oświetleniowymi w celu oświetlenia ulicznego na połączeniu ul. Olszrzyńskiej z ul. Szybową w Krostoszowicach; – złożenie wniosku projektowego „Instalacje OZE realizowane przez społeczność energetyczne”, w którym ujęto działanie gminy Godów obejmujące przygotowanie PFU – budowa instalacji PV 100-150 kW (farma fotowoltaiczna) na terenie wyznaczonym w obowiązującym MPZP wraz z opracowaniem studium wykorzystania wyprodukowanej energii na potrzeby gminy w świetle

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

	<ul style="list-style-type: none"> - budowa sieci oświetlenia ulicznego na łączniku ul. Wyzwolenia i ul. Staszica w Gołkowicach; - budowa sieci oświetlenia ulicznego ul. Powstańców Śląskich w Gołkowicach; - przebudowa sieci oświetlenia ulicznego przy ul. 1 Maja (odgałęzienie) w Łaziskach; - budowa sieci oświetlenia ulicznego przy ul. Powstańców Śląskich w Łaziskach; - budowa sieci oświetlenia ulicznego przy ul. Wallacha (odgałęzienie) w Skrzyszowie. 	<p>obowiązujących przepisów oraz z analizą opłacalności realizacji inwestycji*;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji projektowej montażu instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej – budynek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godowie; - wykonanie dokumentacji projektowej fotowoltaiki – budynek Ośrodka Kultury w Godowie; - wykonanie dokumentacji projektowej fotowoltaiki – teren sportowo-rekreacyjny w Godowie; - wykonanie dokumentacji projektowej fotowoltaiki – budynek Urzędu Gminy w Godowie; - wykonanie dokumentacji projektowej fotowoltaiki – budynek KS 27 Gołkowice; - wykonanie dokumentacji projektowej fotowoltaiki – budynek Gminnej Biblioteki Publicznej w Godowie; - wykonanie dokumentacji projektowej montażu instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej – budynek Przedszkola Publicznego im. „Przyjaciół Kubusia Puchatka” w Gołkowicach; - wykonanie dokumentacji projektowej fotowoltaiki – budynek przejścia granicznego w Gołkowicach; - wykonanie dokumentacji projektowej montażu instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej – budynek Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Łaziskach; - wykonanie dokumentacji projektowej montażu instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej – budynek Szkoły Podstawowej im. Krzysztofa Ildefonsa Gałczyńskiego w Skrbeńsku; - wykonanie dokumentacji projektowej fotowoltaiki – budynek Ośrodka Kultury w Skrbeńsku; - wykonanie dokumentacji projektowej fotowoltaiki – budynek Ośrodka Kultury w Skrzyszowie; - wykonanie dokumentacji projektowej fotowoltaiki Orlika w Krostoszowicaj.
Stworzenie infrastruktury i przestrzeni edukacji ekologicznej oraz miejsc rekreacji ukierunkowanych na celebrowanie przyrody.	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie łąki kwietnej oraz przykładowego kompostownika przy Urzędzie Gminy w Godowie w ramach realizacja zadania „Własny kompost – piękny ogród” (Śląska Przestrzeń Innowacji). 	-
Organizacja akcji edukacyjnych dla dzieci i dorosłych.	<p>Projekt LIFE Śląskie. Przywracamy Błękit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie wsparcia ze strony ekodoradcy (pozyskiwanie dotacji na wymianę źródła ciepła i/lub podniesienia efektywności energetycznej budynku, koordynacja działań informacyjno-edukacyjnych, kontrola palenisk, edukacja z zakresu poprawy jakości powietrza – Eko-Piknik 	<p>Projekt LIFE Śląskie. Przywracamy Błękit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie wsparcia ze strony ekodoradcy (pozyskiwanie dotacji na wymianę źródła ciepła i/lub podniesienia efektywności energetycznej budynku, koordynacja działań informacyjno-

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

		na Podbuczu, Festyn ziemniaczany w Skrzyszowie, współpraca z Eko-Klubem)*.	edukacyjnych, kontrola palenisk, edukacja z zakresu poprawy jakości powietrza)*.
	Akcje i inwestycje kształtujące nawyki mieszkańców (kompostowanie, oszczędność wody, recykling, współdzielenie, transport rowerowy, transport elektryczny itp.).	<p>Gminny Program usuwania wyrobów azbestowych z terenu Gminy Godów na lata 2018-2032:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udzielenie dotacji na usunięcie azbestu z 3 budynków – zutilizowano 4,91 Mg azbestu. <p>„Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest na terenie Gminy Godów”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udzielenie dotacji na usunięcie azbestu z 16 budynków – zutilizowano 42,256 Mg azbestu. – przeprowadzenie akcji edukacyjnej na temat kompostowania odpadów oraz utworzenie grupy na portalu społecznościowym Facebook (https://www.facebook.com/groups/1870318153174359/) w ramach realizacji zadania „Własny kompost – piękny ogród” (Śląska Przestrzeń Innowacji). 	<ul style="list-style-type: none"> – zakup rowerów w ramach projektu „Promocja zrównoważonego transportu – zakup rowerów służbowych dla Urzędu Gminy Godów” (działanie przyczynia się do promocji zrównoważonego transportu wśród mieszkańców gminy oraz szerszej dyskusji na temat szkodliwej emisji w transporcie).
	Organizacja sprawnego systemu reagowania służb ratowniczych.	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie projektu budowlanego budynku zaplecza socjalnego Ochotniczej Straży Pożarnej w Łaziskach. 	<ul style="list-style-type: none"> – partnerski projekt „Razem przeciw żywiołom” złożony do programu Interreg Czechy-Polska 2021-2027 znalazł się na liście rezerwowej. (celem przedsięwzięcia jest zwiększenie gotowości służb ratowniczych do radzenia sobie ze zdarzeniami związanymi ze zmianami klimatycznymi, takimi jak pożary lasów, silne wiatry itp.).
	Rozbudowa infrastruktury oraz wsparcie dla mieszkańców realizujących ekologiczne rozwiązania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja budowy kanalizacji deszczowej na ul. Żabkowskiej w Gołkowicach wraz z odtworzeniem nawierzchni; – przygotowanie projektu budowy kanalizacji deszczowej na ul. Dębowej w Skrzyszowie/Podbuczu; – budowa kanalizacji deszczowej w ciągu ul. Przedszkolnej w Skrzyszowie. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczęcie budowy kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Godów w Krostoszowicach i Gołkowicach w ramach projektu „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Godów”; – rozpoczęcie budowy kanalizacji deszczowej na ul. Ks. R. Wallacha w Skrzyszowie oraz remont drogi gminnej w miejscowości Skrzyszów – 605054S – odcinek 280 mb*; – rozpoczęcie przebudowy dróg gminnych. Wykonanie kanalizacji deszczowej wraz z odtworzeniem nawierzchni na ul. Zielonej w Skrzyszowie*.
CS 4: Godów gminą zrównoważonej gospodarki, wykorzystującą potencjał rozwojowy transformacji i wspierającą przedsiębiorczość	<p>Współpraca Gmin Godów, Mszana, Świerklany i Miasta Jastrzębie-Zdrój oraz KSSE, SRK i JSW w ramach partnerskiego projektu transformacji gospodarki.</p> <p>Wspólna strategia działań z gminami Mszana, Markłowice, Świerklany, Gaszowice, Łyski oraz Miastem Rybnik, Pszów, Rydułtowy i Radlin w zakresie przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadzenie analizy możliwości współpracy oraz możliwości wykorzystania środków z Krajowego Planu Odbudowy. 	<ul style="list-style-type: none"> – zakres terytorialny i tematyczny porozumienia nie uległ zmianie (aktualnie rozważane jest rozszerzenie porozumienia o stronę Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., analizowane są także nowe możliwości wynikające z odblokowania środków z Krajowego Planu Odbudowy). – złożenie wniosku projektowego „Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne”, w którym ujęto działanie gminy Godów obejmujące przygotowanie PFU - budowa instalacji PV 100-150 kW (farma fotowoltaiczna) na terenie wyznaczonym w obowiązującym MPZP wraz z opracowaniem studium wykorzystania wyprodukowanej energii na potrzeby gminy w świetle

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

	procesu wygaszania kopalń w Subregionie Zachodnim Województwa Śląskiego.		obowiązujących przepisów oraz z analizą opłacalności realizacji inwestycji*.
	Edukacja przedsiębiorczości oraz świadome planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej.		
	Horyzontalne działania wspierające przedsiębiorczość.	<ul style="list-style-type: none"> wizyta monitorująca w siedzibie Urzędu Gminy w Godowie oraz sporządzenie formularza wdrożeniowego określającego zakres rozwiązań dostosowujących do obowiązujących standardów w ramach realizacji projektu „Standardy obsługi inwestora w samorządzie” (przedsięwzięcie koordynowane przez Śląskie Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera). 	<ul style="list-style-type: none"> wdrożenie wymaganych rozwiązań formalnych i organizacyjnych potwierdzone Certyfikatem dla Gminy Godów w ramach realizacji projektu „Standardy obsługi inwestora w samorządzie” (przedsięwzięcie koordynowane przez Śląskie Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera).
	Rozwój Żelaznego Szlaku Rowerowego, infrastruktury turystycznej i kierunku „slow tourism” jako koła zamachowego dla rozwoju przemysłu czasu wolnego.	<ul style="list-style-type: none"> rozpoczęcie realizacji zadania „Na dobry start – turystyczny punkt przesiadkowy przy Żelaznym Szlaku Rowerowym w Łaziskach”; realizacja projektu „Połączenie rowerowe Dzieńmorowice i Godów”*. 	<ul style="list-style-type: none"> kontynuacja realizacji projektu „Połączenie rowerowe Dzieńmorowice i Godów”*; realizacja projektu „Festiwal Żelaznego Szlaku Rowerowego” (celem przedsięwzięcia jest stworzenie mechanizmu udostępniającego transgraniczne dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe, wydłużenie sezonu turystycznego oraz zrównoważenie ruchu turystycznego i podkreślenie spójności oferty transgranicznej*); zakończenie realizacji zadania „Na dobry start – turystyczny punkt przesiadkowy przy Żelaznym Szlaku Rowerowym w Łaziskach”*.
	Wsparcie sektora ekobiznesu.		<ul style="list-style-type: none"> organizacja warsztatów dla przedstawicieli branży turystycznej w ramach realizacji projektu „Festiwal Żelaznego Szlaku Rowerowego”; utworzenie Cieszyńskiego Szlaku Wina przy wsparciu Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”; organizacja „Festiwalu produktów regionalnych i zawodów znikających” przy wsparciu Lokalnej Grupy Działania „Morawskie Wrota”.
	Poprawa rozwiązań komunikacyjnych, w tym budowa i remont infrastruktury drogowej.	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie projektu modernizacji ul. Raszczykowiec w Godowie; przygotowanie projektu modernizacji ul. Dworcowej w Godowie; realizacja przebudowy dróg gminnych w jednym ciągu nr 605 0119S, 605 023S ul. Graniczna i Poprzeczna w gminie Godów (sołectwa Gołkowice i Skrzebno) o łącznej długości 1758 mb; rozpoczęcie budowy drogi do terenów inwestycyjnych w Gołkowicach; pozyskanie dotacji na zakończenie przebudowy drogi powiatowej 5020S (ul. Czarnieckiego w Wodzisławiu Śląskim i końcowy odcinek ul. Wodzisławskiej w Krostoszowicach) w Krostoszowicach; przygotowanie dokumentacji technicznej ul. Olszyńskiej w Krostoszowicach; przygotowanie projektu budowy drogi do terenów rekreacyjno-sportowych w Krostoszowicach; 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoczęcie przebudowy dróg gminnych. Wykonanie nakładki asfaltowej – przebudowy odgałęzienia ul. Olszyńskiej w Godowie (od nr 8 do połączenia z ul. Raszczykowiec); zakończenie budowy drogi do terenów inwestycyjnych w Gołkowicach; wykonanie przebudowy dróg gminnych. Wykonanie nakładki asfaltowej – przebudowy odgałęzienia ul. 1 Maja (obok nr 117a) w Gołkowicach; wykonanie zabudowy koryta odwadniającego na ul. Poprzecznej w Gołkowicach; przygotowanie dokumentacji projektowej drogi do terenów inwestycyjnych – ul. Powstańców Śląskich w Łaziskach – rozbudowa sieci dróg gminnych, poprawa komunikacji; wykonanie nakładki z kostki betonowej – przebudowa Skotnickiej w Łaziskach;

RAPORT Z EWALUACJI MID-TERM STRATEGII ROZWOJU GMINY GODÓW DO ROKU 2027

		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie nakładki asfaltowej przy ul. Wiejskiej (parking) w Podbuczu; - wykonanie nakładki asfaltowej na odgałęzieniu ul. Partyzantów w Skrzyszowie; - zakup wiaty przystankowej (bramka) – Skrzyszów; - rozpoczęcie przebudowy ul. Powstańców Śląskich w Skrzyszowie; - przygotowanie projektu przebudowy ul. Dębowej w Skrzyszowie; - przygotowanie projektu przebudowy ul. Mszańskiej w Skrzyszowie; - przygotowanie projektu modernizacji ul. Jana III Sobieskiego w Skrzyszowie; - przygotowanie projektu budowy ul. Sosnowej w Skrzyszowie; - wykonanie remontu cząstkowego dróg gminnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie przebudowy drogi w Skrzyszowie – połączenie ulicy Szybowej z Olszyńską w gminie Godów - odcinek 594 mb w formie zaprojektuj i wybuduj; - rozpoczęcie budowy kanalizacji deszczowej na ul. Ks. R. Wallacha w Skrzyszowie oraz remont drogi gminnej w miejscowości Skrzyszów - 605054\$ - odcinek 280 mb*; - wykonanie robót remontowych przepustu – przyczółku przy ul. Olszyńskiej w Skrzyszowie; - wykonanie robót remontowych na terenie sołectwa Skrzyszów (wykonanie 2 wpustów kanalizacji deszczowej na ul. Zielonej przy posesji nr 11, wykonanie zabudowy krawężnika drogowego na ul. Zielonej przy posesjach nr 125 i 127, wykonanie zabudowy krawężnika drogowego na ul. Przedszkolnej przy posesji nr 12, wykonanie przebudowy wjazdu przy posesji 14a na ul. Jana III Sobieskiego, wykonanie zabudowy geowłókniny wzmacniającej na ul. Olszyńskiej przy posesji 15c); - rozpoczęcie przebudowy dróg gminnych. Wykonanie kanalizacji deszczowej wraz z odtworzeniem nawierzchni na ul. Zielonej w Skrzyszowie*; - wykonanie robót remontowych przepustu – przyczółku przy ul. Partyzantów w Skrzyszowie; - zakup tablic ulicowych dla sołectwa Skrberńsko; - wykonanie remontu cząstkowego dróg gminnych; - zagospodarowanie frezu na poboczach dróg gminnych; - dostawa i montaż radarowych wyświetlaczy prędkości.
<p><u>Legenda:</u> * działanie, które wpisuje się w więcej niż jeden kierunek działań/cel strategiczny</p>			

Źródło: Opracowanie własne

6. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Przeprowadzone badanie pozwoliło na sformułowanie kluczowych wniosków i rekomendacji odnoszących się zarówno do realizacji strategii, jak i do przyszłych prac związanych z jej aktualizacją. Poniżej przedstawiono ich zbiorcze zestawienie w kolejności odpowiadającej strukturze dokumentu strategicznego.

Wniosek 1

Sytuacja społeczno-gospodarcza gminy Godów w porównaniu z rokiem 2020 uległa zmianie. Przeobrażenia te wynikają z uwarunkowań endo i egzogenicznych, a ich skala w zależności od dziedziny, której dotyczą, jest różna. Najistotniejsze zmiany wiążą się z demografią i procesami społecznymi (ubytek ludności, spadek gęstości zaludnienia, starzenie się społeczeństwa), finansami (obniżenie wysokości dochodów gminy i dochodów *per capita*), bezpieczeństwem (wzrost liczby kierujących pod wpływem alkoholu oraz zdarzeń drogowych z ich udziałem), ochroną środowiska (zdecydowana poprawa jakości powietrza, coraz częstsze stosowanie przez mieszkańców rozwiązań przyjaznych przyrodzie i większa świadomość proekologiczna lokalnej społeczności), oświatą (poprawa infrastruktury szkolno-przedszkolnej dzięki budowie, rozbudowie, modernizacji zaplecza) oraz infrastrukturą techniczną (bardzo duża kwota środków przeznaczonych na budowę i przebudowę dróg gminnych, i związane z tym inwestycje, wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła na niskoemisyjne

Rekomendacja 1

Mając na względzie zmianę sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, należy zwrócić szczególną uwagę na uwarunkowania o charakterze negatywnym i tak ukierunkować działania, aby ograniczyć lub – jeżeli jest to możliwe – zatrzymać ich wpływ. W przypadku zmian nacechowanych pozytywnie powinno się kontynuować aktywności służące ich podtrzymaniu i wzmocnieniu. Ponadto po upływie okresu obowiązywania strategii rekomenduje się stworzenie nowego dokumentu, który uwzględniłby aktualną diagnozę społeczno-gospodarczą Godowa.

Wniosek 2

W ramach przeprowadzonego badania ilościowego większość mieszkańców pozytywnie oceniła zmiany, które zaszły na terenie gminy od czasu rozpoczęcia realizacji strategii („dobrze” – 38,3%, „zdecydowanie dobrze” – 21%). Właściwy kierunek zmian miał także swoje potwierdzenie w badaniach jakościowych (zogniskowanym wywiadzie grupowym – FGI i warsztacie), gdzie uczestnicy wskazali więcej pozytywnych niż negatywnych aspektów przeobrażeń. Do pierwszych zaliczono rozwój turystyki rowerowej oraz zaplecza turystycznego; poprawę stanu infrastruktury (drogowej, sportowej, jednostek ratowniczo-gaśniczych), efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i jakości powietrza, a także częstsze inwestowanie w odnawialne źródła energii. Z kolei do drugich należały zaśmiecanie terenów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie Żelaznego Szlaku Rowerowego, wzrost poziomu hałasu, częste przekraczanie prędkości przez użytkowników pojazdów pochodzących spoza gminy oraz zajmowanie przez nich miejsc parkingowych.

Rekomendacja 2

Przyjęte na potrzeby oceny realizacji strategii podejście partycypacyjne, angażujące mieszkańców i przedstawicieli instytucji reprezentujących różne dziedziny we wspomniany proces, powinno zostać zachowane. Zaleca się, aby w celu porównania efektów implementacji dokumentu na etapie mid-term i ex-post, wykorzystać narzędzia zastosowane w ewaluacji śródkresowej. Jednocześnie rekomenduje się utrzymanie i pogłębienie dotychczasowych, właściwych kierunków zmian.

Wniosek 3

Ankietowani pozytywnie ocenili również skuteczność działań z zakresu edukacji, pomocy społecznej i usług publicznych („dobrze” – 40,7%, „zdecydowanie dobrze” – 12,3%), oferty kulturalnej, sportowej i turystycznej („dobrze” – 40,7%, „zdecydowanie dobrze” – 11,1%) oraz ochrony środowiska i ekologii („dobrze” – 35,8%, „zdecydowanie dobrze” – 16%). Gorzej została natomiast oceniona skuteczność aktywności podejmowanych w odniesieniu do przedsiębiorczości i zrównoważonej gospodarki („ani dobrze, ani źle” – 46,9%, „dobrze” – 33,3%).

Opinia uczestników zogniskowanego wywiadu grupowego (FGI) i warsztatu na temat sposobu realizacji działań była jednoznacznie pozytywna – uznali, że są one właściwie implementowane. Badani podkreślali również fakt, że skuteczność wdrażania poszczególnych przedsięwzięć, determinują czynniki zewnętrzne, środki zewnętrzne. To, iż niektóre z działań realizowane są w innym niż zakładany pierwotnie terminie, wynika w głównej mierze z możliwości pozyskania na nie środków finansowych z programów krajowych bądź europejskich.

Rekomendacja 3

Biorąc pod uwagę wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców, należy zintensyfikować wysiłki na rzecz poprawy skuteczności działań z zakresu przedsiębiorczości i zrównoważonej gospodarki. Ich elementem powinna stanowić polityka informacyjna prowadzona z wykorzystaniem różnorodnych narzędzi promocji tj. portale społecznościowe, tablice ogłoszeń, ulotki dystrybuowane w gospodarstwach domowych i miejscach zwiększonej aktywności mieszkańców, prezentacja dobrych praktyk podczas gminnych wydarzeń, wykorzystywanie potencjału lokalnych liderów i inne.

Wniosek 4

Według największej grupy respondentów realizacja takich działań kluczowych, jak: „Aktywizacja społeczności lokalnej – zapewnienie infrastruktury czasu wolnego” (75,3%), „Wysoka jakość edukacji – budowa i modernizacja infrastruktury szkolnej, przedszkolnej i żłobkowej” (74,1%), „Rozbudowa i modernizacja sieci drogowej i infrastruktury towarzyszącej” (71,6%) oraz „Wdrażanie mechanizmów zapewniających mobilność mieszkańców – ścieżki rowerowe i punkty przesiadkowe” (70,4%) może przyczynić się do rozwoju gminy w dużym lub bardzo dużym stopniu. Z kolei „Stworzenie izby regionalnej jako narzędzia upowszechniania i ochrony dziedzictwa kulturowego”, „Stworzenie centrum informacji o charakterze transgranicznym w Gołkowicach” oraz „Kompleksowa transformacja gospodarcza w oparciu o diagnozę Jastrzębskiego Obszaru Funkcjonalnego” zostały wskazane przez największą grupę badanych (odpowiednio 54,3%, 50,6%, 45,7%) jako działania, których realizacja może przyczynić się do rozwoju gminy w małym lub bardzo małym stopniu.

Rekomendacja 4

Kolejność realizacji działań kluczowych określonych w strategii powinna być podyktowana stopniem ich wpływu na rozwój gminy. Rekomenduje się, aby działania wskazane przez największy odsetek mieszkańców jako te, które mogą przyczynić się do rozwoju Godowa w dużym lub bardzo dużym stopniu, były realizowane z pierwszej kolejności. Pozostałe aktywności należy wdrażać w dalszej perspektywie czasowej. Abstrahując od powyższych zaleceń, powinno się także wziąć pod uwagę ograniczenia wskazane we wniosku 3, wynikające z realnych możliwości pozyskania środków finansowych z programów krajowych bądź europejskich na ten cel.

Wniosek 5

Inne działania, które należy podjąć, aby zrealizować cele zawarte w strategii, a które zostały zaproponowane przez osoby biorące udział w ankiecie, w zdecydowanej większości wpisywały się w cele strategiczne, wyzwania, kierunki działań i rezultaty, a także kluczowe działania oraz zamierzenia,

konceptcje i pomysły projektowe zdefiniowane w dokumencie. W przypadku dwóch propozycji – „podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych (jest on bardzo niski z uwagi na to, że nieprzygotowani nauczyciele, podejmują próby prowadzenia przedmiotów, nie posiadając do tego kompetencji – pozwala na to polski system edukacji)” oraz „realizacja badań ankietowych, podobnych do tych, które zostały przeprowadzone na potrzeby ewaluacji strategii, opracowanie ich wyników i wyciągnięcie wniosków” – było inaczej.

Rekomendacja 5

Wdrażając zapisy dokumentu, należy uwzględnić pozostałe propozycje działań wskazanych przez osoby uczestniczące w badaniu ankietowym. Znalazły się wśród nich między innymi takie, jak: zapewnienie miejsc rozrywki dla młodzieży, rozwijanie budownictwa jednorodzinnego oraz scalanie dziełek wzdłuż ul. Jana Pawła II w Skrzyszowie, poprawa czystości w Gołkowicach (instalacja koszy na śmieci, egzekwowanie kar w stosunku do osób zaśmiecających), zachowanie przyrody doliny Olzy bez jej naruszania, dalsze kanalizowanie domostw (zapobieganie eutrofizacji wód), poprawa bezpieczeństwa, w tym między innymi zadbanie o bezpieczeństwo pieszych na drogach Gołkowic (poprawienie jakości oświetlenia, stworzenie stref zamieszkania – odpowiednie oznakowanie, powstanie progów zwalniających). Działania te powinny stanowić uzupełnienie lub rozwinięcie aktywności zawartych w strategii. Rekomenduje się położenie nacisku zwłaszcza na te działania, które przynoszą największą wartość dodaną z perspektywy gminy i jej mieszkańców.

Wniosek 6

W kontekście zapisów dotyczących analizy SWOT można mówić o ich częściowej dezaktualizacji. Wynika to między innymi ze zmian w uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych, z których część przywołano w punkcie 1, pojawiających się aktualnych wyzwaniach, ale także z realizacji działań objętych strategią. Wśród przykładowych nowych, mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wymienionych przez uczestników zogniskowanego wywiadu grupowego (FGI) i warsztatu, znalazły się takie jak: MOCNE STRONY – wzrost liczby przedsiębiorców, wzrost obrotów drobnych przedsiębiorców dzięki rozwojowi turystyki; SŁABE STRONY – brak instytucji, wsparcia w odniesieniu do kobiet, które są aktywne, brak programów umożliwiających wymianę/installację paneli fotowoltaicznych adresowanych do mieszkańców, niewydolna kanalizacja deszczowa, nieodpowiednio utrzymane rowy melioracyjne znajdujące się na gruntach prywatnych; SZANSE – poprawiająca się jakość powietrza; ZAGROŻENIA – coraz szybsze tempo życia, niekontrolowany rozwój turystyki rowerowej i związany z nią wzrost liczby turystów; wojna w Ukrainie, a co za tym idzie rosnące zagrożenie dla Polski ze strony Rosji.

Rekomendacja 6

Uwzględniając zmiany w analizie SWOT, które wiążą się bezpośrednio lub pośrednio z przekształceniami w sferze społeczno-gospodarczej, powinno się zwrócić szczególną uwagę na słabe strony oraz zagrożenia wynikające z nowych, niekorzystnych uwarunkowań i dostosować do nich działania. W kontekście nowo zdefiniowanych mocnych stron oraz szans, należy dążyć do ich efektywnego wykorzystania na rzecz realizacji założeń przyjętych w strategii. Rekomenduje się także przygotowanie aktualnej analizy SWOT na etapie prac nad nowym dokumentem.

Wniosek 7

Wizje rozwoju gminy charakteryzują się wysokim poziomem aktualności. Niemniej jednak podczas indywidualnego wywiadu pogłębionego (FGI) przedstawiciele instytucji reprezentujących obszary objęte strategią, zwrócili uwagę na konieczność ich uzupełnienia w odniesieniu do dwóch wyróżników

– rozwoju edukacji, pomocy społecznej i usług publicznych oraz rozwoju atrakcyjnej oferty kulturalnej, turystycznej i sportowej. Uzupełnienie to powinno dotyczyć następujących zagadnień: imigrantów, ochrony zdrowia, dostępności, przestrzeni przyjaznej dla rodziców z dziećmi, miejsc spotkań służących wymianie informacji oraz dostępu do informacji.

Rekomendacja 7

Z uwagi na wysoki poziom aktualności, rekomenduje się zachowanie większości elementów wizji w niezmiennym kształcie w dalszym horyzoncie czasowym.

Wniosek 8

Misja jest w pełni aktualna i wpisuje się we wszystkie trendy określone w dokumencie.

Rekomendacja 8

Aktualność zapisów misji przemawia za tym, aby nie wprowadzać w niej żadnych zmian.

Wniosek 9

Cele strategiczne zachowują swoją aktualność, odzwierciedlają najważniejsze stany i procesy sformułowane na podstawie wizji, i pozostają z nimi spójne.

Rekomendacja 9

Nie ma konieczności korygowania wyznaczonych celów strategicznych. Z uwagi na ich aktualność, rekomenduje się pozostawienie ich w niezmiennym brzmieniu.

Wniosek 10

Wśród wyzwań uczestnicy badań jakościowych wymienili zarówno te, które zostały zdiagnozowane w 2020 roku, jak i nowe. Do nowych zaliczyli oni między innymi brak instytucji, wsparcia w odniesieniu do kobiet, które są aktywne; zagrożenie związane z wojną w Ukrainie oraz niski poziom świadomości obywateli odnośnie do szeregu czynności, jakie należy podjąć w sytuacji zagrożenia wojną; brak kompleksowej oferty spędzenia wolnego czasu dla młodzieży; bardzo duży, niekontrolowany wzrost liczby turystów; koszty utrzymania infrastruktury (zwłaszcza infrastruktury sportowej); problem z odbiorem prądu z instalacji fotowoltaicznych; zapewnienie właściwej gospodarki odpadami; ograniczoną ofertę działek inwestycyjnych skierowaną do przedsiębiorców; wzrost natężenia ruchu drogowego i związany z tym wzrost poziomu hałasu, zanieczyszczenia oraz wydłużenie czasu dojazdu do pracy.

Rekomendacja 10

Mając na uwadze pojawienie się nowych wyzwań, należy – w odniesieniu do kierunków działań i rezultatów, a także w powiązaniu z diagnozą społeczno-gospodarczą i analizą SWOT – uwzględnić aktywności służące ich przewyciężaniu. Z punktu widzenia tworzenia nowego opracowania rekomendowane jest skupienie się w pierwszej kolejności na tych wyzwaniach stojących przed gminą, które były artykułowane w trakcie ewaluacji mid-term.

Wniosek 11

Kierunki działań i związane z nimi rezultaty określone w strategii powinny uwzględniać działania, które zostały wskazane przez osoby biorące udział w badaniach jakościowych. Należą do nich: wspieranie seniorów oraz osób zajmujących się ich opieką; budowa infrastruktury żłobkowej; dostosowanie

budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; tworzenie miejsc służących integracji społecznej i wsparciu psychologicznemu wraz z polityką informacyjną w tym zakresie; powoływanie platform współpracy i instytucji wspierających lokalnych liderów i liderki; podtrzymywanie i pielęgnowanie zwyczajów oraz kultury lokalnej; rozwiązywanie konfliktów i sporów sąsiedzkich poprzez mediacje; podnoszenie świadomości lokalnej społeczności na temat różnych zagadnień związanych z gminą; inwestowanie w ofertę wakacyjną dla młodzieży; tworzenie zachęt (np. w postaci funduszu stypendialnego) dla młodych lekarzy; zagospodarowanie terenów na cele rekreacyjne; rozwijanie turystyki rowerowej w sposób przemyślany i zrównoważony oraz zapewnienie kompleksowej informacji turystycznej; inwestowanie w odnawialne źródła energii; dążenie do zapewnienia właściwego gospodarowania odpadami; promowanie terenów inwestycyjnych; tworzenie infrastruktury drogowej odciążającej główne ciągi komunikacyjne.

Rekomendacja 11

Zarówno kierunki działań, jak i przypisane do nich rezultaty, w wysokim stopniu zachowują swoją aktualność, a wymienione przez uczestników badań jakościowych propozycje uzupełniają wachlarz aktywności na poziomie operacyjnym strategii. Odnosząc liczbę i specyfikę interwencji do celów strategicznych, główna oś działań powinna koncentrować się na wymiarze społecznie wrażliwym o charakterze miękkim.

Wniosek 12

Rezultaty przypisane do poszczególnych kierunków działań zostały odpowiednio zdefiniowane, są adekwatne i wynikają bezpośrednio z kierunków działań.

Rekomendacja 12

Nie ma konieczności wprowadzania zmian odnośnie do rezultatów przypisanych do poszczególnych kierunków działań, ponieważ są nadal aktualne.

Wniosek 13

Choć wszystkie działania kluczowe, zamierzenia, koncepcje i pomysły projektowe zapisane w dokumencie pozostają aktualne, należy bardziej zaakcentować aspekt związany z modernizacją, unowocześnieniem i rozbudową infrastruktury drogowej; zastanowić się nad budową obiektów służących ochronie ludności oraz działaniami polegającymi na zabezpieczeniu mieszkańców w wodę pitną; podnosić świadomość lokalnej społeczności w zakresie obronności, postępowania na wypadek zagrożenia wojną, a także wzbogacić lub poszerzyć te zamierzenia, koncepcje i pomysły projektowe, które przypisano do celu strategicznego 2 (punkty 5, 6, 9, 10, 12, 13) i celu strategicznego 3 (punkty 4, 12).

Rekomendacja 13

Zgodnie z sugestią osób uczestniczących w badaniach jakościowych, powinno się kłaść większy nacisk lub wzbogacać te działania kluczowe, zamierzenia, koncepcje i pomysły projektowe zdefiniowane w dokumencie, które tego wymagają. Pozwoli to na wzmocnienie oddziaływania strategii zarówno w odniesieniu do komponentów twardych, jak i miękkich. Rekomenduje się ponadto dokonanie aktualizacji katalogu wspomnianych aktywności w kontekście nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej po roku 2027.

Wniosek 14

Wskaźniki wykorzystane w strategii cechuje wysoki poziom trafności. Sposób prowadzenia monitoringu (w oparciu o proces tworzenia raportów o stanie gminy) pozwolił na uzyskanie kompleksowej informacji dotyczącej rezultatów planowanych działań przyjętych do realizacji i ich rzetelną ocenę. Jedynym odstępstwem od tej reguły był brak danych związanych z jednym wskaźnikiem przyporządkowanym do celu strategicznego 3 – „Średnie zapotrzebowanie na energię elektryczną w gospodarstwie domowym [kWh/szt. rok]”, dla którego wartość bazową ustalono na podstawie audytu do wniosku projektowego.

Rekomendacja 14

Rekomenduje się stosowanie przyjętego systemu monitoringu, obejmującego katalog zdefiniowanych w strategii wskaźników oraz oczekiwanych rezultatów. W przypadku wskaźnika „Średnie zapotrzebowanie na energię elektryczną w gospodarstwie domowym [kWh/szt. rok]” przyporządkowanego do oczekiwanego rezultatu „Przyroda i ekologia jako istotne elementy determinujące funkcjonowanie społeczności na co dzień” należy dokonywać jego pomiaru corocznie np. w oparciu o próbkę losową.

Wniosek 15

Realizowane działania, w tym działania kluczowe, odpowiadały na konkretne potrzeby wynikające z diagnozy społeczno-gospodarczej oraz z kluczowych aktów normatywnych odnoszących się do strategii – zwłaszcza z Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz z Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Ich zakres był bardzo szeroki i obejmował wszystkie – z wyjątkiem jednego – kierunki działań. Ponadto większość działań kluczowych wskazanych w załączniku 1 do strategii, posiadała status „realizowane” lub „przygotowywane do realizacji”. Niektóre z nich zostały w całości bądź częściowo zakończone, a tylko jedno było na etapie planowania. Potwierdza to zatem ich celowość i skuteczność w odniesieniu do przyjętych pierwotnie założeń.

Rekomendacja 15

Rekomenduje się kontynuację realizacji działań, w tym działań kluczowych, które z jednej strony charakteryzują się szerokim zakresem, a z drugiej wpisują w poszczególne kierunki działań. Powinno się także podejmować aktywności, które nie wpisywały się do tej pory w kierunek działań „Edukacja przedsiębiorczości oraz świadome planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej” oraz rozpocząć realizację działania kluczowego „Mediacje jako sposób rozwiązywania konfliktów – alternatywa dla kłótni i sporów sądowych”.

PODSUMOWANIE

Przeprowadzona ewaluacja mid-term pozwoliła ocenić aktualność *Strategii rozwoju gminy Godów do roku 2027* oraz sprawność systemu jej wdrażania. Dzięki ewaluacji uzyskano odpowiedzi na pytania dotyczące kierunków i skutków zmian, skuteczności realizowanych aktywności i stopnia ich zaawansowania, a także zweryfikować prawidłowość doboru wskaźników w kontekście celów strategicznych, wyzwań, kierunków działań i rezultatów. Na jej podstawie można stwierdzić, że:

1. Mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji i organów gminy w zdecydowanej większości pozytywnie ocenili zmiany, które zaszły na terenie Godowa od czasu rozpoczęcia realizacji strategii. Poza tym pozytywnie została oceniona skuteczność działań z zakresu edukacji, pomocy społecznej i usług publicznych, oferty kulturalnej, sportowej i turystycznej, ochrony środowiska i ekologii. Nieco gorzej wypadła przedsiębiorczość i zrównoważona gospodarka. Dlatego tam, gdzie jest to konieczne, należy zintensyfikować wysiłki na rzecz poprawy skuteczności podejmowanych aktywności, a tam, gdzie są one efektywne, utrzymać i pogłębić dotychczasowe, właściwe kierunki zmian.
2. Najwięcej mieszkańców uznało, że zapewnienie infrastruktury czasu wolnego, budowa i modernizacja infrastruktury szkolnej, przedszkolnej, żłobkowej, drogowej i towarzyszącej, a także rozwój ścieżek rowerowych i punktów przesiadkowych, przyczyni się do rozwoju gminy w największym stopniu. Te działania należy realizować w pierwszej kolejności.
3. Misja, wizje, cele strategiczne, kierunki działań i rezultaty charakteryzują się wysokim poziomem aktualności i wpisują się w trendy określone w dokumencie. W związku z tym należy zachować je w niezmiennym kształcie.
4. Doszło do zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, pojawiły się nowe mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, a także związane z nimi wyzwania. Ponieważ wymienione okoliczności nie mają radykalnego wpływu na zapisy dokumentu, zalecono ich aktualizację na etapie tworzenia nowej strategii. Pomimo tego należy wziąć je pod uwagę przy planowaniu/dostosowywaniu działań realizowanych do roku 2027.
5. Działania kluczowe, zamierzenia, koncepcje i pomysły projektowe zapisane w dokumencie pozostają aktualne. Niemniej jednak niektóre z nich należy bardziej wzbogacić lub poszerzyć, a po roku 2027 zaktualizować w odniesieniu do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.
6. Wskaźniki wykorzystane w strategii cechuje wysoki poziom trafności. W jednym przypadku brakowało danych pozwalających na pomiar wskaźnika. Rekomenduje się stosowanie przyjętego systemu monitoringu (raz w roku), obejmującego katalog zdefiniowanych wskaźników oraz oczekiwanych rezultatów.
7. Realizowane działania, w tym działania kluczowe, odpowiadały na konkretne potrzeby, a ich zakres był bardzo szeroki. Zaleca się kontynuowanie przyjętego podejścia, z uwzględnieniem realizacji aktywności, które do tej pory albo nie wpisywały się w jakiś kierunek działań albo się jeszcze nie rozpoczęły.
8. W zakresie zapisów zawartych w wyzwaniach, celach i kierunkach działań, należy zaakcentować te mające wpływ na zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, rozwój relacji międzyludzkich i zachowanie tradycji.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Kluczowe działania – status

Cel strategiczny 1. Godów gminą społecznie wrażliwą		
Nr	Nazwa działania kluczowego	Status
1.	Wysoka jakość edukacji – budowa i modernizacja infrastruktury szkolnej, przedszkolnej i żłobkowej.	realizowane
2.	Sport i zdrowie – budowa oraz modernizacja bazy sportowej.	realizowane
3.	Aktywizacja społeczności lokalnej – zapewnienie infrastruktury czasu wolnego.	realizowane
4.	Centrum Integracji Społecznej jako platforma wsparcia lokalnego.	realizowane
5.	Mediacje jako sposób rozwiązywania konfliktów – alternatywa dla kłótni i sporów sądowych.	planowane

Cel strategiczny 2. Godów gminą społecznie aktywną i zaangażowaną społecznie		
Nr	Nazwa działania kluczowego	Status
1.	Stworzenie izby regionalnej jako narzędzia upowszechniania i ochrony dziedzictwa kulturowego.	realizowane
2.	Wykorzystanie bulwarów rzek na potrzeby mieszkańców i turystów.	przygotowywane do realizacji
3.	Stworzenie strefy rekreacji i edukacji w centrum gminy.	przygotowywane do realizacji
4.	Wykorzystanie potencjału terenów przemysłowych w Krostoszowicach na potrzeby rozwoju turystyki.	przygotowywane do realizacji
5.	Stworzenie centrum informacji o charakterze transgranicznym w Gołkowicach.	przygotowywane do realizacji

Cel strategiczny 3. Godów gminą zapewniającą zieloną przyszłość dla nowych pokoleń		
Nr	Nazwa działania kluczowego	Status
1.	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej – dokument programowy podstawą wdrażania ekologicznych mechanizmów.	realizowane
2.	Program ograniczenia niskiej emisji – wsparcie dotacyjne dla mieszkańców.	zakończone
3.	Ekologiczna infrastruktura publiczna – termomodernizacja obiektów użyteczności.	przygotowywane do realizacji
4.	„Edu eko” – nowe formy edukacji ekologicznej: gry terenowe, bezpośrednia obserwacja przyrody i doświadczenia, akcje i wydarzenia.	realizowane
5.	Zaplecze dla bezpieczeństwa – przygotowanie służb na walkę ze skutkami nadzwyczajnych zjawisk pogodowych.	realizowane

Cel strategiczny 4. Godów gminą zrównoważonej gospodarki, wykorzystującą potencjał rozwojowy transformacji i wspierającą przedsiębiorczość		
Nr	Nazwa działania kluczowego	Status
1.	Kompleksowa transformacja gospodarcza w oparciu o diagnozę Jastrzębskiego Obszaru Funkcjonalnego.	przygotowywane do realizacji
2.	Promocja lokalnych ofert i rozwój potencjału gospodarczego – zaplecze dla Żelaznego Szlaku Rowerowego.	realizowane
3.	Gospodarka energetyczna – innowacyjne rozwiązania klastrowe.	realizowane
4.	Rozbudowa oraz modernizacja sieci drogowej i infrastruktury towarzyszącej.	realizowane
5.	Wdrażanie mechanizmów zapewniających mobilność mieszkańców – ścieżki rowerowe i punkty przesiadkowe.	częściowo zrealizowane